

J. H. Johnsons

Prædikerer.

LIBRARY OF CONGRESS.

BX8333

Chap. Copyright No.

Shelf: 55706

UNITED STATES OF AMERICA.

A. Johnson

Opvækkelses

Prædikener

— af —

J. H. Johnson.

„Derfor vaager og kommer ihu, at jeg ikke har
afslået at paaminde enhver af Eder.“—Paulus.

17
1063 B

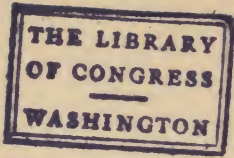
Chicago.

Udgivet af Valdemar Mortensen.

1880.

BX 8333
J 57 06

Entered according to Act of Congress, in the year 1880, by

V. MORTENSEN,

In the Office of the Librarian of Congress, at Washington, D. C.

Indholds - Fortegnelse.

Forord	Side 5
Baagu op	9
Jesu Uforanderlighed	16
Jesus bespiser de Hungrige	25
Der er endnu Rum	35
Disciplene i Nød	45
Christi Opstandelse	53
Den store Binding	59
En Herrens Tjeners største Glæde	70
En Herrens Tjeners største Sorg	79
Synderinden ved Jesu Fodder	87
Syndens Tjeneste	98
Christne skulle være Monstre	106
Christelig Fuldkommenhed	116
Herrens Aands Kraft	128
Himlen	136
Helvede	147
Sjælens store Spørgsmaal	157
Sjælens store Tab	164
Sennepskornet	171
Ikke nu, men en anden Gang	180
Afskedsprædiken	188

Forord.

Det er Udgiverens Overbevisning, at de efterfølgende Prædikener, der er nedskrevne som Referat af Hr. Pastor Johnsons mundtlige Foredrag, vil blive læste med hjertelig Interesje af Mange udenfor den talrige Tilhørerskare, som har havt Anledning til at høre dem. I den Tanke, at det skrevne Ord i Tidens Løb danner en større Virkekreds end det talte, maa Grunden søges til nærværende Bogs Fremkomst. Det har været det væsentlige Onske ved Udgivelsen af disse Prædikener, at de maatte blive til stor Velsignelse for mange af vore Medmennesker og tillige leve som et venligt Minde om Taleren, naar hans Røst ikke mere skal høres iblandt vort Folk.

Jeg har tillige anseet det for rigtigt, at forudskikke nogle faa Oplysninger om Prædikantens eget Liv, da Exemplet jo er en Magt, som virker kraftigt paa alle Mennesker. Det kan derfor ventes, at Læserne vil have desmere Gavn af de jevne, men indtrængende og betydningsfulde Sandheder, der fremholdes i disse Taler, naar de samtidigt erindres om, at Prædikantens Livsvirkksomhed i saa høi Grad har været helliget Omsorgen for sine Medmenneskers evige Vel.

Johan Hendrik Johnson (Bogt) fødtes den 18de Juli 1837 paa Gaarden Tjøsne i Etnez Præstegjeld, Bergens Stift, Norge, af Forældrene Johan og Susanne Bogt. Han var den yngste af Familiens ti Børn; han har ingen Zhukommelse om sin Fader, og hans kjære Moder døde i 1854. Noget over femten Aar gammel blev han sat i Handelslære hos sin Onkel, men udvandrede tre Aar efter, i 1857, til Amerika, hvor han i 1859 blev omvendt til Gud.

Onsket om helt at hellige sig til Herrens Tjeneste var allerede den Gang tilstede hos ham, men han følte tillige, hvor

alvorlig en Forberedelse, der hører til for at kunne udfylde dette Kald værdigen, og han søgte derfor at erhverve sig Kundskaber, dels ved at besøge de almindelige Skoler, dels ved derefter at studere i Lawrence Universitetet, Appleton, Wis. Borgerkrigens Udbrud bortrev ham med mange Andre fra Fredens Syssler. Som Frivillig meldte han sig, og blev ansat som Segeant i det skandinaviske (15de Wisc.) Regiment; men han benyttede her enhver Leilighed til at prædike Guds Ord for Soldaterne, samtidigt med at han strengt opfyldte de med sin Stilling forbundne Pligter. Dette bevirkede, at Officererne omstøder valgte ham til Feltpræst. I „Det skandinaviske Regiments Historie“ af Hon. J. A. Johnson, La Crosse, 1869, meddeles herom følgende:

„Efterat Feltpræst Clausen havde trukket sig tilbage fra sin Virksomhed i Regimentet, gik der hen en lang Tid, i hvilken det aldeles ingen geistlig Betjening havde. J. H. Johnson, Sergeant af Co. G, havde ofte vist en stor Deltagelse for Soldaternes aandelige Vel og havde altid vist sig som en tro og alvorlig Christen. Regimentets Officerer kom derfor overens om, at de skulde anbefale ham til Feltpræst, og han fik sit Kaldsbrev, men da han, ihvorvel han tilhørte den methodistiske Kirke og havde virket i denne som Lokalprædikant, ikke nogensinde havde været ordentlig ordineret, hvilket efter Reglementet en Feltpræst maa være, saa kunde han ikke blive indmønstret som saadan. Ikke desto mindre virkede han naar Omstændighederne fordrede det, som Regimentets Feltpræst. — — — Johnson var en stille, fordringsløs Mand og en alvorlig Christen. Han havde intet af denne selvgoede Christendom, der siger til Alle, som den kommer nær: „Jeg er bedre end du, besmit mig ikke med din Berørelse!“ men han søgte altid at bære Christi Kjærlighed til den hele Mennekested i sit Hjerte. Han søgte ligeledes at erindre, at endog de fletteste af Menneskene er Guds Skabninger, og at som saadanne, have vi ingen Ret til at sky og foragte dem, men at det meget mere er vor Pligt at arbejde med dem og lede dem til Kjærlighedens og Lysets Kilde.“

Da Johnson kom hjem fra Armeen, i Begyndelsen af Maret 1865, gjenoptog han sit tidligere Arbejde med at for-

berede sig til Herrens Tjeneste og tilbragte Resten af Vinteren i Whitewater, hvor han frekventerede Skolen der. Ud paa Vaaren samme Aar blev han af Rev. O. P. Petersen, Præsiderende Eldste for den norske Mission, sendt som Suppleant til Coon Prairie for at betjene den norske Methodist-Menighed der. I August Maaned optoges han paa Prove i West Wisconsin aarlige Konference, og i 1866 ordineredes han til Diakon af Biskop Scott. Hans Levnetsløb fulgte nu i ydre Henseende den almindelige Udviklingsgang indenfor Kirken. I 1867 optoges han som fuldt Medlem i den ovennævnte Konference, i 1868 ordineredes han til Eldste eller Præst af Biskop C. R. Ames og sendtes saa til Sheboygan, Wis., hvor han virkede i et og et halvt Aar. Derefter kom han første Gang til Chicago, i Begyndelsen af Aaret 1869, og forblev der til 1871, for saa at gaa til Racine, hvor han betjente Menigheden dersteds et Aar. I Oktober 1872 blev han af Biskop Haven ansat som Præsiderende Eldste for det norske Værk indenom Minnejota Konferencen, hvor han virkede til stor Velsignelse, og fire Aar derefter, i Oktober 1876, blev han overflyttet til Wisconsin aarlige Konference og ansat som Præsiderende Eldste over det norske Værk under dens Bestyrelse.

For lidt over et Aar siden bestilledes Pastor Johnson paany til Præst for Første norske Methodist-Menighed i Chicago, hvor han ved sin tidligere Virksomhed havde været Middel i Guds Haand til mange Sjæles Frelse og vundet talrige Venner baade indenfor og udenom Menigheden. I denne store Menighed, i Forening med Chicago norske Distrikt, virker Rev. Johnson endnu med den samme utrættelige Iver, der altid har besjælet ham. Med Brødrenes Bisald foretog han sidste Sommer en kort Tur til Norge særligt af Sundhedshensyn, men ogsaa paa denne Rejse undlod han ikke ved enhver Leilighed at vidne om den, ved hvem han hænger med hele Sjælens Alvor og Hjertets Inderlighed: vor Frelser, Jesus Kristus, og Brevene fra vore Venner hinsides Havet bærer

Vidne om, at ogsaa de vidste at statte hans Tales opløstende Magt.

Det skal bemærkes, at Pastor Johnson i Aaret 1867 indgik i Ægteskab med Wijs Anne Hansen Frydenlund, der har været ham en tro og kjærlig Hustru og lige fra Begyndelsen søgt at lette ham alle de Vanskeligheder, som hans ansvarsfulde Stilling ofte beredte ham. Sjældent har vel en Præsts Hustru bedre forstaaet at udfylde sin Stilling.

Den nærværende Samling af Prædikener er for største Delen holdt i den allersjæreste Tid i Første norske Methodistkirke i Chicago. Pastor Johnson bruger aldrig hverken helt eller delvis at udskrive sine Prædikener, og Udgiveren maatte derfor søge at faa Referater af dem efter det mundtlige Foredrag. Herved er adskillige af Talerne vistnok blevene lidt mere sammentrængte end det var ønskeligt, men ved omhyggelig Referering er det saavidt muligt forhindret, at Forkortningen i nogen Retning har skadet Noagtigheden i Gjengivelsen af Foredraget. Dog skal det villigt indrømmes, at Et er det at høre Pastor Johnson selv, lytte til hans indtrængende Røst, se ind i hans alvorfulde, begejstrede Ansyn, — et Andet derimod kun at læse hans Ord. Men alligevel har den trykte Gjengivelse, som før berørt, formentlig sin store Betydning: for dem, der har hørt ham, vil den gjenkalde i levende Erindring de alvorfulde Møder, da Ordene taltes; for Gifterslægten vil den bevare Noget, hvor der ellers Intet vilde blive tilbage uden mundtlige, ufuldstændige Beretninger.

Og hermed være denne lille Samling anbefalet til En og Hver, med Ønsket om, at den i nogen Maade maatte kunne tjene til Guds Riges Fremme her paa Jorden.

Chicago, i Februar 1880.

Udgiveren.

Vaagn op!

Text: „Derfor siger Skriften: vaagn op, du, som sover, og staa op fra de Døde, og Kristus skal lyse for dig. — Eph. 5, 14.

I dette Skriftsted lyder Herrens Stemme til den sikkre, sovende Sjæl, der sover den tungeste, den farefuldeste Søvn af alle: **S y n d e n s S ø v n**. Og som altid, naar Herren bestjæftiger sig med Menneskets Frelse, anvender han alle de Midler, der kan tjene til Formaalets Fremme: han advarer, han befaler, han forjætter. Derfor bliver nærværende Skriftsted ogsaa at betragte under disse tre Hovedpunkter: 1) Herrens Advarsel til det i Syndens Søvn slumrende Menneske; 2) Herrens Befaling til ham om at staa op fra de Døde; 3) Herrens naaderige Forjættelse til ham: „Dg Kristus skal lyse for dig!“

At Herren værdiger et faldent Menneske at tale til ham, at bekymre sig om ham, synes for os næsten utroligt, naar vi tænker paa hans uendelige Hellighed, hans dybe Afsty for al Synd; men desuagtet har det været Herrens underlige Gjerning lige fra

Syndefaldet. Det var ikke Adam, som søgte Herren, da Slangen havde forledet ham til Ulydighed, nei, han „skjulte sig for Guds Herrens Ansigt iblandt Træerne i Haven“, men Herren sagde til ham: „hvor er du?“ — Adam frygtede, thi han havde syndet.

Intet skader os mere her i Verden end Synden; den er vor værste Fiende. Intet Menneske er lykkeligt i sin Synd, Ingen er lykkelig, før han erfarer Guds Naade. „Der er ingen Fred for den Ugudelige“ — uden i Forening med Gud. Men, spørger du maaske, hvorledes skal jeg da komme til en saadan Forening? Dette sender Herren sine Tjenere til at besvare. De kommer ikke for at løse omtvistede Spørgsmaal mellem denne Verdens Bismænd og Lærde. De kommer for at svare paa det angstfulde, brændende Spørgsmaal, som fremsættes af den syndefulde Sjæl: „Hvad skal jeg gjøre for at blive frelst?“ Det er det første, der maa løses; intet andet christeligt eller religiøst Spørgsmaal kan løses før det. Intet er vigtigere end dette.

Men naar Herrens Ord saaledes kommer i sin Kraft gennem hans Tjenere, kan dette da vække? Visjeligen. Herrens Basmener lyder til de Sovende: „Vaagn op! Vaagn op, du, som sover!“ Der menes naturligvis ikke hermed, at de, som Ordet kommer til, er naturligt sovende; det er et Billede, der bruges. Men Lighederne mellem den naturlige og den aandelige Søvn er mange, som vi i Korthed skal se.

I Sønnen er Dinene luffede. Der kan være Solskin og Lys og Klarhed rundt om den Sovende, og desuagtet er Alt Mørke for ham.

Saaledes ogsaa aandelig talt for den sovende Synder. Mandens Lys kan straaale omkring ham, men der er mørkt indenom ham, i hans Sjæl. Han ser ikke Retfærdighedens straalende Sol om Dagen, ikke Haabets blinkende Stjerner om Natten.

Den naturlige Sovn er en ubevidst Tilstand, forsaavidt som den Sovende er ubevidst om, hvad han i Diebliffet tiltrænger. Han er uimodtagelig for Mad og Drikke, saavel som for Meddelelser af enhver Art. Sover han paa Afgrundens Rand, nærmer den giftige Slange sig ham krybende gennem Græsset, brænder Huset over Hovedet paa ham, er Skibet, hvori han befinder sig, ifærd med at synke, — han mærker det ikke. Kun at han eksisterer, er han sig bevidst.

Synderen ved ogsaa, at han eksisterer, men han er sig sin Sjælenød ubevidst. Du kan tilbyde ham den bedste Næring for hans Sjæl, du kan føre Evangeliets kosteligste Retter til hans Mund: Syndernes Forladelse og Fred med Gud, — men han lader det Alt gaa uændset forbi. Han sover paa Afgrundens Rand, men han forstaar ei sin Fare.

Derfor sender Herren sine Tjenere; derfor taler han gennem Opvækkelsens Vasuner. Men Sønnen er haard. Herrens Tjenere kan tale saa indtrængende, saa gribende de vil; Herren kan raabe fra

Mar til Mar, — Synderen hviler saa tungt i Søv-
nens Arme, han kjender ikke sin Nød!

Dog dette er Guds Barmhertighed, at han atter og atter kommer igjen. Han taler til Menne-
sket som Styrmanden til Jonas: „Hvi sover du saa
hart? Staa op!“ Og Herrens Tjeneres Røst lyder
ogsaa atter og atter. Gud bliver ikke træt af at
sende dem til den sovende Menneskehed. Ogsaa jeg
har prædiket Herrens Ord i mange Mar; jeg har
raabt, formanet, bedet, — men hvormange af dem,
der har været mine Tilhørere, sover ikke endnu!
Gud ved det! Hvormange er ikke endnu i aandeligt
Mørke! Forundres da ikke, at jeg raaber, som gjaldt
det Livet. Ser nogen af Eder en Mand ligge og
sove paa Landeveien i Hjulsporet, da kalder han paa
ham for at frelse ham; hvormeget mere bør der da
ikke raabes, naar det gjælder om at se Mennesket
frelst fra Syndens Odelæggelse, fra den evige
Død! —

Sovnen er en Drømmetilstand. Den Sovende
kan forestille sig, at han er hjemme hos Moder og
Fader, selv om han er skilt fra dem ved Bjerge og
Have. Den Syge kan drømme sig sund og stærk,
den Fattige rig, den Ulykkelige lykkelig.

Saaledes ogsaa med Synderen. Han vandrer
her paa Jorden i Drømme om Himlen, men han vil
finde, naar han vaagner, at han er der, hvor den rige
Mand kom. Han kan maaske drømme, at han har
en aandelig Klædning paa, men han vil vaagne i

Selvretfærdighedens, skuffet, selvbedragen. Han drømmer om Skatte, men han vil vaagne til Bevidsthed om sin Fattigdom, om at han mangler det ene Nødvendige, hvorved han kan komme ind i Herlighedens Rige — Hellighed.

O, at Herren vilde bruge Ordets Prædiken iaf-ten til at frelse En eller Anden og faa ham til at vaagne fra Synden. Thi den Sovn er farligere end hans, der sover paa det synkende Skib eller i det brændende Hus. Og der er saadanne sovende Sjæle her iaf-ten. Der findes i enhver Menighed sovende, egenretfærdige Sjæle, som aldrig i Sandhed har kjendt Omvendelsen. De er Medlemmer af Kirken, de har Navnet og Bekjendelsen, men mangler Livet. Dog, I skal ikke faa Lov til at sove, I skal ikke faa Lov til at bære Navnet, uden Livet i Gud, i Rolighed. Vækkelsens Ord skal blive Eder forkyndt itide og Utide. Herrens høitidelige Advarjel skal lyde i Eders Øren. Herrens Stemme er alvorlig; Gud taler med Myndighed — dog i Kjærlighed.

Derfor: Vaagn op, du sikre Sjæl, som tror, at det ikke er saa farligt, vaagn op, hør Herrens kaldende Røst! —

Efter Herrens Advarjel, kommer Herrens Befaling: „Staa op fra de Døde!“ Ikke den naturlige Død er her Tale om, men Syndens. „Den Ugudelige forlade sin Vej, og hver, som gjør Uret, sine Tanker, og omvende sig til Herren — — Thi

Eders Tanker ere ikke mine Tanker, og Eders Veie ere ikke mine Veie, sagde Herren. Thi som Himlen er høiere end Jorden, saa er mine Veie høiere end Eders Veie og mine Tanker høiere end Eders Tanker." Fly Synden; staa op fra de Døde!

Men det er ikke let. De holdes fængslede af Venskabet, Kammeratskabet, Slægtskabet, Baand. Det er ikke let at løsrive sig fra sine Nærmeste, og fortælle dem, at man vil søge at frelse sin Sjæl og fly den truende Brede.

Men for den, der staaar op, for ham lyder Forjættelsen: „Christus skal lyse for dig.“ Du kan have været den største Misdæder: Christus skal lyse for dig. Du kan have været sammenkrummet af Synd: Christus skal lyse for dig. Han kommer maaſke ikke til dig med Torden og Lynild, men som til Profeten, i den stille sagte Lyd. Da kan du, da formaar du at takke Gud for Alt, for Lyset, for Raadens Røst, for Opvækkelsens Stemme.

Spørger du derfor: „Hvad skal jeg gjøre for at blive frelst, da svarer Sandhedens Ord: „Tro paa den Herre Jesus Christus, og han skal lyse for dig.“ Der skal tændes en Gnist i dit Hjerte, som skal voge til en flammende Ild, en straalende Herlighed. Der skal blive Lys, hvor der før var Mørke. Christus skal lyse for dig, naar alle Jordens Lys er slukte.

Har du set et omvendt Menneskes Dødsstund? Der er stille i den smukke Bolig. Der trædes Indløst paa Tæpperne og Gardinerne dækker for Vin-

duerne. Husets eneste Datter, Forældrenes Glæde, ligger for Døden. Moderen bøier sig over hende: O, min elskede Datter, kjender du min Røst? Tal et Ord til mig! — Men intet Svar. Faderen kommer hen til Sengen og ser hendes Dødskamp. Da udbryder hun: „Moder! jeg ser et Lys, og jeg er næsten hjemme!“ Hører du! Der er jaaet et Lys for den Retfærdige, et Hjem er beredt ham. Og paa det Sidste skal han staa i det evige Lys om Lammets Throne.

O, maatte Kristus lyse for Eder, I Gamle, i denne Aftenstund, maatte han lyse for Eder, I unge Mænd og Kvinder, at I kunne ledes paa Sandhedens Vej!

Lyt til Herrens Advarsel: Vaagn op, du, som sover! Adlyd Herrens Befaling: Staa op fra de Døde! — Modtag Herrens Forjættelse: Kristus skal lyse for dig! Amen!

Jesus Allforanderlighed.

Text: "Jesus Christus er igaar og idag den samme, ja til evig Tid." — Ebr. 13, 8.

Vi omgives af Omstiftelser. Hvad vi betragter som fast idag, er forandret imorgen. Hvad vi idag slaar vor Lid til, som skulde det vare evigt, er forbrugt imorgen. Selv omstiftes vi idelig: Drengen afløser Barnet, Unglingen Drengen, Manden Unglingen, Oldingen Manden, indtil Døden slutter Menneskets Liv her paa Jorden.

Og som det gaar med Mennesket selv, saaledes gaar det ogsaa med alt det, der i Almindelighed optager hans jordiske Tilværelse. Menneskenes Love, Planer, Sæder og Skikke, sociale og politiske Indretninger, ja endog de mest dyrebare Forhold, Bønsker og Slægtskab, Alt opløses og forandres; Smaat og Stort hvirvler sig i uendelig Vexlen og Omstiftelse omkring os.

Da opstaar En for vore Dine, der danner et Hvilepunkt for vor Tanke i den foranderlige Mangfoldighed: Jesus Christus, Alpha og Omega, Begyndelsen og Enden. Om ham siger Texten: 'Jesus

Christus er igaar og idag den samme, ja til evig Tid'. Det er en stor, en betydningsfuld Sandhed, der her fremstilles for os, og Himlens Gud give mig Kraft til at udvikle den iaften til Trøst, Veiledning og Husvarelse for Eder alle!

Jesus er igaar og idag den samme med Hensyn til sin Person og Karakter. Hvor god, hvor kjærlig, hvor taalmodig, hvor retfærdig er han ikke! Betragt ham som han gik omkring paa Jorden, nærmende sig til den Lidende med Trøst og Husvarelse! Den af Verden Forskudte, den af Synden Medtyngeede kom til ham og han modtog dem i Misfandhed og Raade, som en Frelser. Hvo blev stødt bort fra ham? Hvo maatte gaa tomhændet bort fra ham? Og Jesus Christus er altid den samme. Om en Prædikant, selv om han er nok saa nidkjær og dygtig, vil det dog maaſte engang kunne siges: Alderdommen har taget Kræfterne og Livet bort fra hans Virksomhed; han er forandret. Men Christus er uforandret; han er endnu idag den samme, som da han stod ved Lazari Grav, da han helbredede de Spedalske, da han opvakte Enkens Søn i Nain, — lige mægtig som da, lige naadig som da.

Naar et Menneske har været borte fra os i nogle faa Aar, da udbryder vi ofte ved Gjenhynet: ak, hvor forandret! Eller vi siger til hverandre: hvor Aarene dog har taget paa ham, hvor forandret han dog ser ud! Men under alle disse Omiskiftelser hos os selv og Andre kan vi vende os til ham, den Ufor-

anderlige, og udbryde: „O, Jesus, Livets Fylde straaler i dit Blik! Naadens Sodhed strømmer over dine Læber! Du forandres ikke!“

De skjønneste Billeder hentede fra Naturen er brugt om Jesus. Om jeg staar tidligt op og ser Morgenstjernen glimre i sin rene Pragt paa den østlige Himmel, da minder den mig om Jesus. Dog den skal engang forgaa, men Jesus bliver uforandret. Solen er et Billede paa Jesus; han kaldes jo ogsaa Retfærdighedens Sol. Men Solen skal formørkes og forsvinde, medens Jesus er uforanderlig, den samme igaar som idag, den samme til evig Tid. De Vise fra Østerland ledtes af Stjernen til Krybben i Bethlehem, men da de havde fundet den nye fødte Verdens Konge forsvandt Stjernen, men Barnet forblev. Saaledes er det ogsaa med Naademidlerne; de forsvinder, naar de har opfyldt deres Bestemmelse, at lede os til Frelseren, men Jesus bliver ved. Floden rinder idag som for Hundreder af Aar siden. Vore Forfædre drak af den, vi drikker deraf, vore Sønner og Døtre vil rimeligvis drikke deraf. Dog Floden skal engang ophøre at rinde, hvorimod Jesus er den Livjens Flod, der aldrig vil udtørres. Om Jakob læser vi, at han i Drømme saa en Stige, der naaede fra Himlen og til Jorden, og Engle foer op og ned ad den. Men med Matten og Drømmen svandt ogsaa Himmelstigen. Jesus derimod betegner for os den sande, den evige, den uforanderlige Himmelstige, ad hvilken

vore Sukke, Bønner og Begjæringer finder Udgang til Guds Throne, samt Barmhertighed, Naade og Godhed som Engle stiger ned til os syndige Mennesker. O, gid vi da ret maa faa Naade til at forstaa denne Himmelstiges store Betydning for os, til at forstaa, at Jesus Christus nu og til evig Tid er Veien, Sandheden og Livet, uden hvem Ingen kommer til Faderen.

Klippen bruges ofte som et Billede om Jesus. Den er fast og tilsyneladende varig, men desuagtet henfaldrer den omsider. Dog Jesus er den uforanderlige Klippe, den samme idag som igaar. En Mand, der opholdt sig i Sydamerika under et Jordskjælv, har beskrevet sine Følelser under denne Naturbegivenhed. Den faste Jord gik under ham som et Lagen, der bølgere for Vinden; han vilde fly ud paa Skibene, men han saa dem løstes og kastes omkring; han vilde fly til Klipperne, men ogsaa de bevægede sig. Dog naar Jorden og Skibene og Klipperne svigter, da kan den troende Sjæl raabe med Tillid: „Herren er min Klippe, paa ham kan jeg bygge!“ I Unge i denne Forsamling! Jeg har set Eders Begjær efter Herren, jeg har hørt Eders Bønner til ham. Og jeg har tænkt paa Verdens Farer og Omkøstelser, der truer Eder nu og senere. O, men til hvem skulde jeg kunne betro Eder, til hvem skulde jeg henvise Eder bedre end til Jesus Kristus, som er den samme igaar og idag? O, du unge Mand, o du unge Kvinde, forlad dig paa ham!

Fortrøst dig til hans Blod! Han staar fast, naar alt andet vakler. Denne Kirke kan falde sammen, Menigheden kan adspredes, Familierne dø, — men, lovet være Jesus Christus, han forandres ikke! Følg ham.

Uforanderlig Kjærlighed; uforanderlig Godhed; uforanderlig Omfjorg; uforanderlig Kraft; uforanderlig Retfærdighed; uforanderlig Raade findes hos Jesus. En gudfrygtig Mand kom ind til en ligeledes gudfrygtig Kæbo, som havde tolv Børn. Han tænkte ved sig selv: Store Gud! Her maa være Nød. Tolv Børn at forsørge! Og han sagde deltagende til Kæben: „Du har lige saa mange Børn som Jakob.“ „Ja,“ svarede Kæben frimodig, „og jeg har Jakobs Gud til at tage vare paa dem.“ Jakobs Gud forandres ikke.

Jesus er da den samme med Hensyn til sin Karakter; deraf følger, at han ogsaa er den samme med Hensyn til sit Ord. Er Karakteren god, da er Ordet ogsaa godt. I dit Forhold til et andet Menneske grunder du ikke din Tillid paa Trækkens Udseende, ikke paa Tjeddren i Hatten, ikke paa Ringen paa Fingeren, men paa Karakteren. Ordets Tilforladelighed grunder sig paa Karakteren af den, som har talt det. Som Jesus Christus var og er, saa var og er hans Ord, hans Sandhed, — uforanderlig. Hans Karakter er trofast, følgerlig maa ogsaa hans Ord være det. Men hvilken kostelig, dyrebar Sandhed er ikke dette for os! Vi har et fast

Ord, et uroffeligt Evangelium, som Paulus siger: „Det er en troværdig Tale og aldeles værd at an-
nammes, at Christus Jesus kom til Verden for at
gjøre Syndere salige.“

Der tales meget om, at Civilisationen skrider frem. Ja sikkert indrømmer vi, at Redskaberne forbedres; vi sner bedre Sko, bygger bedre Skibe, skærer Hveden og Havren lettere og bedre end i gamle Dage; vi pløier, saaer og høster hurtigere, end man gjorde i hin Tid. Men, mine Venner, kan man end give os bedre Maskiner, ja a kan man dog ikke give os et nyt og bedre Evangelium! Det er, og vil altid vedblive at være Sandheden fra Himlen, Lyset paa vor Vej, en Guds Kraft til Salighed for hver den, som tror. Det lyder idag som et Vækkelsens Ord, som det lød paa hin Pintsjesest, da tre Tusinde blev omvendte til Herren. Civilisationen kan gaa fremad, Maskiner og Redskaber forbedres og forbedres, men Guds Ord er igaar og idag det samme, ja til evig Tid!

Mine elskede Tilhører! Lad os betragte denne Sandhed noiere: Jesus Kristus er igaar og idag den samme med Hensyn til sin Karakter og med Hensyn til sit Ord. Hvorledes høres og opfattes denne Sandhed af dig? Du har fundet med mig, at han er den Uforanderlige som Frelser, den Uforanderlige i Medgang som i Modgang, den Uforanderlige i Rigdom som i Fattigdom. Naar du da har Erfaring paa samt Kundskab om dette, bør du

da ikke udbryde med Salmisten: „Min Sjæl, lov Herren, og alt det, som indeni mig er, love hans hellige Navn!“ Lev for ham! Nyd fremdeles af hans Betsignelser og du vil blive rig, forunderlig rig i Herren! Du er maaske forstødt af Verden? Velan, er Jesus den samme, saa har du nok i ham. Du er maaske truet af Fattigdom? Tænk da paa, hvad David siger: „Jeg har været ung og er bleven gammel, men jeg har ikke set en Retsfærdig forladt, eller hans Sæd søge efter Brød.“ En saadan Gud er vor Gud i al Eviighed! O, I hans Børn, glæder Eder derfor i Herren, ja glæder og fryder Eder, thi Himmeriges Rige er Eders!

Vi hører om en Familie: Faderen ligger død; Moderen gaar grædende op og ned ad Gulvet. Pludselig udbryder den lille Datter: „Mama! Papa er død, men Jesus lever dog; kan han ikke tage vare paa os, som Fader saa tidt sagde, at han vilde?“ Og Moderen slutter hende i sine Arme og udbryder: „Du har Ret, mit elskede Barn! Fader er død, men Jesus lever; han er igaar og idag den samme.“

Hvor foranderligt er dog ikke Alt! Selv du, min Tilhører, der i dette Dieblik er sund og rask, kan imorgen ligge død og kold. Men over alle Forandringer og Omiskiftelser lyder Røsten: „Frygt ikke! Jeg er med Eder alle Dage!“ O, forlad Eder paa Jesus! O, I søgende Sjæle, I leder efter Jesus, og I skal finde ham, thi han har jo sagt: „Kommer hid til mig, alle I, som arbeide og ere

bejværede, og jeg vil give Eder Hvile!" Var Eders Synder sortere end Jord og rødere end Blod, — Jesus kan to dem hvide som Sne. Kom da til Jesus! Han indbyder dig for at frelse dig. Er Synden stor, Frelsen er dog større. Han har be-naadet Andre, han vil og kan ogsaa benaade dig!

Men nu et Ord til Eder, I sikre Sjæle! Er det godt for de Troende og Bodsferdige at tænke paa Jesu Uforanderlighed, o, hvor haardt maa det da være for eder! Thi ligejaa vist som det er, at Naadens Dør endnu er aaben, ligejaa vist er det, at „hvo, som ikke tror, er allerede dømt!" Det er saa sandt, som at du lever i aften, at Herrens Straffedom vil gaa i Opfyldelse over den Ubodsferdige. Derjom du ikke river Synden fra dig som det høire Die, naar det forarger dig, da skal du kastes i den evige Ild. Jesus Christus sagde om det blomstrende Jerusalem: „Der skal ikke lades Sten paa Sten." Men Folket tvivlede. De mente, at det ikke skulde gaa saa haardt til. Det var jo næsten utænkeligt, at der af det solide Tempel, af saamange prægtige Bygninger ikke skulde lades Sten paa Sten.

Men Herrens Ord er Sandheden selv, Sandheden i Stort og i Smaat: Bygningerne omstyrtedes og Jorden opløiedes endog, hvor de havde staaet. Den uforanderlige Jesus vil ogsaa sige om Synderen paa Dommens Dag: „Kast ham ud i det yderste Mørke, der skal være Graad og Tænders Gnidsel!" Betænk dette, du sikre Sjæl! O hør og mærk det

vel, thi det gjælder Eders evige Vel, at naar alle Kongers og Magthavers Love og Bud er regnede som Intet, Herrens Ord staaer ved Magt. Det skal dømme os paa hin Dag. Naar alle Jordens forfængelige Titler og Navne er for stedse forglemte, Jesus Christus skal blive æret og ophøiet, som den, hvis Navn er over alle Navne i Himmelen og paa Jorden! Være være Gud i det Høieste!

Jeg og du, min Tilhører, er snart færdige med dette Liv. Hvad skal der da blive af mine og dine Smaa? Jeg doer, du doer, — men Jesus er uforanderlig; han er Slægtens Haab; lad os indprente hans Navn i deres Hjerter. Han, den Kraftige, den Mægtige, den Kjærlige, han lever som den evige Sandhed for din Søn og for din Datter. O, at han maa være Morgenstjernen for dem om Morgen, Solen om Middagen, Aftenstjernen om Aftenen og Lyset for dem til alle Tider og i alle Forhold.

J Gamle stodes bort, som de gamle udtjente Soldater. En gammel Præst udbrod engang: „O, at jeg skal staa ledig og je Andre kjæmpe under Emanuels Banner!“ Men Jesus vil være Eders Kjæp og Stav. J Unge skal ledes fremad paa Sandhedens Vej. Stoler J paa Verdens Venfkab? Det vil jvigte Eder. Stoler J paa Samfundets Hjælp? J ville ofte blive skuffet. Men Jesus vil være Eders tofaste Ven og Veileder. Ham være Være og Pris nu og i al Evighed! Amen.

Jesus bispiser de Hungrige.

Text: „Da opløste Jesus Vinene, og da han saa, at meget Folk kom til ham, sagde han til Philippus: Hvorfra skulle vi kjøbe Brød, saa at disse kunne æde? — Men han sagde dette for at forsøge ham; thi han vidste selv, hvad han vilde gjøre. — Philippus svarede ham: Brød for to hundrede Penninge er ikke nok for dem, saa at Enhver af dem kan tage noget Lidet. En af hans Disciple, Andreas, Simon Peders Broder, siger til ham: Her er en liden Dreng, som haver fem Bygbrød og to smaa Fiske; men hvad er det iblandt saa Mange? Men Jesus sagde: Kommer Folket til at sidde; men der var meget Græs paa Stedet. Da jatte Mændene sig ned ved fem Tusinde i Tallet. Men Jesus tog Brødene, og takkede Gud, og uddelede dem til Disciple-
lene, men Disciple-
lene til dem, som havde sat sig ned; des-
ligeste ogsaa af de smaa Fiske, saameget de vilde. Men der de vare blevne mætte, sagde han til sine Disciple: Sanker tilfammen de overblevne Stykker, at Intet forkommes. Da samlede de og fyldte tolv Kurve med Stykker, som bleve tilovers af de fem Bygbrød fra dem, som havde saaet Mad. Derfor, da Mennefsene saa det Tegn, som Jesus havde gjort, sagde de: Denne er i Sandhed den Prophet, som skal komme til Verden.“
Joh. 6, 5—14.

Jesus gif omkring og gjorde vel mod Mennefsene, i hvilken Tilstand han end fandt dem. Dette, saaledes „at gjøre Faderens Villie“, var hvad han kaldte sin Mad og sin Drikke. Dog han gjorde ikke alene vel i Almindelighed, men han gjorde kraftige Gjærninger, store Mirakler, og et af disse sidste er det, som omtales i vor Text idag. Bispisningen

selv eller Miraklet og dernæst de Lærdomme, vi bør deraf lægge os om Hjerte, vil blive Gjenstande for vor Betragtning i denne Morgenstund.

Hjælp os, du gode Helligaand, at Ordet maa blive os til rig Betsignelse!

Lad os først betragte de forudgaaende Omstændigheder. Johannes var nylig halsbryddet; den store Prophet, der høit og klart havde baaret Vidnesbyrd om Kristus, havde endt sit Liv. Han lovede at irettesætte Tyrannen Herodes, og denne Handling kostede ham hans Hoved. Men bedre at lide Noget for Herrens Skyld, end handle imod ham. Bedre at miste Noget selv, end at tilvende sig Noget med Urette; bedre at stenes som Stephanus, end at være blandt dem, der stenede ham; bedre at sidde i Fængsel for Christi Navns Skyld, end at vandre fri med Konger og Tyrster paa den brede Bei!

Johannes' Disciple gif da til Jesus og fortalte ham, hvorledes det var gaaet deres elskede Mester, og hvorledes de havde begravet ham. Og Jesus sagde: „kommer I nu med affides,“ og han veg bort fra Byen til et øde Sted.

Det var ved Paaskefestens Tid. Fra Landdistrikterne strømmede Folk ind til Nationens store religiøse Midtpunkt: Templet i Jerusalem. Men alle disse Hobe var i stærk Bevægelse ved Rygtet om Johannes' Død. De kjendte ham alle. Ingen havde nogenfinde før havt saadan Magt som han

over deres Hjerter. De strømmede ud for at høre ham, da han prædikede paa Grændsen af Ørkenen og døbte i Jordans Flod. Men Johannes havde forkyndt dem om Jesús og vakt deres Længsel efter dennes større Efterfølger. Dette var tildels Grunden til, at Mængderne fulgte Jesús. De var i hæftig Bevægelse, i høitidelig Stemning. Det ene Vidne var død Martyrdøden; desto mere følte de sig tiltrukne af det andet, af Kristus. Folket i Almindelighed lyttede gjerne til ham dengang ligejorn nu; de følte Trang til at høre Sandheden, og hvis de ikke havde været forledte af de Skriftkloge og Pharisæerne, vilde Mange have annammet den. Saa nu.

Den store Menneskefjæde havde fulgt ham tro-
ligen flere Dage, og nu lakkede det atter mod Aften. Disciplene gik da til ham og bad ham om at lade Folket fare, for at de kunde gaa til Stæderne og faa sig Mad. Men Jesús havde allerede i sit Sind besluttet, hvad han vilde gjøre. „Giv I dem at æde!“ sagde han. Men Philippus afviste strax denne Tanke som umulig at udføre. „Brød for to-
hundrede Penninge er ikke nok for dem,“ svarede han. Det var rimeligvis den hele Sum, som de havde i den fælles Kasse. Men selv om de havde villet kjøbe for alle disse Penge, saa var der jo Intet at faa i Nærheden; „hvorfra skulde vi kjøbe Brød, at disse kunne æde?“ Og Andreas tilføiede: „Her er en liden Dreng, som haver fem Bygbrød og to smaa Fiske, men hvad er det iblandt saa Mange?“

Hvormange var der vel egentlig samlet om Jesus? En betydelig Skare visjelig. Der nævnes fem Tusinde Mænd; Kvindernes og Børnenes Antal opgives ikke. Hvor vanskeligt er det ikke, at faa Orden i saadan en Mængde! Men Jesus løftede sine Dine over dem, — han ynkedes over dem, — han tænkte paa, hvor god Anledning der var for ham til at vise sin Omsorg, sin Kjærlighed, sin Billie og Evne til at hjælpe dem. Han, den Almægtige, der har ordnet den store Natur saa harmonisk, at Sole og Stjerner gaar i de rette Baner, han har let ved at ordne ogjaa de menneskelige Forhold. Han udsteder sine Ordre: „kommer Folket til at sidde!“ og de sætter sig ned efter Ordren i det høie Græs.

Det maa undre os at se, hvor lydigt Folket var. De saa ingen Bogue med Levnet-smidler, eller dampende Gryder, eller fyldte Brodkurve; men desuagtet knurrede de ikke. Der skal ikke saa liden Tro til — for fem Tusinde hungrige Mænd — under saadanne Omstændigheder at sætte sig taalmodigen ned og vente. For Disciplene ligeledes. De tænkte maaske paa, hvor daarligt de fem Brød og de to smaa Fiske vilde kunne forslaa til Mængden, og hvor meget bedre de vilde have kunnet bruge dem alene; men de adlød. Troen er altid lydlig.

Jesus samler Disciplene omkring og paabyder Stilhed. Saa løftede han sine velsignede Dine mod Himlen og beder til Faderen.

Hvormange af os spiser ikke, uden at takke Herren for hans rige Gaver? Men Kristus lærte disse fem Tusinde, hvor Betsignelsen kommer fra. Han bryder Brødene og uddeler Stykkerne til Disciplene, at de skulde lægge dem for Folkene; han bryder ligeledes de to smaa Fisk og giver dem til Uddeling. Hvor beundrerligt maa ikke den Discipel have følt, der først bragte Brødet og Fiskene hen til Rækkerne! Han har vistnok tænkt paa, hvor lidet det var at byde den store Mængde, hvor snart hans Forraad vilde være tilende. Men den Første, den Anden, den Tredie har faaet hver sit Stykke, og der er Noget endnu; det ene Hundrede efter det Andet faar, og der er mere endnu, Disciplene har faaet, men der er mere endnu, — hver Gang de kommer tilbage, finder de Jesu Hænder fulde, og de gaar fra Række til Række, fra Halvtreds til Halvtreds, fra Hundreder til Hundreder, fra Tusinder til Tusinder, — og de æder, og de bliver mætte!

Der har vel nok været en og anden Tvivler i den store Hob, som sagde ved sig selv, medens Disciplene løb frem og tilbage: Nogle af de Andre faar maaske nok, men der bliver vel Intet til mig; dog lidt efter lidt kom Tilliden, da han saa, hvorledes Mange aad og bleve mættede. O, denne Mistillid kjender vi saa godt! Den og den har fundet Fred med Gud, siger En, men Freden kommer vist næppe til mig. O, har du blot sat dig ned og ventet med Tro, da er der Føde nok hos Kristus! Den

Jesus, der brød Brodet til de fem Tusinde, skulde han ikke kunne bryde Livsens Ord, Livsens Brød ogsaa til dig, — ja, endnu i denne Dag? — nu, under Ordets Forkyndelse?

Og da de nu samler sammen efter endt Maaltid, da fyldes der tolv Kurve med Smulerne! Jesus siger: „Sanker tilhammen de overblevne Stykker, at Intet forkommes.“ — Intet maa gaa tilspilde i Herrens Husholdning. Om Herren giver Overflod enten af Naade eller af jordiske Ting, da er det ikke til Djelhed. Det er Herrens Befaling, at vi skal sanke op det Tiloversblevne for at Noget kan beispises dermed, naar Herren ikke gjør Mirakler. Thi han gjør kun Mirakler, naar disse er nødvendige. Hvad Menneffene kan gjøre selv, lader han dem gjøre. Han kunde have løst Lazari Klæder, men han overlader dette til de Dumstaaende; thi det kunde de godt gjøre. Men det mægtige Ord: „Lazarus! kom ud!“ kunde kun han udtale. Enhver sand Herrens Tjener kan prædike Evangeliet, men gjøre Hjertet modtageligt for det, give den Blinde Synet, den Døve Hørelsen derfor, den af Synden Spedalske Sundheden, — det er Guds Gjerning, Herrens Mirakel. Guds Almagts Haand er stedse virksom til at frelse Syndere. Saaledes ogsaa med Beispisningen. Han lader Discipleene bringe Folket til Sæde, han overlader til dem at overbringe Brodet og Fiskene, men Forogelsen af begge Dele, den kan kun han bevirke, der opvakte Døde og gjengav

Blinde deres Syn. Vent derfor ikke Mirakler fra Dag til Dag og tro, at du kan sidde med Hænderne i Skjodet. Du maa arbejde, fortjene dit Brød; men det at Kornet faar Væxt, det kan du ikke bevirke, det er Guds store, ubegribelige Mirakel i Naturen. Og paa samme Maade gaar det med Hensyn til det Aandelige. Til sine Tjenere siger han, de skal saae og vande, men jeg, Herren, giver Væxten. Skridt efter Skridt maa du tage paa den trange Vej, Kamp efter Kamp maa du forvente mod Synden og Djævelen, men Seier paa Seier maa du ogsaa vente fra Herren ved Jesus Christum. Naar du som Mojes standser foran den haarde Klippevej, da siger Herren: Ræk din Stav ud! Naar din Nød er størst, da er Guds Hjælp nærmest.

Brugende de Gaver og Kræfter, som Herren har givet os, maa vi derfor gaa fremad, sindigt og forsigtigt. Ser man et Menneske være uforsigtig eller ødjel i det Smaa, da vil han blive det ogsaa i det Store.

En rig Bankier afviste en Dag en fattig Dreng, der søgte Ansættelse hos ham. Men idet Drengen jørgmodigt vendte sig for at gaa, lagde Bankieren Mærke til, at han bukkede sig og tog Noget op fra Jorden foran Banken. Han kaldte ham da tilbage og spurgte ham, hvad det var. „Kun en Knappenaal,“ svarede den Udspurgte. Men Bankieren tænkte med Rette, at den, der som Dreng vilde have Omtanke og Økonomi til at jante en Knappenaal

op, maatte som Bogen afgive en fortrinlig Forretningsmand. Han tog ham derfor i sin Tjeneste, og Tiden viste, at han havde regnet rigtigt, thi den fattige Dreng blev en rig Handelsmand og Bankierens Kompagnon.

Den, der er tro i det Smaa, vil Herren overdrage det Større.

En Mand saa engang en Faarehjord, hvor Faarene var langt smukkere og bedre i Stand end mange Andres, som han havde seet. Hvoraf kommer dog det, spurgte han Hyrden, at dine Faar er saameget bedre end Andres? — Jeg tager vel vare paa mine Lam, svarede han. Saaledes gaar det ogsaa i det Aandelige, derfor: Vogt vel, hvad Gud giver dig!

Hvilke Lærdomme kan vi nu slutteligen udlede af Beretningen om dette Mirakel om Bispisningen?

1. For det Første bekræfter den Sandheden af Skriftens Ord: „Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skalle alle disse Ting tillægges Eder.“ Jesus talte først Raadens Ord til dem; af denne Grund fulgte de ham og idet de saaledes søgte Guds Rige, fik de ogsaa det øvrige Fornødne. Gudfrygtighed er nyttig til alle Ting.

2. For det Andet lærer vi, at Lidet med Guds Belsignelse er nok. Siger du: mine Talenter er kun et Par smaa Brød, — bryd dem med Tak til Herren og tro paa ham, og hans Belsignelse skal bringe meget Udbytte af dem. Der er En, som maaske kun skrev en ganske liden Bog, men se, hvor

den gaar fra Hjerte til Hjerte, thi Herrens Betsignelse er i den. Bunyan skrev sin simple Bog „En Pilgrims Wandring“ i Fængslet; men den er gaaet fra Sjæl til Sjæl, fra Folk til Folk, og nu findes den stakkels Fanges Beskrivelse af Veien fra Jorden til Himlen i næsten alle Sprog. Lidet, gjort for Herren, kan blive Stort, naar hans Betsignelse følger med. Et lidet Møde kan virke til mange Sjæles Frelse. Gud give os stedse Raade til at bruge det Smaa retteligen!

3. For det Tredie viser denne Beretning os, at hele vort Liv maa og skal være et Troens Liv. Disciplene vidste ikke, at Brodet vilde strække til, men de troede. Folket vidste det ikke, men troede dog. Jeg prædiker her i dette Dieblif og ved ikke, om der skal vise sig Frugt eller ei, men Herren byder: „Prædik Ordet! Jeg sørger for Resten!“ Gud sagde til Elias: „Gaf herfra, og vend dig imod Østen, og skjul dig ved den Bæk Erith, som er ligeoverfor Jordanen, og det skal ske, at du skal drikke af Bækken, og jeg haver budet Ravnene, at de skal forsynde dig der.“ Propheten beregnede ikke Sandsynligheden eller Ujandsynligheden; det var ham nok, at Gud havde sagt det: han troede og gif. Ja, hele hans Liv er en Troens Lektie for os.

Da Aaret var omme, hød Herren igjen: Gaa til Zarepta! Propheten anstillede ingen Betænkning over Befalingen, han spurgte ikke: hvor skal jeg tage ind? Gaa, siger Herren, og han gif. Og paa

jamme Maade handler Propheten igjen overfor Enken i Zarepta. „Bring mig et Stykke Brød,“ siger han. Men hun kan ikke lade være at gjøre Indvendinger. „Ved Propheten ikke, at der er Hungersnød i Landet?“ tænker hun. Og hun svarer: „Jeg har ikke en Kage uden en Haandfuld Mel i en Krukke og lidet Olie i et Kruus.“ Hun skal endnu lære at tro. Og, forunderligt nok! Hun ser i Krukken: der er Olie; hun ser i Kruuset: der er Mel. „Jeg har aldrig havt saameget,“ udbryder hun. Det sker, Propheten jagde til hende: „Frygt ikke, gik ind, gjør efter dine Ord; dog lav mig først en liden Kage og fører mig den ud, siden skal du lave dig og din Son noget; thi saa siger Herren Israels Gud: Melet i Krukken skal ikke fortæres, og Olie i Kruuset skal ikke fattes, indtil den Dag, at Herren skal give Regn over Jorden.“ Hun gik, og gjorde efter Elias' Ord; og hun aad, ja han og hun og hendes Hus i et Aar.“

Hele vort Liv maa være et Troens Liv. Kommer Djævelen fristende til dig, som til Frelseren i Orkenen, at forvandle Stene til Brød, da sig til ham: Jeg vil før hungre som en Christen, end stjæle, lyve eller bedrage som en Synder. Er din Krukke næsten tom, Himlen er ikke tom. Følg da stadigt og se op til ham, der mættede de fem Tusinde, Jesus, Emanuel, Gud med os. Amen!

Der er endnu Rum.

L e r t : „Og Tjeneren sagde: Herre, det er gjort, som Du beføel, og der er endnu Rum.“

Hor Frelser var stedse ivrigt beskæftiget i sin Frelsergjerning. Han lod ingen Leilighed gaa forbi, uden at bruge den til noget Godt. Vi ser, hvorledes han ynktes over de Mæsser, der var fulgt efter ham, hvorledes han ikke alene bliver en Brødbryder for Tusinder, men ogsaa ved samme Leilighed optræder som deres aandelige Bespiiser og taler til dem om Guds Rige. Da den blinde Bartimeus standser ham paa Veien fra Jericho ved Naabet: „Jesu, Du Davids Søn, forbarm Dig over mig,“ da staar han stille og helbreder ham. Han kommer til Nains Porte og møder et Digtog; han ser den ensomme, grædende Enke i Sørgekjæren; da standser han Toget, taler et Ord, og den begrædte Søn paa Baaren kommer frem til Lyset og Livet, og Enken faar ham igjen. Træt af Veien og Heden kommer han ved Middagstid til Sichars Dal; han sætter sig ved Jakobs Brønd for at hvile sig. Da kommer der en Synderinde til Brønden, en Samaritanerinde, nedjunktet i Synd, Partiskhed og Fiendskab mod Jo-

derne. Han indlader sig i Samtale med hende; og hans Tale til Kvinden er en af de skjønneste Prædikener i det Nye Testamente. Han beder hende om en Tjenesite, hun undrer sig over, at han som Jøde kan faa en Bøn over sine Læber til en af det foragtede samaritaniske Folk, og ved denne Handling har han brudt Tjen, der havde samlet sig om hendes Hjerte, og vundet hende for Frelsen.

Han var træt af Arbeidet, men ikke i det. Han spiste sammen med Fattige eller med de foragtede Toldere, for at kunne indvirke desto bedre paa dem til Omvendelse; men undertiden tog han ogsaa mod Indbydelsjer fra de Rige, saa at de, der bebreidede ham hans Besøg hos Toldere og Syndere, kunde se, at han ikke gjorde det, fordi han ikke kunde komme til de Riges Gjæstebud.

Om et saadant Gjæstebud taler Lucas idag i vor Text. Kristus var indbudt til en meget fornem Mand, til en af de øverste Pharisæeres Huse. Man kunde maaske tænke, at han i saadanne Omgivelser vilde tie og undgaa alle Bemærkninger, der kunde jaare Barten eller Gjæsterne; men det gjorde han ikke. Han saa, hvorledes Gjæsterne stredes om de øverste Sæder, og strax greb han Leiligheden til at belære dem om deres Pligter; til at erindre dem om den altid gjældende Sandhed, at „hver den, sig selv ophøier, skal fornedres, og hvo sig selv fornedrer, skal ophøies.“ Dette var Indledningen til hans Prædiken ved den Riges Bord; han skjulte ikke

Sandheden. Den har heller intet at skjule sig for; den kan lyse fra Bjergets Top, thi den er det, der skal være vor ledende Stjerne i Verdens taagede Nat. I Sandhedens enfoldige Erkjendelse ligger vor Frigjørelse. Den er det, der engang skal straaale utilfløret for vore Dine i hine evige, himmelske Boliger!

Bærten syntes nok om denne dristige, frimodige og irettesjættende Tale; thi Enhver taaler godt, at Andre bliver tugt. Da ser Jesus alvorligt paa ham, — o, jeg synes at se hans delige, skarpe Dine i dette Dieblik! — og tiltaler ham, den rige Pharisæer, den store Bært, ved hans eget Bord: „Naar du gjør et Gjæstebud,“ siger han til ham, „da indbyd Fattige, Krøblinge, Halte og Blinde, saa skal du være salig, thi de have ikke at betale dig igjen; men det skal gjengives dig i de Retfærdiges Opstandelse.“ Og en af Gjæsterne, der følte den slaaende Sandhed i Jesu Ord, bifalder hans Tale og udbryder: „Salig er den, som æder Brød i Guds Rige!“

Til denne Gne i Særdeleshed henvender Jesus den efterfølgende Vignelse om Manden, der anrettede en stor Madvere og udsendte sine Tjenere at indbyde til den. Og denne Vignelse giver os da Anledning til at betragte med hverandre ved den Hellig Mands Hjælp:

1. Madveren.
2. Indbydelsen til den.

Lige før jeg skulde holde denne Prædiken, kom

jeg til at aabne Bibelen og læse om Kong Ahasverus, der ogsaa gjorde et stort Gjæstebud engang. Erindrer I vel, mine Tilhørere, hvortil længe det Gjæstebud varede? De store Gjæstebud i det gamle Land blandt den velhavende Del af Bondestanden — et Bryllup for Exempel, — varede almindeligvis i tre Dage. Men hvormange Dage tror I, at Ahasveri Fæst holdt ved? I et hundrede og firfjendstyve Dage! Nuvel, tænkte jeg, hvor kort er dog denne lange Tid mod Guds Børns Fæst, der varer i al Ewigheid! Men saa holdt han ogsaa en Fæst for Folket. Vi ved jo, at der er to Klasjer, de Fornemme, de Hvitstillede, som jeg forresten kjender lidet til, og saa Folket, — jeg er en af dem —. For Fyrsterne, de Rige og Fornemme holdtes Fæsten, som sagt, i et hundrede og firfjendstyve Dage, for Folket i syv!

Hviæket Modstyffe til dette danner da ikke den Fæst, som Jesus omtaler i denne Lignelse! Det er Guds Riges Fæst, Christi Naades Fæst, hvor der ikke er Spørgsmaal om Konger og Fyrster, men hvor Alle er indbudne. Gud har Rum nok for enhver Synder ved Naadens Bord; det er et stort Gjæstebud, og det er et frit Gjæstebud. I Gjæstebud blandt Menneæskene forventes ofte Gaver som Bederlag, men i Guds Naades Gjæstebud er Alt frit. Naaden er stor, netop fordi den er fri, fordi den ikke fordrer Bederlag; der er ingen Magt paa Jorden lig den. Hvor elendig er ikke den Syndefulde, hvor nedknet under Djævelens Nag! Men Guds Naade

er stor; den bryder Lænkerne og befrier Synderen; den virker forunderligt paa Hjertet, at dette endog finder Behag i Gudsfrugt, som det før var fiendtlig til. O, gid det ogsaa maa lykkes mig iaften at gjøre Eder dette ret klart, gid Indbydelsen maa komme til Eder med en saadan Kraft, at I maa nødes til med Glæde at modtage den!

Tjeneren gik ud og indbød. Han sagde vel til den Første: „Den Herre Zebaoth har sendt mig at indbyde dig til sin Fæst. Kom! thi nu er alle Ting beredte!“ Men hvad Svar fik han? Den Indbudne siger: „Jeg har kjøbt en Ager og har fornøden at gaa ud og se den; jeg beder dig, hav mig undskyldt!“ Tjeneren gik til den Næste med sit Budskab: „Den Herre Zebaoth indbyder dig til sin store Madvere.“ Men han svarer: „Jeg har kjøbt fem Par Dyne og gaar hen at prøve dem, hav mig undskyldt.“ Tjeneren gaar til den Tredie, men han nægter aldeles at komme, fordi han havde taget en Hustru! O, hvor urimelige og ugyldige alle Undskyldninger ere! Ikke sandt? Siger Nogen: jeg er for ung, da svarer jeg: Ungen er for ung til at elske Herren, som er gammel nok til at synde. Siger Nogen: Jeg har formeget at gjøre, da svarer jeg: Gjør det Allernødvendigste først. Vil Nogen undskylde sig med, at der er saa mange daarlige Christne, da svarer jeg: Hvad angaar det dig? Du maa dø alene, og naar du kommer for Herrens Throne, da vil det lidet nytte dig, at der er Andre, som maaske har været værre end

du. Nei, min Tilhører, det er aldeles uforjvarligt at undskyldte sig for at komme til Christi Nadvere. Til en jordisk Fest kan Forretninger være Undskyldningsgrund; men ikke for dig, du unge Mand eller unge Kvinde, ikke for dig, du gamle Synder, naar det gjælder Indbydelsen til Naadens Rige, hvor alle Betsignelser skjænktes frit og uforjkyldt.

Hvor skulde Tjeneren nu gaa? Han gif derhen, hvor han burde gaa: tilbage til Jesus og sagde ham Alt. Saaledes maa enhver sand Herrens Tjener gjøre, naar Verden ikke vil modtage Indbydelsen. Meesteren sagde: Gaa igjen! Gaa hasteligen. Anvender al Flid. Og hvorhen blev han anvist at gaa? Paa Stadens Stræder og Gader. — Der, hvor man ikke venter at høre Indbydelsen, er Resultatet ofte størst.

Moody traf engang en drukken Mand, der lænede sig mod en Lygtepæl for at holde sig opreist, og spurgte ham: „Elsker du Jesus?“ Manden harmedes over dette Spørgsmaal. „Havde han endda spurgt, om jeg elskede min Kone eller mine Børn eller mine Forældre, men Jesus?“ Og Spørgsmaalet gnavede sig ind i Sjælen paa ham, saa at han kom til Troen paa Jesus Kristus og blev frelst.

Der er maaske Mange, der harmes som han og tænker: Du har fornærmet mig mange Gange, men du skal ikke gjøre det mere — jeg vil ikke høre dig mere. O, min Tilhører, det er Herrens Ord, som

dommer dig! Og skulde du end søge at undsky, naar du kjender dig saaret, det bedrover mig ikke; thi jeg ved, at det maa til, om du skal blive frelst.

Tjeneren gik da atter ud efter Herrens Ord. Trostet og opmuntret af sin Herre og Mester begynder han sin Gjærning igjen. Han frembærer atter sin Mesters Indbydelse. Han søger først at faa En, og da han har faaet denne, gaar han til en Anden, saa til en Tredie, og da det lykkes ham, gaar han flux frem fra Sjæl til Sjæl. O, hvor banker hans Hjerte af Glæde, da han ser saa mange Sjæle med Glæde modtage Herrens Indbydelse og følge ham til Herrens Raadvere!

Og da han har bragt dem alle ind, bliver han hjertelig glad ved at se, at der er endnu Rum til Flere. Han løber til Jesus og siger: „Herre, det er gjort, som du befoel, og der er endnu Rum til Flere?“ Og Jesus, som skuer ham ind i Sjælen, ser at han gjerne vil sanke Flere: Der er endnu Rum, siger han. Og Mesteren svarer: „Gaf ud paa Veiene og ved Gjærderne, og nød dem til at gaa ind, paa det at mit Hus kan vorde fuldt!“

Han gik. Glad gaar han med Raadens Indbydelse, Hjertet i ham banker af Fryd ved Tanken om, at der er endnu Rum i Guds Hus, ved Guds Raades Bord, hvor man kan finde Syndernes Forladelse, Kraft til det Gode og Renjelse for Synden. Mange er allerede komne ind: Fattige og Rige, Profeter og Apostle, Unge og Gamle, — men der

er endnu Rum. Der er Plads for dig, der er Rum for dig, du er indbudet. Din Broder er maaske kommet ind, — der er ogsaa Rum for dig. Din Søster er maaske kommet ind, — der er Rum for dig. Dine Forældre, din Son eller Datter er komne ind, — der er ogsaa Rum for dig. Mangt et Sted i denne Verden er der intet Rum for dig; du er for fattig, for ringe til at komme der, men her er det ikke Tilfældet, thi Herrens Indbydelse til Alle er:

Kom, Syndere, til Naadens Fest!
 Kom, hver en Sjæl, bliv Jesu Gæst!
 I bør ei staa tilbage her;
 Thi nu indbyder Gud Enhver.

Endnu Et: Og der er endnu Rum i Herlighedens Boliger. Jesus siger til sine Disciple: Jeg gaar at berede Eder Sted. Betsignede Ord! Abraham, Isak, Jakob, Joseph og alle andre Troens Helte er gaaet forud; imaa Børn er komne ind og Mænd og Kvinder, hvis Klæder er tvættede i Lammets Blod; men der er endnu Rum. Er der mon ikke i den store Skare En, som du har haft kjær, En, der er død paa Havet eller i det fremmede Land, og som du længes efter at se igjen? O, kom da og bered dig for at møde ham der! Der er Krone og Seiersklædning beredt for dig. O, I Fædre og Mødre! ville I møde Eders Kjære hjæset, hvor der endnu er Rum, saa forskyd ikke Naadens Tilbud

iaften! Først Naadens Annammelse, siden Herlighedens Nydelse.

I Athen var der i Oldtiden et Tempel for Dyden og et for Gren, men Ingen kunde komme til Grens Tempel, før han var gaaet igjennem Dydens. Saaledes maa Enhver, før at komme til Guds Gres Tempel i Himlen, søge først hen til hans Naades Tempel her paa Jorden.

I Jerusalem brugte Præsterne at tvætte sig i det hellige Vand, før de gik ind i Templets Helligdom. O, at vi Alle maa blive rensede i Christi Blod fra al Gjerrigheds, Avinds, Hads, Forsængeligheds, Hovmods og Verdsligheds Besmittelse! — Intet Urent kommer ind i Himmelen.

Se, Indbydelsen lyder til dig iaften. „Hvorledes skal jeg komme der?“ udbryder du maaske; „er der virkelig Plads for mig?“ — Der kjørte engang en Kareth med Jernbanereisende op for Hotellet i en By. Men Hotellet var opfyldt, Tjeneren raabte til dem, at der var intet Rum; men en Dame vilde ikke lade sig afvise. „Jeg maa ind,“ sagde hun; „jeg har jendt Bud iforveien og bestilt Rum; gaa ind, og De vil finde mit Navn skrevet i Deres Bog.“ Og Tjeneren gik ind og fandt Navnet, og hun kom ind. Saaledes maa det ogsaa gaa med os: vore Navne maa blive skrevne i Livsens Bog; saaledes gaar det Enhver, som omvender sig til Gud og tager mod Indbydelsen til hans Naades Bord. Der er da Glæde i Himlen over hans Omvendelse, — og

naar han, som en frelst Sjæl, ender sin Strid paa Jorden, da er der Fryd over hans salige Indgang til Jesu Christi evige Rige.

O, mine Tilhørere, der er endnu Rum i Naadens Rige paa Jorden; kom ind! — kom ind! — kom ind! — — Gud velsigne Eder! Kom ind, før Porten lukkes! Kom ind, hvor alle Ting er beredte ved Jesus Kristus!

Kom ind, som du er. Kom nu! Han venter paa dig! Amen!

Disciplene i Nød.

Text: „Og han saa, at de led Nød, idet de roede, thi Rinden var dem imod; og ved den fjerde Nattevagt kom han til dem vandrende paa Søen; og han vilde gaaet dem forbi.“
Matf. 6, 48.

Glæde og Sorg, Begeistring og Frygt, Medgang og Modgang ligger ikke langt fra hinanden. Almindelig Livserfaring lærer os, at det forholder sig saaledes: snart er det, som om Alt gik med os, snart som om Alt gik mod os, snart er vore Hjerter begejstrede, snart er de nedtrykte af Sorg, snart er det stille, smule Vand et oprørt, brusende Hav. Disciplene havde følt det netop saa paa den i Texten angivne Tid. Nylig var de gennemtrængt af hellig Glæde ved at have deltaget i Bejpsningen af de fem Tusinde. Folket havde lyttet med Begeistring til deres Herres og Mesters Ord; Alt havde været saa lyst, saa veljignet. Ingen tænkte paa nogen Fare. Men da Maaltidet var forbi, og Smulerne var opsaakede, nødte Jesus Disciplene til at træde i et Skib og fare forud for ham til Bethsaida paa den anden Side af Søen, medens han selv blev tilbage for at sige Farvel til Folket og bevæge det til at

drage bort. Og paa denne Seilads var det at de kom i Fare. Vi ved aldrig, hvad Fremtiden bærer i sit Skjød, kun dette ved vi, at i Modgang saavel som i Modgang gaar det godt, naar vi kun forlader os paa Herren.

For vor fælles Opbyggelse og Belæring skal vi betragte med hverandre i denne Morgentime:

1. Disciplenes Nød.
2. Hvorledes Jesus frelser dem fra den.
3. Hvad Disciplene lærte herved, saavel som hvad vi bør lære heraf.

Jesus havde selv paabudt Disciplene at gaa i Baaden og fare over Soen; Disciplene var altsaa paa Pligtens Bei. Dette bør vi vel lægge Mærke til; thi der er to Slags Nød: den, vi selv paadrager os, og den, som Gud sender os, naar vi end vandrer paa hans Bei. Disciplene vilde allerhelst have blevet hos ham, have fulgt ham, men han nødte dem til at gaa ind i Skibet, siger Skriften. Deres Hjertes var med ham, og det var sent paa Dagen, saa de syntes ikke om at forlade ham, men desuagtet viste de sig lydige og gjorde, som han sagde. De lagde ud fra Land, men efterhaanden, som de roede, blev Volgegangen stærkere og Vinden var dem imod. Det er altid saaledes med Modgangen, er den først ret begyndt, da synes den stedse at voge, den ene Modgangs-Vølge afløses af en anden, endnu større, endnu farligere. Det gif Joseph haardt, da han blev folgt af sine Brødre, men endnu værre var det

da han derpaa i Egypten anklagedes af Potiphars Hustru og kastedes i Fængsel. Ogsaa Job overvældedes af Ulykker, først tabte han Rigdommen, saa Børnene, Sundheden, ja tilsidst haanedes han endog af dem, der kaldte sig hans Venner! Trin for Trin forogedes Nøden, omendstjoudt han var en gudfrugtig, fuldkommen Mand, men tilsidst — ja tilsidst gif det ham dog saa usigelig vel, thi Herren oprejste ham til et Exempel, til en Taalmodighedens Stjerne, der har lyst fra Slægt til Slægt gjennem Martusjinder.

For dem, der var i Baaden, steg Faren, steg Nøden med hvert Dieblif. Disciplene roede mod Vinden, Bolgerne og Mørket; Havet under dem, Stormen rundt om dem, Ratten over dem syntes at have sammenhvoret sig til deres Undergang. Saaledes forekommer det ogsaa ofte os, naar Fristelsens Bolger ruller over os. De roede den første og den anden Vagt, og det syntes som Veiret blev haardere; de roede den tredje Vagt og ind i den fjerde. „Hvilken Forskjel,“ har de sikkert tænkt, „mellem nu og for saa Timer siden! Da var vi henrevne af Beundring over Jesu store Mirakel, da gif vi og delte Brød til de mange Tusjinder af Hungrige. Hvad er der nu blevet af vor Begeistring? Vi folte, som om hele Verden hørte os til, som om Intet var i Veien mere, som om alle Hindringer var overvundne. Men hvor er Jesus nu? Han var med os paa Landet, men ikke her paa Vandet; tænker han ikke paa

os? Nu er det dog meget værre end hin Gang, da vi var ude i Uveiret, og han sov i Skibet. Dengang havde vi ham hos os, da kunde vi dog vække ham. Men nu?"

Saaledes har de maaske tænkt, — og hvor ofte har ikke du og jeg, kjære Tilhører, tænkt noget lignende? Hvor ofte har du ikke raabt paa ham og søgt ham i Bonnen, men uden at han tilsyneladende hørte dig?

Hvor var han da? Han gik op paa Bjerget for at bede, siger Evangelisten. De vidste ikke, hvor han var, men han vidste fuldt vel, hvor de var. Læg vel Mærke til dette, kjære Tilhører, Jesus Christus, der sidder i sin Herlighed ved Faderens høire Haand, han ved, hvor jeg og du befinder os, han tænker baade paa dig og mig. Han bad jo for os og tænkte paa os, da vi vandrede paa Syndens Veie; skulde han da ikke gjøre det, naar vi er blevne hans Børn? Jo, sikkerligen. Men vi forstaar ikke altid hans Veie; han tøver ofte, ikke fordi han er ligegyldig for os eller mangler Kjærlighed til os; nei, husk blot paa Lazari Historie. Han nøler, men han er paa Veien. Han nøler, maaske fordi han derved kan vise dig en større Grad af Kjærlighed, maaske fordi han derved kan boie dit Hjerte bedre.

Jeg synes at se Disciplene for mig derude paa Bandet i Stormen og Mørket. De stirrer snart fremad mod Landet, snart tilbage efter Jesus, snart tilhøre, snart tilvenstre, men de opdager intet Tegn

paa Frelse. Og dog, hvad er det, der pludselig synes at have sig frem af Mørket over de skummende Bølgetoppe? Det kan umuligt være et Menneske, snarere et Spøgelse; de frygter og bæver, de kjender ham ikke. Men omsider hører de den vante, den elskede Røst: „Bærer frimodige,“ siger han, „det er mig; frygter ikke!“ Nu kan Petrus ikke længer styre sig. „Herre!“ raaber han, „derjom det er dig, da byd mig komme til dig paa Vandet.“ Og Herren siger: „Kom!“ Uden Betænkning styrter han sig ud, og han gaar virkelig paa Bølgerne, men pludselig bliver han angst, og saasnart Tvivlen indfinder sig, synker han. Der er en Sindstilstand, som altid bringer den, der har den, til at overveie og overlægge uden at tage Beslutning, uden at vove Noget, uden at gjøre Noget, men det var ikke saaledes med Petrus; da Herrens Røst kom, overveiede han ikke, og derfor kunde han gjøre det tilsyneladende Umulige.

Hvor ønskeligt var det ikke, om vi lignede ham noget mere i denne Retning, men naar vi kommer i Nød, naar vi kommer i Frygt, naar vi kommer i Fare, da tænker vi mere paa Faren end paa den, som kan frelse for Faren. Vi glemmer at vende os til den eneste mægtige Hjælper, saaledes som Petrus gjorde, selv da han frygtede og tvivlede. „Frels mig, Herre,“ raabte han, „jeg forgaar!“ Og strax kom ogsaa Hjælpen. Jesu frelsende Haand udstrakte sig til ham og hjalp ham op igjen.

O, mine Tilhørere, husk dette! Der ligger endnu mange Fristelser, mange Farer og megen Nød mellem dig og det Hinjides; men lad Jesus hjælpe dig, og du vil komme over dem.

Og hvad lærte da Jesu Disciple ved det Skete? De lærte at forstaa sin egen Uduelighed og Uformuenhed til at frelse sig i Farens Time. Undertiden kan det se mørkt ud for Fiskeren paa Havet, men dog siger han maaſke: vi klarer os nok; men her var det øiensynligt, at Ingen uden Kristus kunde hjælpe. Og ſaaledes er det altid bedſt, thi derved beredes Sindet bedre for at modtage Herrens frelsende Viſtand.

Dernæſt lærte de, at Jesu Christi Omſorg var ſtørre end deres egen Frygt. Han tænkte paa dem, ſelv da de troede ham langt borte. Han nøler maaſke i tre fulde Bagter, men han kommer, naar han ſer, at nu vil det være ude med hans Barn, hvis han ikke hjælper. Saalænge han derimod ved, at Barnet bliver mere modtageligt for Hjælpen ved at overlades til ſig ſelv, ſaa længe tøver han.

De styrkedes dernæſt i Troen, ſaaledes ſom vi ſer af de følgende Vers, hvor der ſtaar, at ſtrag da de kom i Land, løb de om overalt til Byerne og kaldte paa de Syge og Banføre for at de ſkulde lade ſig bære til ham og blive helbredede; thi de ſagde: Inat har vi havt et nyt Bevis paa hans Villie og Magt til at frelse. Kom nu med os, I Halte, kom

nu med, I Døve, I Blinde, I Spedalske; thi han vil og kan helbrede Eder.

O, kjære Tilhørere, naar vi jaaledes blive beredte, da kan vi løbe i Jesu Grinde.

Nu forstod Disciplene Jesu Veie, nu forstod de hans Ord og Befaling til dem. Det var jo netop Alt sket jaaledes, for at han i den høieste Farens Stund kunde give dem et nyt Bevis paa sin Omjorg for dem.

Men du, min Tilhører, hvad lærer du af denne Text idag? Ogjaa du og jeg er Jesu Disciple, ogjaa du vil kunne lære, hvad de lærte. Men for at sammenfatte det i Korthed, da er det først dette, at Pligtens Veie ofte er forbundet med Modgang, med Fare og med Strid. Du maa vente dette, at Herrens Gjerning ikke lader sig udføre paa rosen- og lilliebestroede Veie. Men stol ogjaa paa Guds beskjærmende Naade; Fredens Engel skal vaage over dig, og du skal omsider høre Herrnes velsignede Stemme: „Det er mig, frygt ikke!“ „Se“, siger jo Kristus, „jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.“

Dernæst lærer du, at hvor stor end vor Frygt maatte være, Jesu Omjorg er dog større. Og endelig: Om Nøden og Faren er stor, Jesu Kraft til at frelse er dog uendelig meget større. Lad Bølgerne kun bruse og Vindene storme: er Faren stor, Jesu Magt er større, er Brøden, Trængslen, Hjælpeløsheden stor, Jesu Magt er større. Sog

da din Tilflugt hos ham, der er mægtig til at hjælpe, skjul dig da under hans vældige Arm, han kan beskytte dig, betro dig til hans uendelige Kjærlighed, og han vil drage Omjorg for dig som Faderen for sit Barn, som den gode Hyrde for sit Lam. Gud, Herren, være med Eder overalt og til alle Tider. Amen!

Christi Opstandelse.

Lert: „Men Engelen svarede og sagde til Kvinderne: Frygter I ikke! thi jeg veed, at I lede efter Jesum, den Korsfæstede. Han er ikke her; thi han er opstanden, saasom han haver sagt. Kommer hid, seer Steedet, hvor Herren laa. Og gaar hastigen hen og siger hans Disciple, at han er opstanden fra de Døde; og see, han gaar forud for eder til Galilæa, der skulle I se ham. See, jeg haver sagt eder det. Og de gik hastelig ud af Graven med Frygt og stor Glæde, og løb for at bebude hans Disciple det.“
Matth. 28, 5—8.

Jesu Død var en Rædselscene. Tiden imellem hans Død og hans Opstandelse var Christendommens mørkeste Periode. Ingen kan beskrive, hvad Jesu Disciple følte og erfarede i deres Hjertes, da deres Herre og Mester laa i Graven. De havde elsket ham, de havde næret de største Forhaabninger om ham, men nu, da Synden syntes at have sejret og Uretfærdigheden triumferede, nu overfaldtes den lille Skare af Mismod, som om Alt var tabt. De ser ham nagles til Korset, de hører hans sidste Ord, de ser det blinkende, dræbende Spyd trænge ind til hans Hjerte, de er Vidner til hans Medtagelse, hans Gravlægning; de hører den tunge Sten rulles for, og at Bagten sættes. Uvilkaaligt paatrænger den Tanke sig dem: Er ikke dette det Sidste? Er ikke Lyset udslukt nu og alt Haab forbi?

Naar vi har Lys, naar vi har Medgang, synes vi Alt er godt, men bliver det mørkt, da betynges vore Hjerter. Vi bliver sendrægtige til at haabe, vanskelige til at erindre, at det har været mørkt før og er blevet lyst igjen. Det er, som om Jesus var død, og det bliver Nat i vore Sjæle; Ligegyldighed, Uretfærdighed og Verdslighed synes os at seire.

Saaledes gik det visjeligen Disciplene, da de fjernede sig efter de rystende Begivenheder. Skriften tier om dem; nedslagne og sørgmodige sad de rimeligvis paa deres affides Forsamlingssteder. Om Kvinderne derimod hører vi mere. De var tidligt oppe; de havde vel næppe sovet Natten mellem den jødiske Sabbath og Opstandelsens Morgen. Kvinderne er altid de tænksomme, de opofrende. De vilde nu jalve ham, som de havde fulgt med deres Sjæle; de vilde jalve deres døde Frelser. Meget Trost ventede de ikke af denne Kjærlighedsgjerning. For at kunne trøste os, maa Jesus være levende. Det var liden Opmuntring for dem at tænke, at han laa død bag den tunge Gravsten. Naar Jesus nu, efter over atten Aarhundreders Forløb er den rigeste Kilde til Glæde for vore Sjæle, da er det jo netop fordi han er levende endnu, fordi han lever som vor Frelser til at give os det evige Liv.

Lad os idag overveie vor Frelseres Opstandelse fra de Døde; lad os betragte:

1. Opstandelsen som en historisk Kjendsgjerning;
2. De Lærdomme, som vi kan drage deraf.

1. Christus blev virkelig korsfæstet, virkelig naglet til Korset, virkelig gennemstunget med Spydet, virkelig begravet i Joseph af Arimathæas Klippegrotte — det er historiske Kjendsgjerninger, som Ingen for Alvor har kunnet benægte. Selv de Bantro og Tivolerne indrømmer, at der var en saadan Son af Joseph og Maria, der blev korsfæstet af Pontius Pilatus og døde efter nogle Timers Forløb paa Korset. Christendommen maa have Noget, som ikke kan forandres i Tidernes Løb, og den har det, den har et Fundament, der er saa fast og urokkeligt som Jehovas Throne. Tviwl om de Fakta, de historiske Kjendsgjerninger, der danner dens Grundlag, vil stedse være taabelige. Hvad vilde man tænke om en Amerikaner, som prøvede paa at nægte, at Georg Washington havde existeret? Han kunde sige: Jeg har ikke seet ham, men han vilde saa til Svar: Historen viser det; her er hans Brevdrifter, her seer du hans Grav.

Tiden kan forandre meget, men ikke Kjendsgjerninger. At Jerusalem var en Stad i Jødeland og at den blev ødelagt er Kjendsgjerninger, ligejaa vist som at Chicago er en Stad i Amerika. Saaledes er det ogsaa med Christendommens Grundlag, det bestaar af Kjendsgjerninger og frembyder et Støttepunkt for os, selv naar Jorden brister og Himlen sammenrulles som et Klæde.

Jesus døde og blev begravet. Han var i sine Fienders Hænder, da han døde. Hans egen Moder

stod ved Korset og var Vidne til hans Lidelser. Og vissefælgelig maatte hun i dette Dieblif tænke paa gamle Simeons Propheti: „Se denne er sat mange i Israël til Fald og Opreisning og til et Tegn, som imodsiges — ogsaa din egen Sjæl skal et Sværd gjennemtrænge — —“

De tog ham ned af Korset og lagde ham i den kolde, dunkle Fjeldgrav, som tilhørte Joseph af Arimathæa — alt dette er Kjendsgjerninger, virkelig historiske Kjendsgjerninger. Og der var Glæde i Præsternes og de Skriftfloges Hjerter i Jerusalem over den fuldbragte Udaad. Men saa kom de pludselig i Tanker om et lille Ord af Jesus, en Propheti, som han havde udtalt om at han skulde opstaa af Graven. Og deres Hjerter blev urolige, de ilede til deres Medskyldige, Pilatus, og anraabte paany hans Hjælp, — „du har hjulpet os saalangt,“ sagde de vel jagtens til ham, „du har hjulpet os til at dræbe Jesus Kristus, — men vi er urolige for, hvad der endnu kan ske. Giv os derfor Soldater til Vagt ved Graven, thi vi frygter for det døde Menneske“. Forstaar I, mine Tilhørere, Jerusalem frygtede den døde Kristus, frygtede, at Christendommen skulde være Sandhed!

„Vel,“ kan Pilatus have svaret, „har jeg gjort det Gode, faar jeg gjøre det Andet med.“ Og de fik sexten Soldater med Spyd og Sværd til Hjælp mod den Døde!

Saa var da hans Fiender beroligede. Men

Jesús havde sagt: „tredie Dag skal jeg opstaa.“ Hans Disciple vidste det, men der var saa mørkt i deres Sjæle, de turde ikke haabe. Den ene Dag er gaaet, og den anden. Den tredie kommer — —

Da bæver Jorden igjen, Himlen aabnes, Engle stiger ned til Graven, Stenen væltes fra, Soldaterne styrter til Jorden, og det samme Legeme, som Fienderne troede velforvaret i Graven, kommer frem, det samme, der hængte paa Korset, der gjennembores med Nagler og blev gjennemstunget med Spydet — — Jesus er opstanden!

Lobet være Herren! Alt, alt om vor Frelser er en historisk Kjendsgjerning, der har staaet fast gennem de skiftende Tider!

Kvinderne var gaaet til Graven aarle om Morgen. Det var Maria Magdalena og den anden Maria, der vilde salve Jesu Legeme. Da mødte de Englen, og han sagde til dem: “Jeg ved, at I leder efter Jesum; men han er ikke her, han er opstanden, som han haver sagt. Gaar hastigen hen og siger hans Disciple, at han er opstanden fra de Døde.” Disse Kvinder var de første, der modtog Glædesbudskabet; de fik det store Hverv: Gaa og forkynd det for Disciple; thi de tiltrænger det.

Saa var da Miraklet fuldbyrdet; han, vor Frelser, Guds Søn var opstanden! O, velsignet være Jesus Kristus, der døde paa Korset, for at give os Livet, velsignet være han, fordi han opstod fra de Døde, ligesom og vi engang skal opstaa til det evige

Liv. Lad os takke ham, lad os prise ham idag og til evig Tid!

2. Kaster vi nu til Slutning et Blik paa de Værdomme, som vi kan uddrage af Texten idag, da er det først og fremmest den, at den mørkeste Stund i vort aandelige Liv ikke bør forskrække os. Det var mørkt, da Jesus laa i Graven, men det blev atter lyst. Fortviwl derfor ikke, om ogsaa Mørket trækker sig om dig, naar Uretfærdigheden synes at seire, naar Guds Folk græder i Mismod, men huft, at der kan blive en Opstandelsens, en Salighedens Morgen, naar Lyset atter frembryder. Mørket varer for en Tid, men Lyset kommer atter, ja selve den mørkeste Time kan være Forbudet paa den kommende Morgenrøde, ligesom hin mørke forfærdelige Langfredag var Forbudet paa Paaskedagens straalende Lys og store Glæde.

Men dernæst lærer Texten os, at vi ogsaa skal bære Vidnesbyrd om Jesus til Andre: „Gaar hastigen hen og forkynder hans Opstandelse“, befaler Englen. Selv om Veien er aldrig saa lang, bør vi gaa den. Vi har faaet det høieste, det glædeligste Budskab at bære, og maa ikke trættes i Hvervet eller lade os afholde af Hindringer.

Men til Eder, I Fædre og Mødre, til Eder, I Sønner og Døtre, der allerede har annammet det kostelige Budskab og fundet den opstandne Frelser, til Eder siger jeg: Lev Opstandelsens Liv! Amen!

Den store Binding.

Text: „Det at leve er mig Christus, og at dø en Binding.“ — Philipp. 1, 21. *)

Den Christnes Liv er et Troens, Lidelsens, Virksomhedens Liv med Jesus; den Christnes Død kaldes af Paulus i vor Text for en Binding. Lader os da iasten med hverandre lede Tanken hen paa dette Vidnesbyrd af Apostlen og søge at lære dets fulde Betydning at kjende.

Døden, mine Tilhørere, iler os Alle imøde. Mangt og Meget kan undgaaes, dog ikke Døden; Mangt kan afvendes, men ikke Døden; for den voxer der ingen forebyggende Art. Den iler os med hurtige Fjed imøde, og inden søie Tid vil mange af os, der nu nyder Livet, forstaa hvad det er at dø. Ingen af de Døde er kommen tilbage at fortælle os, hvad det er at dø. Ens Omvendelses Erfaring kan fortælles, men ikke Dødens. Men enten vi er erfarne eller ikke, Christne eller ikke, har Tanker om et tilkommende Liv eller ikke, — dø maa vi, dø vil vi. Men, kunde Nogen maaske sige: er det da ikke det samme, hvorledes vi lever, naar vi dog maa dø? Er det ikke bedst for os at bruge Livet til al Lyst og

*) Den første Halvdel af denne Text var behandlet i en tidligere, ikke resereret Prædiken, men den nærværende udgjør desuagtet en Helhed for sig.

Tilfredsstillelse, som vore kjødelige Begjærligheder fordrer? Er det ikke bedst, at vi fylder vore Bægre med al denne Verdens Glæde? Hvad tænker du herom?

Svaret fra Skriften er: Der er et Liv efter dette. Ds bør Alle at fremstilles for Christi Domstol. Vi maa dø først for at dømmes af Dommeren efter vore egne Gjerninger, ikke efter Rygter. Vi bærer Noget i vor Barm, i vor jordiske Hytte, som Skriften kalder Sjæl, og naar vi dør, og Legemet gaar til Jorden, da gaar Sjælen, Aanden, til Gud for at aflægge Regnskab og for derefter at høre, enten: „Du tro Tjener, gik ind til din Herres Glæde,“ eller for at erfare den evige Fordømmelse.

I Textens Ord staar denne dyrebare Sætning: „Døden er mig en Binding.“ Men hvis der ikke var et Liv efter dette, fuldt af evig, ubeskrivelig Salighed, hvorledes kunde da Paulus sige, at Døden var ham en Binding? Er det en Binding at gaa ned til Ormene? Nei, vi Mennesker elsker Livet, Tilværelsen. Naar det kommer dertil, at vort Liv, vor Eksistens er truet, da sætter vi alt Andet tilside for at redde Livet. Det er alene Christendommens herlige Lys, der kaster sine blide Straaler forbi Graven og ind i Herlighedens evige Rige, og — ved Sandhedens hellige Forvisning om at indgaa til dette Rige, naar Døden skiller Sjælen fra Legemet, — gjør, at den frelste Sjæl med Frimodighed kan

jublende udbryde: „at dø er mig en Binding.“ Herved taber Døden sin Braad, og den sejrende Sjæl formaar at skue fremover Dødens Port med salig Forventning og Fryd.

Men at dø er vist ikke en Binding for alle Mennesker. Lad os undersøge det nøie, lad os gaa lige til Sagen. Tror du, det er en Binding for Spotteren? Tror du, det er en Binding for Jesu Christi Foragtere? Tror du, det er en Binding for den Uretfærdige? Tror du, det er en Binding for den Ugudelige? For den, som har øvet Synd, som har levet i Misgjerning; for den blodtørstige Herodes, for den forræderiske Judas, der styrtede ned og brast itu, og om hvem Jesus sagde, at det var bedre, han aldrig havde været født? — tror I, mine Tilhørere, det var en Binding for disse at dø? Overvei det kun nøie! Mon det er en Binding for dem at dø, der har levet af Andres Sved, af Andres Blod? Skulde det være en Binding for Saadanne at indgaa i Evigheden? Du maa vel svare Nei hertil. Men det Modsatte af Binding er jo Tab, Skade: „Hvad gæver det et Menneske“, sagde Jesus, „om han vandt den ganske Verden, men led Skade paa sin Sjæl?“ „Farer ikke vild! Gud lader sig ikke spotte; thi hvad et Menneske saar, dette skal han og høste; thi hvo, som saar i sit Kjød, skal høste Forkrænkelse af Kjødet; men hvo, som saar i Aanden, skal høste det evige Liv af Aanden.“ „Syndens Sold, Løn, er Døden.“ Det er let at spotte over Døden, men naar Ti-

men kommer, da Forskrækkelsesernes Konge skal mødes, da vil det findes, at Mennesket taber Modet. Jeg kjendte engang en Voitnant; han var bekymringsløs for sin Sjæls Frelse, medens han var rask. Men saa blev han saaret, skudt af to Kugler; da blev hans Stemning anderledes, da ønskede han, at Guds Ord skulde blive læst og Bon holdt for ham, da var Spottetonen forandret til Rodens Raab: „Bed for mig,“ sagde han, thi han følte, han stod Ansigt til Ansigt med Døden.

Belzazar holdt Drifkegilde i sine fyrstelige Sale. Han og hans Venner drak til langt ud paa Natten. De frygtede ikke; de stolede paa sine stærke Mure og tapre Armeer; de drak af Guldkarene fra Jerusalems Tempel. Men se! En Haand skriver nogle Ord paa Bæggen! — Nuvel, hvad var der at blive bange for? Seer man ikke ofte Hænder udføre lignende Arbejde? Seer vi ikke hver Dag Bægge beskrevne med Bogstaver? Men dette var noget Særligt, thi — Haanden var Herrens. Kongen forjædedes; han sendte Bud efter sine Fortolkere, sine Lærde. Ingen kunde læse det. Da lod han hente Daniel, og han læste: „Mene, Mene, Tefel, Upharsin“, det er udlagt: „Du er veiet og fundet for let.“

Den stolte Konge sad dødbleg paa sin prægtige Throne; han følte, at det var den guddommelige Aand, der havde udtalt hans Dom. For Dagslyset igjen straaledede frem, var han i Evighedens mørke og bitre

Kval. O, mine Tilhørere, det er alvorligt at leve, men det er endnu alvorligere at dø; thi da begynder man at høste, efter som man her har levet.

Før hvem er da Døden en Binding? Før Apostelen var den en Binding; „thi,“ siger han, „det at leve, er mig Kristus, og at dø en Binding.“ Men ikke alene for Christi Disciple og for Martyrerne var Døden en Binding, den var og er det for enhver Christen, for enhver Sjæl, der har forjaget Synden og troet paa Herren, levet et skjult Liv med ham og lært at kjende hans Kraft til Saliggjorelse. Takket være Gud! Ogjaa du og jeg kan, om Kristus er vort Liv, forvente engang at sejre over den sidste Fiende — Døden, sejre ved ham, som os elskede, Jesus Kristus.

Men i hvilken Henseende er Døden en Binding? Er ikke en sand Christens Liv velsignet her paa Jorden? Jo, men hvad vi her saa dunkelt, skal vi der se klart; i hint Liv skal vi se Jesus Ansigt til Ansigt; med disse mine Dine skal jeg beskue Frelserens Herlighed. Den Christne har fundet Fred her, men dog ikke den Fred, som venter ham hisset. Du har legemlige Smertter her; din Sjæl har Fristelser og Farer at kjæmpe mod, men naar Jesus siger: Kom hjem! da skal du udbryde: Døden er mig en Binding; thi da skal din Sjæl gaa frelst hjem til Sabbatshvilen i Herlighedens Rige. Her paa Jorden misforstaaes vi ofte selv af vore Nærmeste, men hisset skal vi finde et Selskab, med hvem vi vil leve

i evig Harmoni, i uforstyrret Glæde, i evig, kjærlig Overensstemmelse. Jesus skal da være vor Sol og Konge, Himmelens Land og Stad vor uforvisnelige Arv; thi Jesus har jo sagt: „Hvor jeg er, skulle ogsaa I være.“

O, mon ikke Blikket af det tilkommende Livs Herlighed opfyldte Poetens Hjerte, da han sang:

O skønne Land! hvor Himmelblomster duste,
 Og Digt fælder ikke Taarer mer.
 O skønne Land! did Tanken løber ofte,
 Din Herlighed jeg nu i Troen ser.

O skønne Land! hvor rene Aander throne,
 Og Fredens Palmer evig grønne staa,
 Der Gud sit Folk med Livsens Krone kroner,
 Naar de forklarede af Graven gaa.

O skønne Land! hvor Aanden op til Herren,
 Langt over Stjerner fri kan svinge sig.
 O herligt Land, hvor ubegrændset Bæren,
 Der er mit Maal og det evindelig!

O skønne Land! did trætte Sjæle vandre,
 I Haabet de se op fortroingsfuld,
 O lad os da opmuntre her hverandre,
 Naar Legemet gaar ned i Gravens Muld.

O skønne Land! der Gud os vil husvæle,
 Vi skal faa Trost mod al vor Sorg og Nød,
 O herligt Land! i dine gyldne Sale
 Er Glæden stor og Hvilen himmelsød!

Der er Mange, som rejser til et Land, og naar de er komne dertil, da udbryder de: Jeg er skuffet!

Men Ingen vil nogenſinde kunne ſige det om Him-
melens Land. Thi der er Herlighed, der er unæv-
nelig Salighed, der er Jeſus Chriſtus. Vel kunde
Apoſtelen ſige: „Jeg haver Lyſt til at opløſes og
være med Chriſtus; thi dette var ſaare meget bedre.“

Men bevarede Paulus nu ogſaa denne Mand til
ſin Dod? Vi ſkal høre Vidnesbyrdet derom fra Bre-
vet til Timotheus 4, 6—8: „Thi jeg ofres allerede,
og min Oploſnings Tid er forhaanden. Jeg haver
ſtridt den gode Strid, fuldkommet Lobet, beva-
ret Troen.“ Dette var Pauli Vidnesbyrd, da Do-
dens Skygger alt havde leiret ſig om ham. Og
Petrus ſiger: „Da jeg ved, at mit Paulus's Aflæg-
gelse er ſnart forhaanden, ligeſom og vor Herre
Jeſus Chriſtus haver aabenbaret mig. Jeg vil og
gjøre mig Tilid for, at I eſter min Bortgang altid
kunne have, hvad der kan holde Eder dette i Erin-
dringen. Thi vi have ikke fulgt klogtige Taler, da
vi kundgjorde Eder vor Herres Jeſu Chriſti Kraft
og Tilkommelse, men vi have ſelv været Dienvidner
til hans Majeſtæt.“

Nei, mine Tilhørere, Intet er ſaa viſt og ſaa
tilforladeligt ſom Herrens Ord; det ſtaar faſt i al
Ewighed.

Har I nogenſinde læſt om den moderne Fritæn-
ker, Generalen, der tjente i Revolutionskrigen? Han
havde en Datter. Hendes Moder var gudfrygtig,
men Faderen var, ſom ſagt, en Fritænker. Da gjæ-
ſtede Døden deres Hus. Den unge Pige laa paa

sit Yderste. Hun kaldte Faderen hen til Sengen og sagde til ham: „Kjære Fader, jeg skal dø. Men hvilken Trø skal jeg holde mig til? Din Trø, der siger, at jeg forgaar ligesom Dyret, eller Moders: at der er et evigt Liv for de Retfærdige, men evig Fortabelse for de Fordømte?“ Havde nu Faderen været sikker i sin Sag, da burde han jo have sagt til hende: „Mit Barn! Der er Intet at haabe, Intet at frygte udover dette Liv. Du vil sove ind, for aldrig mere at vaagne.“ Men nei! Han sagde til hende: „Min Datter! hold fast ved din Moders Trø.“ Figen spurgte saaledes mere for at prøve Faderen i denne afgjørende Stund, end for sin egen Del; thi hun hensov i Fred.

Om du er Husfader eller Husmoder og er kommet ind i denne sataniske, forføriske Aand, hvad vil du sige, naar du skal vige bort fra de Smaa? Vil du raade dem til at søge Trøst i denne Verden og opgive Troen paa Christus, paa et evigt Liv? Nei, du vil sige: „Vend dig til din Gud.“ Som en Husfader sagde, da han stod ved sit elskede Barns Lig: „Det er umuligt, at dette er alt af mit Barn. Jeg kjenner det i min Aand. Og jeg føler, at jeg ikke har været som en Fader mod hende, men fra denne Stund vil jeg søge min Gud, at jeg engang kan møde hende i Evighedens Boliger.“ Dette er den sunde Tanke, der finder Gjentklang i vor Samvittighed, vor Overbevisning. Den paatrænger sig os saa ømt, saa vidunderligt ved den Troendes Døds seng;

da høre vi ligesom Vingeslagene af Herrens Engle, der nærme sig en gudsfrygtig Lazarus's Sjæl for at bære den til Abrahams Skjød.

O, hvilken Rigdom, hvilken Salighed og hvilken herlig Forventning for den Sjæl, der i Sandhed kan vidne: „At leve er mig Kristus, og at dø en Binding!“

Stephanus, fortæller Skriften os, var en Mand fuld af Tro og Kraft, som gjorde Undergjerninger og store Tegn iblandt Folket. Han vidnede, opfyldt af den Hellig Mand, for de Skriftkloge, og de traf ham ud og stenede ham. Men da de rasede mod ham, da „skuede han op mod Himlen og saa Guds Herlighed og Jesus staaende hos Guds høire Haand, og han sagde: Se, jeg ser Himlene aabnede og Menneskens Søn staaende ved Guds høire Haand!“ Da Jorden stenede ham, aabnede Himlen sig for ham. Mon for at lukke sig for ham igjen? Nei, da Christi Fiender fra det jordiske Jerusalem drev ham bort og stenede hans Legeme, lyste Jesus fra det himmelske Jerusalems Volde og Porte hans Sjæl trøstende imøde!

Jorden vil snart lukke sig efter dig, o, gid, at du maa være beredt for Himmelen! Vær snar, du Unge! tøv ikke med din Omvendelse! Vær snar, du Gamle! kom til Jesus! Handle fra nu af, fra dette Dieblik af saaledes, at du kan sige med Apostelen: „At leve er mig Kristus, og at dø en Binding!“

En Slave havde givet sig selv til Herren i hine Dage, da endnu den Skjændighed, Negerslaveriet, herskede i vort Land. Han havde givet sit Hjerte, sit Liv, sin Sjæl til Jesus. Mesteren blev rasende derover og vilde pidske ham til at fornegte sin Frelser. Han lod ham binde til Pælen, og medens Slagene regnede ned over ham, spurgte Mesteren ham spottende: „Du halsstarrige Knægt! Hvad gjør Jesus for dig nu?“ — „Madsa!“ udbrod den forpinte Slave, „han hjælper mig til at lide taalmodigen.“ — Nye Slag faldt paa hans sønderflængede Ryg, Livet svandt, og Mesteren spurgte paany: „Hvad gjør Jesus for dig?“ — „O, Madsa,“ svarede den Døende, „han hjælper mig at dø, og i Døden at bede for Dem!“ Ja, det var den sande, korsfæstede Jesus, der stod ved hans Side i det Dieblik og gjorde Døden til en Binding for den stakkels Slave.

Vel, mine Venner, dette er min Beslutning, dette er min Bøn og dette mit Haab: For Herren vil jeg leve, han skal have mit Liv, min Styrke, og jeg beder inderligen: Herre, lad mit Liv ikke være ufrugtbart i din elskede Tjeneste! Saa haaber jeg at kunne sige i mit sidste Dieblik: „At leve er mig Kristus, og at dø en Binding.“

Mine kjære Tilhørere, for hvem Kristus døde, maa I alle berede Eder til at møde Gud i Fred! Maa I give Afgt paa Naadens dyrebare Tid. Nu er Salighedens Dag. „Hvo, som tror paa Søn-

nen, haver et evigt Liv; men hvo, som ikke tror
Sønnen, skal ikke se Livet, men Guds Bredde blive
over ham."

„Den, som bliver tro indtil Enden. skal arve
Livets Krone.“

Binding nok! Binding nok! Stor Binding!
Synden, Verden, Djævelen overvundet! Jesus og
Himlen vunden! Amen.

En Herrens Tjeners største Glæde.

Der t: „Jeg haver ingen større Glæde end denne, at jeg hører mine Børn vandre i Sandhed.“ — 3 Joh. 1. 4.

Jeg skal nu i vor Herres Jesu Christi Navn hende Eders Opmærksomhed paa det 4de Vers i Johannes' 3die Brev: „Jeg haver ingen større Glæde end denne, at jeg hører mine Børn vandre i Sandhed.“

Prædikanten staar ikke alene overfor sin Menighed som Lærer, men ogsaa som Sjælesørger. Dette Forhold er et inderligt, et intimt, fordi han er saaledes forbundet med sine Tilhørere, at deres Glæde er hans Glæde, deres Sorg er hans Sorg. Naar det gaar dem ilde, bedroves hans Hjerte, naar det gaar dem vel, er ogsaa han ved godt Mod.

Men endnu stærkere Indtryk vil vi faa af den Sandhed, der udtales i Teksten, naar vi erindrer, hvem det var, der udtalte den. Det var Christi mest betroede Apostel, der fortælles, at have levet henimod hundrede Aar, altsaa længe efter Christi Opstandelse, længe efter at de andre Apostlers personlige Virksomhed var ophørt, længe efter at Christendom-

men havde fæstnet sig i et stærkt og kraftigt Menighedsliv. Johannes havde selv besøgt de fleste Menigheder og maaske stiftet adskillige af dem. Han gik ud og ind i Menighederne som en Fader, hilste paa dem som paa sine aandelige Børn, lod dem ved enhver Leilighed forstaa, hvor alvorligt deres Saelighed laa ham paa Hjertet. Man fortæller jo om ham det bekjendte rørende Træk, at da han i sin høie Alderdom ikke længere kunde gaa, lod han sig bære hen i Menighedens Forsamling, naar der holdtes Gudstjeneste, og sagde til dem: „Mine Børn, elsker hverandre!“ Denne Prædiken var tilsyneladende kort og dog særdeles indholdsrig. Den jnntes saa let at fatte og indeholdt dog den dybeste Sandhed, Herrens eget Bud, Christendommens Kjerne, der fordriver Had og Avind og bringer Kjærlighed og Lys i Stedet.

Ikke enhver Herrens Tjener er det givet at kunne gjøre en saa personlig Anvendelse deraf, som Johannes; men dog i nogen Maade kan de alle sige: „Jeg haver ingen større Glæde end denne, at se mine Børn vandre i Sandhed.“

Nogle af Eder var maaske omvendte til Herren længe før jeg blev det, men alligevel føler jeg mig som den, der bærer Ansvar for som Eders Sjelgjænger, og maa udbryde atter og atter: „Jeg haver ingen større Glæde end at høre mine Børn vandre i Sandhed.“ Der er meget, som styrker en Herrens Tjener, der er ogsaa meget, som nedbøier ham, dog

dette Sidste skal jeg ikke omtale nu, men holde mig til det Første, til det, der glæder ham.

Hvad vil det da sige, at vandre i Sandhed?

1. Heri indbefattes først, at man maa have Sandhedens Kundskab. Vi maa belæres om Gud og om os selv, hvorledes vi skal komme i Samfund med ham og hvorledes Herren har aabnet Veien for os ved Jesus Christus, sin Son. Vi behøver Kundskab om Gud og om hans Son, Jesus Christus; vi behøver, kort sagt, Guds Ord, den hellige Skrift. Men den heri indeholdte Kundskab er af saa stor en Betydning, at Herren har udsendt sine Tjenere for ret at lære Menneskene den højeste Kundskab, den om, hvorledes de skal blive salige. „Dette er det evige Liv, at de kjende dig, den eneste sande Gud, og den, du udsendte, Jesus Christus.“ — „Ja, sandeligen,“ siger Paulus i Brevet til Philippenserne, „jeg agter og Alt for Tab mod Upperligheden af Kundskaben om Christo Jesu, min Herre.“

2. For at vandre i Sandhed, maa man først have Kundskab, men det er en Ting at vide Veien, en anden at gaa paa den. Kundskaben om Sandhed er altsaa betydningsfuld som den første Betingelse, der maa være tilstede. Blot Kundskaben om Brønden lædsker ikke den Tørstendes Mund. Han er glad over at vide, hvorhen han skal gaa for at finde Vand, men han maa personligen drikke for at blive lædsket; ligesom den Hungrige bliver glad ved at faa vide, hvor han kan faa Brød, men Hungeren bliver

ikke stillet, før han virkelig æder Brødet. Saa med religiøs Kundskab og Erfaring. Skriftmæssig Kundskab om Synden, om Retfærdiggjørelsen, om Helliggjørelsen er af største Betydning for Menneskets Opreisning og Saliggjørelse, men hvad gavnede vel Kundskaben om, at du er en Synder, hvis du ikke vil afstaa fra Synden? Den omvendte Sjæl, den benaadede Synder siger ikke: jeg har blot faaet Kundskab om, at Gud skal være mig naadig; nei, han siger: jeg ved af Erfaring, at han er det. Der er dem, som meget godt ved, at Gud er den, der retfærdiggjør, at Mennesket maa blive omvendt, frelst, renset for at gaa til Himlen, men denne Kundskab nytter Intet, hvis ikke det andet Skridt ogsaa gøres, hvis ikke Omvendelsen virkelig finder Sted og Livet i Gud faar sin fulde Udvikling. Herren give derfor, at Eders Kundskab ikke maa blive Eder til Dom! O, der er saa Mange, der har Sandhedens Kundskab, men ikke dens Erfaring! De kjender meget godt Forjættelserne, hvorved Herren lover at helliggøre sine Børn, rense dem fra Syndens Bejmittelse, iføre dem Sandhedens fulde Rustning. De har Kundskaben om, at Alt dette bør ske, at dette er Guds Villie til dem, men de nøler med at blive delagtiggjort i disse dyrebare Forjættelser, de studser ved at gøre Guds Villie, de lever uden Naadens store Erfaring. Gud hjælpe os, at ikke vor store Kundskab uden Erfaring skal blive os til Dom paa hin Dag! Kundskaben maa blive til Erfaring.

Vi ser, hvorledes en Lærer læser med sine Elever og lærer dem at stave, og det gaar bra. Men kommer vi tilbage efter nogle Mars Forløb og de sidder endnu og staver i en ABC, da roser vi hverken Læreren eller Eleverne. Thi fra Kundskaben fordrer vi en Fremgang til Anvendelsen af den i Livet. Saaledes er ogsaa altfor Mange endnu i Christendommens ABC.

Da jeg som Lille var paa Skolen i Norge, gav min Lærer mig et Regnestykke at gjøre færdigt. Men jeg vidste endnu ikke, hvilken Wei jeg skulde læse Tallene, og jeg skammede mig meget over, at jeg ikke kunde gjøre noget ved min Opgave. Men saa kom han hen til mig og underviste mig om, paa hvad Maade jeg skulde gjøre det, og da forekom det Hele mig temmelig naturligt. Saa gif han frem hver Dag med mig fra det Ene til det Andet, og jeg maatte anstrænge mig med at lære mere og mere; men det var ikke for at jeg skulde blive staaende ved den døde Kundskab som Maal, nei, det var for at gjøre mig nyttig i Livet, for at jeg engang kunde bringe denne Kundskab til praktisk Anvendelse.

Paa lignende Maade forholder det sig med Christendommens Sandhed. Dens Bestemmelse er at gjøre os dygtige for Livet, saa at vi kan bære dets Byrder med Taalmodighed, gjøre dets Pligter med Glæde samt vore i Kundskab og Maade.

3. At vandre i Sandheden indbefatter Sandhedens Kjærlighed. Hvorfor følger du Jesus? Er

det fordi du elsker Jesus? Hvorfor følger du Sandheden? Er det fordi du elsker Sandheden? Er den bleven dig kjær? Kjærere end Penge, Ære, Vinding, Gunst? Vi er tilboielige til Umandhed; ved Faldet er vi komne dertil. Apostlen Paulus siger til de Omvendte: „Lyver ikke for hverandre!“ Han seer, at selv det omvendte Menneske i Farens, i Knibens Stund, eller naar Fortjeneften lokker, fristes til Umandhed. O, mine Venner, hvorledes staar det sig med Sandhedens Kjærlighed iblandt os? Vilde vi vælge at dø, fremfor at opgive den, saaledes som hin unge norske Forældreløse, der blev taget i Huset af en amerikansk Familie, som ikke kjendte Herren. Husmoderen holdt sig ikke til Sandheden, og hun søgte ligeledes at forlede Barnet til Umandhed. Men Barnet sagde: „Moder, jeg kan ikke lyve!“ Da søgte hun ved Vidstesklag at tvinge ham til at lyve, og hendes Mand kom til, og de mishandlede ham paa det Grusomste for at bryde hans Villie, men han vedblev at sige: „Fader, Moder! jeg kan ikke lyve,“ — indtil han blev taget bort som et Lig!

Gud hjælpe Eder, at I ikke maa falde i Løgn! Sig aldrig, I Forældre, andet end Sandhed til Eders Børn. Du efterlader dit Barn mere end Guld og Sølv, naar du efterlader det Sandhedens Aand og Kjærlighed. Men sikkert nok er det vanskelig nu; frygteligt hersker Løgneren i Forretninglivet, i Samfundslivet, ja i Christenheden. Den ene Prædikant lyver mod den anden, den ene Poli-

tifer mod den Anden, den ene Forretningsmand mod den Anden, den ene Nabo mod den Anden, — og skulde en Engel fra Himlen idag skrive et stort Kors paa Enhvers Pande, som havde faret med Løgn, sandelig jeg frygter for, at der vilde blive mange smudsige Pander! Men husk vel paa, at alle Løgnere paa hin kommende, forfærdelige Dag vil blive regnede som Tyve, Bedragere, Manddrabere og Hoerkarle og som disse saa deres Løn i Ildsjøen!

4. At vandre i Sandhed indbefatter at vandre i Sandhedens Lydighed. Herren siger: Du skal elske din Næste som dig selv, foregaa Andre med et godt Exempel, betale Dndt med Godt, bære din Broders Byrde, adlyde Hans Ord. At vandre i Sandhed, indbefatter altsaa: at vandre i alle Herrens Bud og Skikke. Kom vel ihu, at Lydighed er bedre end Dffer. Dette er nok vanskeligt, men det Vanskelige er jo ogsaa ofte det Bedste. Det er vanskeligt, at vende den ene Kind til, naar man har faaet et Slag paa den anden, men det er ganske vist netop, hvad Skriften fordrer. Hvad, som er vanskeligt for Naturen at gjøre, er let for Naaden i Christo Jesu!

En meget gudfrygtig Mand i Philadelphia sad i et Hotel og talte om det Nødvendige i at betale Dndt med Godt. En Officer, der hørte paa ham, tænkte: jeg skal dog prøve dig; og medens Manden, hvis Navn var Bright, talte allerivrigst, slog han til ham. Den Slagne fortsatte sin Tale. Da slog Officeren til ham igjen, først en Gang, saa nok en

Gang. Bright saa paa ham og sagde: „Fredens Evangelium er en vældig Magt.“ Derpaa greb han hans Haand og vedblev: „Jeg har Intet imod dig; kan jeg nogensinde hjælpe dig, da kom til mig.“

Officieren gik hjem. Men Sønnen vilde ikke indfinde sig. Hans Samvittighed begyndte at gjøre ham alvorlige Bebreidelser. „Hvorledes har jeg dog handlet!“ tænkte han ved sig selv. „Jeg ventede Slagsmaal, men jeg blev besejret. Hvorledes skal jeg efter en saadan feig og lav Gjerning kunne se mine Børn eller mine Soldater i Dinene!“ Saa snart det var bleven Dag, gik han ud for at opjage den Mand, som han saa haardt havde fornærmet. Han traf Mr. Bright ved Trokosten, og denne modtog hans Bøn om Tilgivelse, med den samme uforstyrrede Venlighed, hvormed han havde modtaget Fornærmelsen. „Jeg sagde dig jo, at der er intet Ondt i mit Hjerte imod dig, min Broder.“

Vil du betale Ondt med Ondt, da er du jo lige saa slet som de Onde. —

Endeligen spørge vi, hvorfor er det en Herrens Tjeners største Glæde at se sine Børn vandre i Sandhed? 1) Jo, fordi derved faar han det mest paa lidelige Vidnesbyrd om, at Herren har faaet udført sin Gjerning i dem, at de ere fødte til et nyt Liv, at de ere Guds Børn. Det vidner om, at Noget er foregaaet i deres Hjerter, der giver Grund til at tro, at Naaden er annammet. 2) Fordi dette giver ham Haab om, at Enhver vil øve god Indflydelse ved sit

Exempel. Den Forvisning, den Tanke, hans Menighed lever for Herren, vandrer i Sandhed og vil saaledes ove en god Indslydelse, er ham en uudtømmelig Kilde til Glæde. 3) Fordi dette alene giver en jalig Forvisning om at mødes frelste i Himlen.

Snart skal vi maaske sees for sidste Gang her paa Jorden, men vi skal en Dag samles igjen, vi skal sees igjen. Dog, skal dette Gjensyn blive glædeligt for os begge, da maa vi have vandret i Sandhed, i Sandhedens Kjærlighed, i Sandhedens Lydigheid. O, gid jeg paa hin Dag maa høre min Herres Stemme kalde mig en tro Tjener, gid jeg maa have stridt den gode Strid, som det sømmer sig en Herrens Tjener!

Herren i Naade velsigne Eder, mine Tilhørere, at I maa vandre i Sandheden. Dette er min største Glæde. Og vil du opmuntre mit Hjerte, da lev for Herren, lev for Gud, vandre i Lyset, og vi skal med Glæde samles for Guds Throne i Himlen! Amen.

En Herrens Tjeners største Sorg.

Text: „Kun at vi, saavidt vi ere komne, vandre efter den samme Regel, mene det Samme. Vorder mine Efterfølgere, Brødre! og agter paa dem, der vandre saaledes, som I have os til Exempel. Thi Mange vandre, hvilke jeg ofte have sagt eder, og endnu siger med Taarer, at være Christi Korsets Fiender. — Philipp. 3, 16-18.

Enhver Stilling i Livet har sine Privilegier og Glæder; enhver Stilling har sine Byrder og Sorger. I Forbindelse med enhver Gjerning i Livet er der stort Ansvar og megen Betyrning; ikke alene Prædikanten, men ethvert Menneske, som har noget med Andres Ve og Vel at gjøre, vil tilfulde lære dette at kjende. Spørg den gudsfrygtige Moder om, hvad der er hendes største Glæde, og hun vil svare dig: at mine Børn vandrer i Sandhed; spørg hende atter, hvad der vilde være hendes største Sorg, og hun vil svare: hvis de vandrer i Synd, paa Fortabelsens Bei. Spørg den samvittighedsfulde Lærer i Søndagskolen, eller i en hvilkenjombhelst anden Skole, om hvad der er hans største Sorg, og han vil sige: at jeg kun vinder jaaliden aandelig Magt over dem, jeg staar som Lærer for.

Enhver Stilling i Livet bringer, som sagt, sine Sorger eller Glæder; Prædikantens ogsaa. Men Noget bringer større Glæde end Andet, Noget brin-

ger større Sorg end Andet. Ja, det samme virker undertiden forskjelligt til forskjellige Tider; det er ikke altid, at man er lige modtagelig for Indtrykkene, det er ikke altid, man ser Begivenhederne i det samme Lys. Jeg mindes vel, at jeg som yngre Prædikant, end jeg nu er, var tilbøielig til at tage mig Livet lettere; jeg stolede stedse paa, at Hindringerne for Sandheden skulde svinde, men jeg har lært anderledes i de henrundene Aar.

En ung Prædikant sagde forleden til mig: „Jeg forstaar det ikke, Broder Johnson, at Du taler om søvnløse Nætter; naar jeg har arbejdet godt og tror at have udført et ordentligt Dagværk, da sover jeg ogsaa trygt og roligt.“ Jeg svarede ham: „Vent blot lidt! Efterhaanden som du føler dig mere og mere bundet til de enkelte Sjæle, stillede under dit Tilsyn, da vil ogsaa du føle den Hjertens Sorg og Betyrning, der driver Sønnen fra dit Leie.“

Moderen forstaar maaske ikke i Begyndelsen, Naar hun ser paa det lille, deilige Barn, at dette, hendes Glæde, hendes Diesten, hendes Alt, skulde kunne blive hende til Sorg, men hvor ofte er dette dog ikke Tilfældet! Hvor ofte sønderknujes hendes Hjerte ikke af et vanartigt Barn! O, sandelig, de søvnløse Nætter vil nok indfinde sig! Og saaledes med Prædikanten. Ligesom det er en Herrens Tjeners største Glæde her paa Jorden, at hans aandelige Børn vandrer i Sandhed, saaledes er det omvendt hans tungeste Sorg at se dem fjerne sig fra den rette

Bei. „Jeg haver ofte jagt Eder,“ udbryder Apostlen, „og jeg siger det endnu med Taarer, Mange vandrer som Christi Korsets Fiender.“ —

Hvad vil det da egentlig sige, at vandre „som Christi Korsets Fiender“? Det vil sige, at vandre i Modfætning til Religionens Aand og Bud: at vandre i Udydighed istedetfor i Dydighed, at vandre i Uretfærdighed istedetfor i Retfærdighed, at vandre i Løgn istedetfor i Sandhed, at vandre i Hovmod istedetfor i Ydmyghed, at vandre i Letsindighed istedetfor i Alvor, kort sagt at vandre vanærende Christus, der har kaldet os fra Syndens Mørke til Naadens Lys!

Visjelig er det altid sørgeligt at se den Ubodfærdige forblive ubodfærdig, men Sorgen er dog langt større, langt dybere, naar man bliver skuffet, naar den, der skulde være et Exempel til Efterlignelse, svigter, naar han bliver en Anstødssten for Andre, naar han falder i Synd igjen, for maaske aldrig at finde Opreisning. Da Herren havde talet til Samuel, da gif han og jalvede Saul til Konge; men senere viste denne sig sit Kald uærdigt og glemte Gud; han veg fra Herren, og Herren veg fra ham. Hvor bitter maa ikke Prophetens Sorg have været over at se den, om hvem han havde næret saa godt et Haab, falde saa dybt!

Sandelig, jeg maa sige det: der er dem, som har været min Glæde og min Opmuntring ved deres christelige Sind og Levnet, men netop derfor har det

gaaet som et tveægget Sværd i mit Hjerte, naar jeg har seet dem vende sig til Synden igjen ligejom en So til sin Sole, som en Hund til sit Spy, som en Slave til sine engang sonderbrudte Lænker!

Smerten i et enkelt Lem kan gjøre hele Legemet sygt. Men vi er jo mange Lemmer paa Menighedens Legeme, og derfor, naar et Lem er sygt og visjent og vantrent, da lider hele Legemet. Vi seer, hvorledes Herrens Folk drager op fra Jericho mod Ai i den faste Fortrøstning, at de skulde seire over Mændene fra Ai, thi disse vare kun faa. Men Israelliterne bleve slagne og flygtede. Og Josva faldt paa sit Ansigt for Herren, og han gik i Kette med ham, fordi han havde nægtet sit Folk Seier. Da sagde Herren: „Staa du op! Israel haver syndet!“ En eneste af Folket, Achan, Serahs Son, havde forbrudt sig mod Herren, men dette ene lille Lems Bejmittelse meddelte sig til Israels store Legeme, og dette kunde ikke blive frisk, før det var borttaget. Denne ene Sjæl, der bragte Sorg, maatte lide Odelæggelse; „hvi haver du forstyrret os?“ raabte Josva, „Herren skal forstyrre dig paa denne Dag!“

Der er en blandt det gamle Testaments Propheter, der græder og sørger mere end de Andre; du kan aabne hans Skrifter, hvor du vil, og du vil træffe Beviser paa, hvor dybt han sørger. Og hvorfor sørger han? Fordi Israel har glemmt sin Gud. I ved Alle, hvem jeg mener: det er Jeremias. Han væder

sin Hovedpude med sine Taarer, „mine Dine rinder med Graad Nat og Dag,“ siger han. Hvorfor? Ikke for de Trængsler, som han selv maatte udstaa, ikke fordi han pidskedes, ikke fordi han haanedes og forfulgtes, ikke fordi han kastedes i Fængsel; — nei, han sørgede og græd, fordi hans Folk havde forkastet Herren, fordi de levede i Ugudelighed og Synd.

Saaledes finder vi ogsaa, at Jesus sørgede. „Det gif ham, som Esaias siger: „Jeg udbreder mine Hænder den ganske Dag til et gjenstridigt Folk, som vandrer efter deres egne Tanker paa en Bei, som ikke er god.“ Han saa de hedske Nationer nedsjunkne i Synd, men om dette end tyngede svart paa hans Hjerte, saa var det dog endnu tungere, at han blandt Israels Folk, hvor han kunde vente at finde moden Frugt, kun fandt golde Blade, og blev forkastet, hvor han kunde vente at blive modtaget. Netop dette var hans største Sorg.

Apostlen Paulus besad et stort Hjerte, en stor Sjael, i Ugudelighed først, og siden i Naade. Han siger om sig selv, at han er bleven pidsket, kastet i Fængsel, stenet, har lidt Skibbrud tre Gange, har været i Farer i Vandstrømme, blandt Rovere, blandt Jøder saavel som Hedninger, ja selv blandt falske Brødre, men han taler ikke om, at alt saadant voldte ham Sorg — kun det, at Mange af dem, som han har stræbt at frelse, vandrer til Fortabelse, vandrer som Christi Korsets Fiender, — kun det bedrover ham til Taarer.

Og enhver Herrens Tjener maa sige det samme.

Hvad er da Grunden til, at Sorgen kommer med en saadan Magt over en Herrens Tjener, naar dette skeer? Som jeg sagde før, er det allerede i og for sig sørgeligt at skuffes, at se den, om hvem man havde ventet, at han skulde vandre i Kjærlighed og Selvfornægtelse, i Troens Lydighed, naar man skal se ham falde maaske for aldrig at see Opreisning, naar man skal se den engang tændte Lampe udslukket maaske for bestandigt.

Men denne Sorg har en besynderlig Braad, fordi en Christen, der ikke lever som en Christen, udøver en i høi Grad skadelig Indflydelse. Den trofaste Herrens Tjener ved, at hvad han under Bøn og aandelig Anstrængelse kan bygge op i et halvt eller helt Aar, det rives ofte netop paa denne Maade lettest ned. Han har plantet et Træ, han har gjødet om det, vandet det med sine Taarer, og saa kommer En og rykker det op. Han har arbejdet for Menigheden, bedet for den, formanet den — men hvormeget er ikke forspildt?

Og den slette Indflydelse er stedse den mest iøinefaldende. Et enkelt Medlem af en stor Menighed giver et daarligt Exempel, og strax faar Alle den samme Dom, som han. Se der, siger man, saadan er de! Det er ganske vist uretsfærdigt at dømme saaledes, men det er nu engang saa. Forstaa det derfor, hver Christen, forstaa, at I kan ikke synde alene. Synderen skader de Andre, som han staar i Forbin-

delse med. Og Herrens Tjener maa med nedboiet Hjerte sukke, græde og tænke paa, hvorledes han skal faa den daarlige Indflydelse fjernet, hvorledes han skal forhindre, at Mange forarges og vender sig bort baade fra Gud og hans Folk.

Thi de Udenforstaaende forventer noget Særligt af en Christen. Selv det Menneſke, der er uden al Forbindelse med nogen Kirke, ved meget godt, hvorledes en Christen skal være. Ja, der er Mange, som aldrig læser nogen anden Bibel end den, de læse i de Christnes Omgængelse, og naar de da fiinder letfærdig Tale, hvor der burde være Alvor, Had, hvor der skulde være Kjærlighed, Gjerrighed, hvor der skulde være Gavnildhed, da siger de: vi ville ikke have Noget med dem at gjøre; deres Gjæringer viſer, at deres Religion er blot et Navn.

Men naar ſaaledes enkelte Sjæle i min Menighed ikke lever, som de burde, ikke vandrer paa Sandhedens Bei, da maa Saadanne greit forſtaa, at det er min Pligt, at lade dem det vide. Det gjør mig ondt at ſkulle nodes dertil, men jeg vil ikke tale bløde Ord til dem, der leve Andre til Muſtød. Jeg maa tale ſaaledes, at de ikke kan være i Tvivl om, hvad jeg mener. Thi min Sjæl frygter for det Kommende, Sorgen har ſin dybe Rod i den Tanke, at jeg muligviſ ikke ſkal ſe dem i den evige Saligheds Boliger. O, hvor forfærdeligt er det ikke at foreſtille ſig, at Mange, ſom jeg har kjendt ſom Brødre og Søſtre, ſkal jeg møde paa hin

Dag, men maaske som Fortabte! Mangen, som jeg har seet her i Kirken fra Sabbat til Sabbat, vil jeg paa hin Dag finde som Ulykkelige for stedse! Derfor anraaber jeg Herren atter og atter, at han i Naade vil forbarme sig over En og Hver i denne Menighed. Store Gud! Lad os Alle mødes paa hin Dag for ikke mere at skilles!

Jeg ved, at Forældre skal skilles fra deres Børn, og Børn fra deres Forældre. Du, Fader, og du, Moder, jeg ved, at det vil være den dybeste Angst i dit Liv, at den, du har næret og fostret ved dit Hjerte, viger bort paa Syndens Bei. O, I Medlemmer i denne Forsamling! Lev for Herren. Det er ikke min Lykt at tale om disse sorgelige Ting, men jeg føler det som mit Kald og min Sendelse, at jeg skal advare Eder, og Intet kan bedrøve mig mere, end at Noget, som ja vel ved Beien til Livet, alligevel vandrer sin evige Fortabelse imøde. Tænk paa mit Ansvar! Før vilde jeg vælge at tjene mit Brød ved det simpleste Arbeide, før jeg ukaldet vilde tage det store Ansvar paa mig at prædike Herrens Ord. Glæd derfor mit Hjerte ved at følge Herren, ved at leve for ham!

O, lev da for Herren, og du vil faa Andre til at gjøre det. Lad os Alle fra denne Stund vandre jaaledes, at vi med Sandhed kan sige: „Vandre med os paa Fredens Bei!“ Amen.

Synderinden ved Jesu Fødder.

Lert: „Da je, der var en Kvinde i Staden, som var en Synderinde; der hun fornam, at han sad tilbords i Phariseerens Hus, hentede hun en Alabastrer-Krukke med Salve; og hun stod bagved hos hans Fødder, græd, og begyndte at væde hans Fødder med Taarer, og tørrede dem af med sit Hovedhaar, og kyskede hans Fødder, og salvede dem med Salve.“ — Luf. 7, 37-38.

Det Nye Testamente beretter os om Forskjellige, der kom til Jesus. Man kom til ham paa forskjellige Tider og af forskjellige Motiver; men Beretningen om Kvinden, som kom til Jesus, medens han sad tilbords i Phariseerens Hus, er en af de skjønne og mest lærerige i den Hellige Skrift. Den er uforlignelig skjøn, fordi den paa den mest gribende Maade stiller for vore Dine Christi Bekymring for og Kjærlighed til tabte Syndere. Den er lærerig, fordi den viser os, hvorledes denne Kjærlighed formaar at indtage og omdanne syndefulde Menneskers Sind, Hjerte og Liv.

Jesus var Gjæst hos en rig Phariseer, der havde indbudt ham. Synderinden vidste, at han var der. Og hun havde hørt hans livsfulde Prædiken, set Exempler paa hans ubegrændsede Kjærlighed til Menneskene, set hans mægtige Mirakler, troet paa ham til Syndernes Forladelse. Nu

var den mægtige Taler, den store Frelser i Phari-
særens Hus. Det kjæmpede i hendes Indre, hun
kunde ikke modstaa Trangen til at gaa derhen:
Sjælens Taknemlighed og Kjærlighed drev hende, —
en velsignede Driven.

Hun vidste vel, at hun betragtedes som en Syn-
derinde af den groveste Slags, at hun var kjendt i
den hele Omegn, hvor hun havde levet et syndefuldt,
lastefuldt Liv. Hun vidste forud, hvad Pharisæeren
vilde synes om hendes Udseende, at hun ikke vilde
blive en velkommen Gæst, at der vilde rettes haarde
Tanker, haarde Domme imod hende, men hun vidste
ogsaa, at Jesus, Guds Son, var der, og hun følte,
at hun maatte udoje sin Hjertens dybe Trang for
sin Herre og Frelser. Jeg maa, jeg skal til ham!
lod det i hendes Indre, mit Hjerte længes efter at
høre hans Røst igjen, efter at udtrykke min inder-
lige Taknemlighed til ham for al Naade mod mig.

Drevet af disse Følelser gif hun til Phari-
særens Hus, og jeg kan ikke gjøre bedre, for vi gaa
videre, end at meddele hele Beretningen. Den lyder
saaledes:

„Og se, der var en Kvinde i Staden, som var
en Synderinde; der hun fornam, at han sad tilbords
i Pharisærens Hus, hentede hun en Mabastruffe
med Salve, og hun stod bag ved hans Fodder, græd
og begyndte at væde hans Fodder med Taarer og
tørrede dem af med sit Hovedhaar og kysjede hans
Fodder og salvede dem med Salve. Men der

Pharisæeren, som havde budet ham, saa det, talede han ved sig selv, og sagde: dersom denne var en Prophet, vidste han jo, hvo og hvordan en Kvinde denne er, som rører ved ham; thi hun er en Synderinde. Og Jesus svarede og sagde til ham: Simon, jeg haver Noget at sige dig; men han sagde: Mester, sig frem! Jesus sagde: En, som laante Penge ud, havde to Skyldnere: den ene var fem hundrede Penninge skyldig, men den anden halvtredshundstyve. Men der de ikke havde at betale med, eftergav han dem begge det. Sig, hvilken af dem skal derfor elske ham mest? Men Simon svarede og sagde: jeg slutter, den, som han eftergav mest. Men han sagde til ham: du dømte ret. Og han vendte sig til Kvinden, og sagde til Simon: seer du denne Kvinde? jeg kom ind i dit Hus, du haver ikke givet mig Vand til mine Fødder; men denne vædede mine Fødder med Taarer, og tørrede dem af med sit Hovedhaar. Du gav mig intet Kys; men denne lod ikke af at kysse mine Fødder, siden hun kom ind. Du haver ikke salvet mit Hoved med Olie; men hun salvede mine Fødder med Salve. Jeg siger dig: for den Sags Skyld, at hendes mange Synder ere forladte, er det, at hun elsker meget; men hvilken lidet forlades, elsker lidet. Men han sagde til hende: dine Synder ere dig forladte. Da begyndte de, som sadde tilbords med ham, at sige ved sig selv: hvo er denne, som endog forlader Synder? Men han sagde til Kvinden: din Tro haver frelst dig, gaf bort med Fred.“

Dette, mine Tilhørere, giver os Anledning til at overveie med hverandre:

1. Denne Kvindes Erfaring.
2. Hendes Tjenstvillighed.

Hun havde en Erfaring. Hun havde erfaret, hvad det vil sige at leve i Synd, at gaa i dens bitre Tjeneste. Synden var for hende blevet noget mere end en Talemaade. Og det er to ganske forskjellige Ting at sige: jeg har syndet, og at føle det med Bitterhed i Hjertet og saa tilstaa det. Det er let at domme en Andens Synd, men intet Menneske paa Jorden vil komme til sand Overbevisning om sin egen Synd uden ved den Hellig Aands Naadevirkning. David tænkte, at hans Synd var skjult, han var sikker og rolig: Urias laa jo død paa Slagmarken. Men Synden var lige fordærvelig, enten han saa den eller ei. David var rolig, han flagede ikke over sin Synd, han angrede den ikke; men Herren, der saa ham saaledes, sagde: Jeg vil sende Nogen til ham, der kan vække ham til Bevidsthed om den. Han sendte Nathan, Profeten. Han kommer til David, og denne bliver lidt urolig. Men Nathan begynder at tale om to Mænd, af hvilke den ene havde mange Faar, den anden kun et eneste Lam. David sagde ved sig selv: det er bra', det er ikke mit Anliggende, han taler om, det er langt fra mig. „Hvad tænker du, man skulde gjøre ved den Mand, der tog den Fattiges eneste Lam?“ spørger saa Nathan. „Den Mand er en Dødens Mand,“

udbryder David. O, hvor Mange er der ikke, som i Lighed med ham udtaler D o m m e og D o m m e og D o m m e over Andre, uden at kunne se deres egen Skyld? Sandelig det er en Guds Naade at kunne opdage sin egen Synd! — Men da lyder fra Prophetens Mund: „Du er Manden!“ Og da lyder det ogsaa pludselig fra hans egen Sjæl: „O, jeg er en Synder!“ Da saa han Syndens Mørke, da sølte han Syndens Forbandelse. Og han udbrød: „Gud være mig naadig!“ —

Forstaa I mig, mine Tilhørere, et Menneske, der skal komme til christelig Erfaring, maa først have Erfaring om sin egen Synd, sin egen Skyld, sin egen Fortabelse

Det havde Kvinden, der kom til Phariisærens Hus. Jesu Ord, naar han prædikede paa Marken, ved Strandbredden, fra Skibet eller paa noget andet Sted, havde overbevist hende om Synd. I Skamfuldhed, med dyb Anger havde hun sørget over sit syndige, sit lastefulde Liv og fordærvede Hjerte.

Ja, hun havde Erfaring om Synd, men hun havde ogsaa Erfaring om Naade. Thi hun havde annammet Frelserens Ord: „Salige ere de som sørge; thi de skulle hviivales.“ Hun havde hørt hans Røst, der var kommet for at søge og frelse det For- tabte, den gode Hyrde, der opjogte de forvildede Faar.“ Hun havde troet i Enfoldighed paa ham og annammet Tilgivelse for sine Synder. Nu jubler hun og siger: „Der er evig Fred for den, som van-

drer i Christo Jesu, hans Mand har frigjort mig fra Syndens og Dødens Lov."

Hvor huldjaligt og velsignet er det at erfare Guds Kjærlighed i vore Hjerter ved den hellige Mand! O, hvorledes, mine Tilhørere, staar det til med vor christelige Erfaring? Kan vi græde Glædens Taarer over at have fundet Fred med Gud? — Elsker vi meget, fordi meget er os tilgivet?

Vi kommer nu til det andet Punkt: Hendes Tjenstvillighed, hendes Villighed til at tjene Herren. Det er Kjærlighedens Liv at tjene, den maa, den vil tjene; den er selvforglemmende, søger ikke sit eget. Denne Kvinde havde faaet Fred med Gud, var blevet ført til et christeligt Liv. Nu stod kun et Spørgsmaal for hendes Sjæl som det væsentlige: Hvorledes kan jeg tjene Herren af al Formue, med hele mit Hjertes Kraft? Hun vil ikke alene til Jesus for at tale med ham, men hun vil tjene ham; hun tager sin Alabafterkrukke med Salve med sig. Intet er for kostbart: hun vil selv salve hans Fodder med den. Og denne Gjerning udfører hun ved Phariseærens Bord i Paasyn af alle Gjæsterne. O Sandhed! Der hører ikke saa liden Frimodighed til denne Gjerning; hun ser meget godt Phariseærens mørke, misfornøiede Blikke. Men hun agter dem ikke.

Frelseren læner paa jødiske Bis ved Bordet. Hun glæder sig over, at han tillader hende, den store Synderinde, at vaske hans Fodder; de andre Gjæster undrer sig derover, men det bryder hun sig ikke om:

„Han, som har sagt: 'Dine Synder ere dig forladte', mon han vil jende dig bort?“ tænkte hun. Jørgenlunde.

Hun vadsfer hans Fødder, og hun tørrer dem ved sit Haar. Hun anseer Jørgen for godt til ham. „Det, jeg sætter en Ære i,“ siger hun til sig selv, „mit Haar, skal jeg bruge til Haandflæde. Han har salvet mig med Fredens, med Frelsens Olie; skulde jeg da spare Noget for ham?“ — O, min Tilhører, spar ikke din Alabafterkrukke eller Salve, naar du har fundet Raade for hans Dine! Han kan undvære din Tjeneste, men han vil i Raade se til dine Gjerninger for hans Fødder og tage mod dine ringe Taknemlighedsbeviser med nedladende Kjærlighed. Ære være hans hellige Navn!

Hun tørrer hans Fødder og salver dem; men er dette Alt, hvad vi vide om hende? Hvo var hun? Det antages, at hun var den Maria Magdalena, som omtales i det følgende Kapitel, den af hvem syv Djævole vare uddrevne — et Udtryk for den Syndens Magt, der holdt hende bunden i Satans Tjeneste. Hører vi mere om hende? Vi træffer hende i ottende Kapitel, som antydet, i godt Selskab, takket være Gud! Nogle Bibelfortolkere har neppe turdet indrømme dette; nogle af dem har tænkt, om de da ogsaa virkelig kunde sætte denne Synderinde i Klasse med disse bedre Folk, som omtales i dette Kapitel. Herodes' Fogeds Hustru, Susanna, og mange Andre, som tjente ham med deres Gods; man har studset,

men jeg synes ikke, at der er nogen Grund hertil; thi Naaden opreiser den Faldne og sætter den Fængne i Frihed. Den Jesus, der vilde sende sit Bækkelses Ord til Samaria, og som fandt Behag i at vække og benytte Kvinden, som kom til ham ved Brønden, han kan rive ud fra Djævelens Lænker dennes bedste Redskaber og rense dem ved sit eget Blod til at straaale som Diamanter i Herrens Krone. Hvor Kjærligheden er, der er Lyset, og der faar Herren Hjertet, Munden, Haanden, Livet, Alt.

O, Synderinde, du kom i godt Selskab, og du blev trofast i Herrens Tjeneste. Da Jesus hængte paa Korset og Mange forlod ham, da stod Maria Magdalena som hans trofaste Tjenerinde i Korsets Nærhed. Hun fulgte ham troligen til det Sidste, og da han laa i Graven, var der visseligen ikke megen Fred eller Sovn for Maria Magdalena. Hun var fulgt med og saa, hvor de lagde ham. Og tidligt paa Opstandelsens Morgen er hun med de andre Kvinder gaaet ud til Graven. Discipleene havde fundet den tom, og de gik bort. Men Maria Magdalena kan ikke gaa bort saa let; hun bliver staaende ved Graven og græder. Hun har ikke glemt den Dag, da hun frelstes fra Djævelens Bold og Magt, da hun hørte det velsignede Ord: „Dine Synder ere dig forladte.“ Hun figede ind i Graven. Hun sees to Engle der, og de siger til hende: „Kvinde (læg vel Mærke hertil: ikke „Synderinde“, men „Kvinde“), hvi græder du?“ „Jeg græder, fordi de have taget

min Herre bort, og jeg ved ikke, hvor de have lagt ham!”

Men Herren, den opstandne Frelser, var ikke langt borte. Jesus træder hende imøde og siger: „Kvinde, hvi græder du?“ Hun kjenner ham ikke for Taarer, hun mente, det var Urtegaardsmanden, men saa siger han: „M a r i a!“ Da vender hun sig imod ham og siger til ham: „Rabbuni — hvilket betyder Mester!“ Du, vil hun sige, er min Herre og Gud, hvem jeg har elsket og elsker som min Frelser og bedste Ven.

Hun sparede ikke sin Alabasterkrukke og Salve; hun fulgte Frelseren, da han korsfæstedes, da han lagdes i Graven; hun søgte ham paa Opstandelsens Morgen, — nu kommer Paaskjønnelse; thi hun, Synderinden, der var tro over det Smaa, bliver nu sat over det Store; hun, der var foragtet af Pharisæeren, bliver nu den Gjenopstandnes Sendebud til hans Disciple! O, hvor sandt det er, at Gud ærer den, som ærer ham!

Og mon hun ikke ogsaa stod med i den lille Skare, der saa ham fare til Himmelen? Og her forlader vi hende paa Bjergtoppen, stirrende paa sin forklarede Frelser, som nu opfarer til Guds Herlighed. Hil dig, Synderinde, du har nu modtaget Lønnen for din Troskab i din Frelseres Tjeneste!

Og nu nogle Ord til alvorlig Anvendelse, saa er jeg færdig.

1. Hvad skal jeg sige til Eder, I mange Syndere og Synderinder, der nok har syndet imod Gud lig Kvinden, som omtales i Teksten, men som aldrig lig hende har følt og angret og begrædt Eders Synder, som hun gjorde, aldrig troet paa Jesus til Syndernes Forladelse, aldrig erfaret Glæden ved Jesu Fodder, som en benaadet Synder, — hvad skal jeg her sige til Eder? Vilde I fremdeles fremture i Syndens Liv og paa Syndens farlige Vej?

2. Du arme Sjæl, der føler din Synd og Gledighed, som spørger: „Kan jeg blive frelst? Hvad skal jeg gjøre?“ Kom just som du er til Jesus, han annammer Syndere. Du skal ogsaa faa erfare, hvad hin Kvinde erfoer, den Fred, Verden kan hverken give eller tage. Du skal faa høre i dit Hjerte: „Gaf bort med Fred, din Tro har frelst dig!“

3. Og du tilgivne, du af Jesus benaadede Sjæl, elsker du ham? Tjener du ham af inderlig Kjærlighed? Glæder du dig i hans Tjeneste? Er det din aandelige Mad og Drikke at gjøre hans Villie? Fælder du Glædestaarer over, at du faar Lov til at staa i Samfund med dem, der er Herrens Medarbejdere?

Mine Venner! Vi har meget at begræde, at fortryde. Naar vi seer paa vor aandelige Slovhed, Ligegyldighed, Træghed, Utafnemmelighed, Frugtesløshed, bør det ikke bringe os til Jesu Fodder i dyb Erkjendelse? Bør vi ikke vaagne op engang til

en klarere Bevidsthed om vort høie Kald i Christo Jesu?

O, maatte Christi Kjærligheds Ild opflamme vore Hjerter og drive os ind i Herrens Tjeneste med Alt, Herren har betroet os. Amen!

Syndens Tjeneste.

Lert: "Ihi da I vare Syndens Tjenere, vare I frie fra Retfærdigheden. Hvad havde da I for Krugt af de Ting, ved hvilke I nu skamme eder? Ihi Enden paa dem er Døden." — Rom. 6, 20-21.

Hvert Menneske er enten under Raadens eller under Syndens Herredømme. Ingen kan leve og være neutral overfor begge disse Magter: han regjeres enten af Guds Raade i Jesu Christo eller af Synden. Vi skal iasten betragte:

1. Syndens Tjeneste.
2. Dens Løn.

1. Om Syndens Tjeneste kan det bemærkes, at den er frivillig, ligejøm Christi Tjeneste. Djævelen kan friste Mennesket til Synd, men han kan ikke tvinge Nogen dertil. Med alle sine suedige Planer og Anlæg formaar han dog ikke det. Saa ogsaa med Menneskene ligeoverfor hinanden. Det ene Menneske kan friste det andet, det ene Menneske kan have stor Indflydelse over det andet, men der findes dog ikke et eneste Menneske paa Jorden, der formaar virkelig at tvinge et andet til at synde, naar dette andet Menneske ikke vil begaa Synd.

Ansvar for Synden er et personligt Ansvar, der paahviler ethvert enkelt Menneske. Naar du forstaar, at du har begaaet en Synd, da forstaar du ogsaa snart, at du meget godt kunde have undgaaet den. Ethvert Menneske, der er vakt til Erkjendelse af sin Syndesfuldhed, vælter derfor heller ikke Ansvar over paa Djævelen, men siger med David: „Jeg haver syndet og gjort ilde!“

Synden er altsaa en fri Handling overfor Herren vor Gud. Medens vi vandrer uden Selvbevidsthed, uden Overbevisning om Synd, da er vi tilbøielige til at paaftaa det Modsatte, men har vi først lært at kjende, hvad det vil sige at synde, at føle Syndens Skyld, da forandres denne Tanke. Vilde jeg spørge denne Forsamling iaften, om det forholder sig saa, da tror jeg, at Svaret fra alle Omvendte vilde blive bekræftende: den Syndens Tanke, vi har tænkt, det Syndens Ord, vi har talt, den Syndens Gjerning, vi har øvet, var ikke nødvendigheden, men en frivillig Handling, ligesom den retfærdige Sjæl frivillig vælger at følge Herren.

2. Denne Syndens Tjeneste er for det Andet urimelig, ubillig. Er det ikke forfærdelig ubilligt, at Mogen vil indvie sit Hjerte, sine Kræfter, sit Liv til at tjene Synden og Djævelen som et Uretfærdighedens Medskab? Det er ubilligt, siger vi, at et Menneske jælger sig til et andet, men i Skriften lærer vi, at Mennesker jælger sig til at gjøre det Onde. Enhver Syndens Tjener har i Virkeligheden

fulgt sig til et Slaveri, der er værre end det paa Cuba, værre end Negrenes og Kuliernes. Det er ubilligt, at det ene Menneske skal raade over det andet, som var dette andet et Dyr; men det er dog værre og langt mere ubilligt, at Syndens Magt og Satan skal herske over et ved Christi dyrebare Blod løskjøbt Menneske. Det er ubilligt, at et Menneske, som er bestemt til at være i Samfund med Gud og Englene, vælger hellere at tjene Djævelen, være Syndens Slave, gaa i Uretfærdighedens Tjeneste. Er man menneskekjærlig, da erklærer man Krig mod alt Slaveri, som vor Regjering gjorde for saa Nar tilbage, men o, gid der kunde blive udstedt en Krigserklæring mod Syndens Slaveri, saa at en aandelig Frigjørelse kunde finde Sted overalt paa Jorden. Men, husk paa: det er en personlig Sag; I maa selv tage Sagen i Haand hver for sig.

3. Syndens Tjeneste er tillige en skuffende Tjeneste. Ingen skuffes, som tjener Jesus, men al Syndens Tjeneste skuffer sent eller tidligt. Den har noget meget Lyst, noget meget Tillokkende i Begyndelsen, men hvor mørk og fæl er ikke dens Ende? Den minder om de Værter, der sætter den bedste Vin frem først, men kommer med den fletteste, med Bærmen, naar Gjæsterne er blevet berusede. Djævelen siger til Mennesket: tjen mig, da skal du blive rig. Muligt at Synderen ogsaa antager sig rig, fordi han besidder nogle Ubetydeligheder, som Ver-

den sætter stor Pris paa, men han vil finde paa det Sidste, at han mangler det Væsentligste: Rigdom i Gud. Abjalon, fortæller Skriften os, blev yndet i Faderens Gaard. Djævelen hviskede ham i Øret: „Mange tror, at du vil blive en bedre Konge end din Fader. Fald fra ham, og hele Riget vil komme til at adlyde, til at tilhøre dig.“ Et fortryllende Billede for den unge, ærgjærrige Mand! Han syntes at se sig selv i den kongelige Bogu, i kongeligt Optog; han tænkte paa, hvorledes Mændene vilde boie sig for ham, hvorledes Kvinderne vilde synes godt om ham. Saaledes stod Synden for ham i et bedaarende Lys, men han blev skuffet. Forstaar du det? Ha! Mangen har syntes at se sig selv i de fine Selskaber, men ak! du vil finde dem bag Mure og Gittere i Skam og Glendighed. Abjalon ventede en Krone paa sine Lokker, men han blev hængende efter dem i hint for ham Dødens Træ!

Synden er skuffende; den har et lyst Ansigt, men en skarp, stingende Stjert. Taler jeg ikke saadanne Sandheder, som Enhver kan se? Gaa med mig til Sygehuse, til Fængslerne, til de fattige Hytter og spørg dem med Lænkerne, dem, der ligger paa Straaleiet, dem, der er befængte med Usjælsked, og du vil finde, at der bagved alt dette ligger i Almindelighed en Syndens Tjeneste.

Djævelen siger til den unge Kvinde: Du kan faa en ung, rig Mand, men han frygter ikke Gud. Dog, siger Djævelen, grib nu til, mens det tilbydes;

nu har du Anledning. Saaledes gaar det ogsaa i Forretningerne. Men jeg siger Eder, mine Tilhørere, man kan ikke paa en Gang tjene Djævelen i Forretningen og frygte Gud som en Christen. Husk paa Achans Historie. Han forestillede sig, at han saa sig selv i prægtige Klæder; han tænkte at kunne skjule sin Synd, skjule det ranede Sølv og Guld ved at nedgrave det under sit Telt. O, Syndens betagende Daarskab! For Krigen var endt, laa han, hans Hustru, hans Sønner og Døtre begravede under Stenene i Achors Dal. Synden lovede ham en fin babylonisk Kappe i Begyndelsen, men knuste ham tilsidst. O, hvormange Billeder af denne Art skulde jeg ikke kunne fremholde af Skriften!

Mine unge Tilhørere! Lad Synden ikke bedaare Eder. Skuffet vil ethvert Menneske omsider blive, der lever i Syndens og Uretfærdighedens bitre Tjeneste. Skuffet! Forsærdeligt skuffet!

En alvorlig Herrens Tjener kom paa sin Vandring ind til en Mand, der stod og tørstede, og da han kom til at tale med ham, sagde han til ham: „I alt smerteligt Arbejde er der Fordel.“

Manden, som tørstede, sagde: „Det er en almindelig Sandhed, men der gives dog en Undtagelse: Arbejde i Syndens Tjeneste giver ingen Fordel.“ Saa citerede han det Skriftsted, som jeg har taget til min Text idag, og tilføiede: „Men siden jeg fik Tjeneste hos Herren, har jeg kjendt Arbeidets Frugt i Glæde ved Alt, hvad jeg foretager.“

Vi kommer nu til den anden Del af vor Betragtning: Syndens Løn. Texten siger: dens Løn er Døden.

1. Jeg skal henlede Eders Opmærksomhed til, at Synden for det Første viser sin Løn eller Virkning i en Henvisnen af Menneskets moralske Kræfter. Bind din Arm fast til Kroppen for en Maaned, hold den stille for et Aar, og du vil mærke, at den bliver ubrugelig for lang Tid. Saaledes er ogsaa Hjertet, naar det gradevis forhærdes, med hver Dag bliver det mindre modtageligt for Guds Naade. Det gaar, som Propheten sagde om Israel: „De have Øren og høre ikke, Øine og se ikke, Forstand og forstaa ikke.“ Medens Andre høre Ordet med Taarer, kan disse Forhærdede sidde, staa og gaa, som om de var aldeles døde for Alt. Hvis mine moralske Kræfter, min Evne til at fly det Onde og søge det Gode, misbruges Aar for Aar, da sløves de ganske naturligt. Et Menneskes moralske Jordbund kan blive saa nedtrampet, at Ploven ei længere kan trænge igjennem den. Vøgt dig derfor, o Menneske! Jeg anklager dig ikke nu for Mord eller Tyveri eller Lignende, men alligevel siger jeg dig, at hvis du Dag for Dag forhærder dig imod Sandhedens Paavirkning, da vil du omsider ligesaa lidt som Morderen og Tyven kunne arve Guds Rige.

2. En anden Frugt eller Løn af Syndens Tjeneste er et nedbrudt Legeme. Sygdom er des-

værre ofte en Følge af Syndens Tjeneste. Stif din Haand i Ilden, og den vil blive brændt. Legemets Fordærvelse og Nedbrydelse er altfor ofte Frugten af Overtrædelse mod de legemlige, physiske Love, Gud har givet os for Overholdelse. Mennesket, som ødelægger sine Kræfter ved Uteerlighed, Graadsjeri og Drukkenskab, maa forvente en frygtelig Løn. Syndens Armee er en forfærdelig Armee, Syndens Sold er en forfærdelig Sold. O, hvor mange Mennesker har ikke vaakt min Medlidenhed, naar jeg har seet dem som usle Ruiner, ødelagte af Synden. Maatte Gud bevare Eder, mine Venner, i dette Besmittelsens Land!

3. Vi seer videre Syndens Løn i Familielivet. Der findes Tusinder og atter Tusinder af Børn, som ere værre farne, end om de ingen Forældre havde; thi disses Synder har bragt Elendighed, har bragt Daarskab, har bragt Ufred ind i Familielivet, gjort Hjemmet til et Helvede paa Jorden og ødelagt Børnens Fremtid i legemlig og aandelig Henseende.

Jeg kunde blive ved at vise Eder Syndens Løn i alle Forhold i Livet, men jeg har lovet at være kort. — Syndens Løn er Døden; men det er ikke alene den legemlige Død, der her tænkes paa, thi vi ved jo, at den Retfærdige maa dø ligesaa vist som den Uretfærdige, og at den legemlige Død er fælles for alle Mennesker; men Udtrykket „Syndens Sold er Døden“, har Hensyn til noget Andet, noget

Ålvorligere end den timelige Død. Ordet Død betegner Adskillelse. Naar Sjælen eller Anden skilles fra Legemet, dør Mennesket den legemlige Død. Saalænge Mennesket lever i Bantro, lever i Syndens Tjeneste, er det adskilt fra Gud, thi Synden gjør Skilsmisse mellem Gud og Mennesket, og Mennesket er aandelig død, — dette er Syndens Sold, Løn, den fjerner Mennesket fra Gud.

4. Endelig vil jeg bemærke, at Syndens Løn er Menneskets evige Fortabelse, evige Straf. Naar Herren den retfærdige Dommer skal udtale det afgjørende Ord paa hin store Dag: „Gaar bort fra mig, I Forbandede!“, da vil det fortabte Menneske erfare Guds retfærdige Straf, Syndens Sold: Døden — den anden Død — en evig Adskillelse fra Gud, Himlen, Engle og frelstte Syndere, og realisere Virkeligheden af den Tilstand, Skriften saa advarende fremstiller for os.

O, tænk Eder en Sjæl, adskilt fra Gud, vandrende i Syndens fæle Tjeneste fra det Døde til det Bårre, fra det Mørke til det Mørkere! Tænk Eder den fortabte Sjæl i Pinen, hvor Ilden ikke udslukkes, hvor Ormen ikke dør og hvor hvert Ormebid, hver Ildslamme bærer Indskriften: Syndens Løn! Syndens Løn! Syndens Løn!

Store Gud! Frels hver Sjæl i denne Forsamling fra Synden og dens Tjeneste! Amen.

Christne skulle være Mönstre.

Text: „Og I ere bleve vore Giterfølgere, ja Irens, idet I annammede Di det under megen Trængsel med den Hellig Aands Glæde; saa at I ere bleve Mönstre for alle de Troende i Maccedonien og Achaia.“ — 1 Thejsf. 1, 6-7.

Exmplet's Indflydelse har en vidunderlig Magt; ikke alene i det religiøse, men ogsaa i det borgerlige Liv over det en saa stor Indflydelse, at alle Mennesker indrømmer det og fremholder det som uundværligt. En General, der skal anføre en Armee i Striden, maa kunne sige: „Følg mig!“ Det er let nok at sige: „gaa!“ men dette Ord har ikke paa langt nær den Kraft som det førstnævnte.

Da vi kjæmpede i Shenandoa-Dalen under den ulykkelige Borgerkrig hørte General Sheridan at Armeen veg tilbage og begyndte at adspredde sig. Han red da hurtigt afsted for at standse de Flygtende, han mødte dem adspredte, i fuld Orden og Tilbagetog, men han red igjennem Skarerne, galloperede langs med Linierne mellem dem og Fienden og raabte: „Følg mig mod Fienden!“ Som en Løbeild gik hans Ord fra Regiment til Regiment, fra Bataillon til Bataillon, fra Kompagni til Kom-

pagni; de vaklende Rækker stivnedes, de sluttede sig sammen, de vendte sig mod Fienden, de gjorde Anfald og de — seirede. Havde han i Stedet for selv at give Exemplet, telegraferet til dem: „Mine tapre Soldater! I maa stride, I maa falde an paany,“ — det havde visjeligent ikke hjulpet. Ligejaa er det med Jesus, vor Saliggjorelsesfyrste; — han siger ikke blot: „gaa“! men: „kom! følg mig!“ Derfor syng vi med Glæde:

„For os gaar,
Med os staar
Den, som alle Ting formaar.“

I Brevet til Thessalonikerne staar der: „I ere blevne vore Eftersølgere, ja Herrens.“ Det er for mig et af de dybeste, høitideligste Ord i den Hellige Skrift, naar Apostlen siger: „Følg mig, som jeg følger Kristus!“ Jeg har studjet mangen en Gang ved at bruge det Ord; det lader sig let sige, men skal det være Alvor, o, hvormeget ligger da ikke deri! Det er i Sandhed et alvorligt Ord; gid det da maa trænge dybt ind i vore Hjerter. Det er det christelige Maal, Formaalet for vor høie Kaldelse i Christo Jesu. Vor Frelser, Jesu Christi Budskab, er stadfæstet ved et godt Exempel, og ei heller kan nogen virkelig stor Fremgang ventes, før dette bliver Kirken klart, at en Christen maa være et Mønster, værdig at blive efterfulgt. Herren venter ikke, at vi Alle skal tale, at Alle skal prædike Ordet som Præ-

dikanter, men han venter, ja han kræver, at Enhver, som har fundet Jesus som sin Frelser, skal ved sit Liv, sit mønsterværdige Exempel ære ham og fremme hans Rige paa Jorden.

1. Vi bør være Mønstre paa Forsønlighed. Herren har tilgivet os vore Synder, vist sin Naade imod os, derfor skulle vi følge hans Exempel ved at være forsønlige lige overfor vore Medmennesker. Det er let nok at bede: „Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere!“ men at føle det i Hjertet og handle efter disse Ord, er ofte vanskeligt. Da Petrus hørte Jesus tale om Tilgivelse, om Forsønlighed mellem Mand og Mand, forekom denne Lære ham gribende og vanskelig, og han spurgte: „Hvormange Gange skal jeg forlade min Broder, som synder imod mig?“ Han tænkte nok ved sig selv: Nu skal jeg rigtig tage Munden fuld, for jeg kan nok mærke, at min Herre og Mester forlanger, at jeg skal ofte tilgive ham, — og han tilspøiede: „Men indtil syv Gange?“ Men Herren stiller Forsønlighedens Maal høiere, thi han svarede ham og sagde: „Ikke indtil syv Gange, men indtil halvfjerdsindstyve Gange syv Gange.“ „Og naar I staa og beder, forlader, dersom I have Noget imod Nogen, at og eders Fader, som er i Himlene, skal forlader eder eders Overtrædelser. Men dersom I ikke forlade, skal eders Fader, som er i Himlene, ei heller forlade eder eders Overtrædelser.“ Og Paulus tilraaber Ephejerne: „Værer

velvillige mod hverandre, barmhjertige, saa I tilgive hverandre, ligesom og Gud haver tilgivet eder i Christo." Vi, som er Christne, gjør her vel i at erindre os den Tid, da Gud tilgav os vore Synder. Han, som vi havde forsyndet os imod saa groveligen, han løb efter os, da vi forsøgte at undfly ham, han kom os imøde, da vi begyndte at vende os til ham. Hvorledes vil du da, i Erindringen herom, være strengere, du Tjener, end Herren? Du har faaet Alt for Intet, mon du da ikke er pligtig til at gjøre Alt mod Andre til Gjengjæld?

En Broder i Herren, der havde faaet Noget imod en Anden, gik op til denne og sagde ham det. Den Paagjældende takkede ham for hans Oprigtighed, „men," lagde han til, „lad os, førend vi gaar videre, knæle ned begge to og bede om Guds Betsig-nelse." De knælede og bad, og da de vare færdige, sagde den Ene: „Nuvel, min Broder, sig mig saa, hvad du har imod mig." — Da svarede den Anden: „Jeg har forglemmt det Altsammen." Ja, mine Venner, det er bedst at opgjøre, hvad som maatte staa os imellem, ved Jesu Fødder, der gjøres vi istand til let at tilgive og forglemme. Værer Møn-stre paa Forsonlighed.

2. Værer Mønstre paa Sandfærdighed. Apostlen siger: „Lyver ikke for hverandre." Vi taler maaſke om Skrøbelighedsfeil og Lignende, naar vi vil betegne denne Last, men lad os hellere give den sit rette Navn: Løgn, Synd imod Gud og

Mennesker. Læg vel Mærke til Davids Bøn i den 141de Pjalme: „Herre, sæt en Baretægt for min Mund, tag vare paa mine Læbers Dør“, og i den 39te Pjalme: „Jeg vil bevare mine Veie, at jeg ikke skal synde med min Tunge; jeg vil bevare min Mund med en Mundkurv“, — denne Bøn kan vi gjøre til vor egen. Jeg har seet Folk i Vintertiden gaa med Klapper for Dreene for Kulden, men jeg maa sige det ligesfrem: det var onskeligt, om mange Mennesker, der ei kan tage Vare paa deres Tunge, vilde tage Mundkurve paa. Mange er saa uforsigtige med deres Mund, at den Ugudelige siger: Hvad skal man tro om disse Christne, der taler saa ilde om hverandre? — O, taler Sandhed med Mund og Hjerte!

En Lærer skrev i en Skole af Døvstumme det Spørgsmaal paa Tavlen: „Hvad er Sandhed?“ En af Drengene gik op og tog Kridtet; han skrev derpaa først en ret Linie og derefter en krum Linie, — Løgnen er kroget, Sandheden er ret. Djævelen er Løgnens, Gud er Sandhedens Fader — husk vel paa det! O, hvor ofte har Mennesket ikke en eller anden Binding for Die og da tror han strax, at Løgnen maa til, at den er gavnlige; men, mine kjære Tilhørere, opgiv denne taabelige Ide, lad Eders Hjertes altid tale Sandhedens Ord. Stands, vent, før du taler, at du kan være vis paa, at du taler Sandhed.

Der siges om den elskelige Fletcher af Madeley,

England, at han i det daglige Liv saa ud, som om han manglede Ord, men Sagen var, at han var taus, fordi han veiede hvert Ord, der udgik af hans Mund.

O, hvilken Jidsfyldelse vort Exempel over paa vor Umgivelse. En Fader gif med sin Son ind paa et offentligt Sted. Opvarteren kom til Faderen og spurgte ham, hvad han onskede. „Giv mig Vin,“ sagde han. Saa vendte Opvarteren sig til Sonnen og spurgte ham, hvad han vilde have. „Jeg tager, hvad Fader tager,“ svarede denne. Da grebes Faderen af Samvittighedsnag over det Exempel, han gav sin Son, og han raabte til Opvarteren: „Tag den Vin bort, og giv mig Vand i Stedet.“ — O, Fader! o, Moder! Dit Barn vil tale som du; læg derfor Vind paa at tale Sandhed, intet uden Sandhed, den hele Sandhed. Lad din Tale være krydret med Salt, yndig, til Opbyggelse for dem, der hører paa den! Bærer Mønstre paa Sandfærdighed.

3. Bærer Mønstre paa Retfærdighed. I al vor Umgjængelse maa vi være retfærdige. Bore Gjæringer maa kunne stemples med Sandhedens og Retfærdighedens Judsjegl. Men er det da i det Hele taget muligt, at der kan findes saadanne Ting som Løgn og Uretfærdighed hos dem, som bekjender Jesu dyrebare Religion? Ja, desværre, altfor ofte. Dette bedrover Guds Mand, nedtrykker hans sande Børn og hindrer størstligent hans Riges Fremme paa Jorden.

Men du, min Tilhører, bør komme ihu, at hvad du ikke ønsker, at Andre skulle gjøre imod dig, o, bestræb dig for, ikke at gjøre det mod Andre. Vei din Gjerning fra dig selv til Andre. Du maa komme dertil, du maa have Retfærdigheden saa kjær, at du hellere vil vælge at miste Alt end besidde Noget med Uretfærdighed. Thi hvad gjør det os slutteligen, om vi har meget eller lidet eller slet intet Guds? Først da er vi i Sandhed rige, naar „Guds saliggjørende Naade lærer os at leve viseligen, gudeligen og retfærdeligen i denne Verden.“

To Spottere havde været Raboer og meget gode Benner. De Gudfrygtiges Bandel havde altid været en Gjenstand for deres Haan. Da kom der en Bækkelse i Rabolaget, og under denne blev den ene af de tidligere Spottere omvendt til Herren, hvad der gav Anledning til megen Omtale. En Dag gif den Omvendte ind til sin Rabo, og sagde: „Jeg kommer idag til dig i et underligt Grinde. Erindrer du, at du for fire Aar siden mistede nogle Faar? Du spurgte mig og Andre om dem, men Intet blev oplyst, Ingen fik nogenstinde opdaget, hvorledes det hang sammen med deres Forsvinden. Nuvel, jeg havde vadsket Ravnene ud paa Faarene, efterat have stjaalet dem fra dig. — Du kan nu gjøre to Ting med mig, og jeg skal være tilfreds med hvilken Ting, du vil vælge. Du kan lade mig arrestere og domme til Strafarbeide for mit Tyveri, — og jeg vil finde det retfærdigt, — eller du kan tage Værdien af Faa-

rene fra mig og saa store Bøder, som du vil bestemme.“ — „Jeg vil ikke have noget af dig,“ svarede den Anden. — „Jo, du maa tage det,“ vedblev den Første, „jeg har ingen Ro i min Samvittighed, før det er skeet.“ — „Nuvel, giv mig nu, hvad du vil.“ — Den Første fremlagde Pengene og gif, — men Exemplet tog han ikke med. Den Anden blev urolig i sin Sjæl, han tænkte og tænkte igjen derover. „Hvor mægtig,“ sagde han til sig selv, „maa denne Religion ikke være, der driver et Menneske til at bekjende saadanne Ting om sig selv! Hvilken guddommelig Kraft maa ikke have opretholdt ham under Bekjendelsen.“ — Og da han næste Gang saa ham, sagde han: „Du var mig en kjær Broder i Synden, men nu har du bragt mig til Erkjendelse af min Synd, og jeg vil for Fremtiden være dig en Broder paa Livets Vej.“ Bærer Mønstre paa Retfærdighed.

4. Bærer Mønstre paa Gavnildhed. Paulus skriver til Timotheus: „Forkynd dem, som ere rige i den nærværende Verden, at de ikke skulle hovmode sig, ei heller sætte Haab til den uvisse Rigdom, men til den levende Gud, som giver os rigeligen alle Ting at nyde; at de gjøre Godt, blive rigeligen i gode Gjeringer, gjerne give, meddele, saa de samle sig selv et Liggendesæ, en god Grundvold for det tilkommende Liv.“ Herren har jo givet os Alt for Intet, derfor bør det os at være gavmilde. Saa længe vi vandrede paa Syndens Vej, da forstod vi ei, hvad det var at give, men paa Livets Vej bliver

Gavmildhedens Aand med Nødvenvighed en fremtrædende Aand. Ingen sand Christen tænker længere kun paa sig selv; thi han ved, at den, som giver til de Fattige, laaner til Herren; han erfarer, at Herren elsker en glad Giver. Bærer Mønstre paa Gavmildhed.

5. Bærer Mønstre paa Uegennyttighed. Vi skal ikke se paa vort Eget, paa vor egen Fordel, men ogsaa paa Andres. O, der er en fin Duft ved denne Beskedenhed, der trækker sig selv tilbage.

To Børn sad ved Bordet og spiste. Figen smilede, da hun saa, hvor meget Broderen spiste. Hvorfor, spurgte Moderen hende, spiser din Broder saa meget idag? O, jeg ved det godt, svarede hun; han gav hele sin Frokost bort.

O, min Tilhører, vid dog hvor godt Herrens Velsignelser skal smage dig, om du, lig Drengen, forstaar at gjøre noget Godt for Andre. Ja, om du med hjertelig Glæde kan efterligne din velsignede Frelser, der gif omkring og gjorde vel. Væbne dig med det samme Sind. Jeg har seet saadanne Exemppler, som har glædet mit Hjerte. Det gode Exempel er som en Klokke, hvis Lyd kalder Mange til Kirke.

Broder og Søster, om du end er alene, ringe og fattig, du kan leve for Herren et stille, mønsterværdigt Liv, et Liv til Andres Bestyrkelse og Opmuntring, et Liv til Guds Ære og Pris. O, at det kunde siges om denne Menighed, hvad Apostelen

siger om Thessalonikerne: „I ere blevne Mønstre for alle de Troende i Macedonien og Achaia.“

Leve vi saaledes som Mønstre, da skal Christi Rige blive forfremmet, da skal Sjæle blive frelst og Guds Navn blive æret paa Jorden. O, lader os da som Guds elskelige Børn leve og vandre saa, at vi i Sandhed og med ydmyg Erkjendtlighed kan sige: „Følger mig, som jeg følger Herren.“

Og „iøvrigt, Brødre, hvadsomhelst der er sandt, hvad der er ærbart, hvad der er retfærdigt, hvad der er rent, hvad der er elskeligt, hvad der tales vel om, enhver Dyd og Alt, hvad priseligt er: derpaa giver Agt.“ Dertil give Gud os Naade! Amen.

Christelig Fuldkommenhed.

Text: „Men jeg siger eder: elsker eders Fiender, velsigner dem, som eder hader, og heder for dem, som gøre eder Skade og forfølge eder; paa det I skulle worde eders Haders Børn, som er i Himlene; thi han lader sin Sol opgaa over Onde og Gode, og lader regne over Retfærdige og Uretfærdige. Thi dersom I elste dem, som eder elste, hvad have I da for Løn? gjøre ikke ogsaa Soldere det samme? Og de, som I hilsede eders Brødre alene, hvad Synligt gjør I da? gjøre ikke Soldere ligesaa? Derfor skulle I være fuldkomne, ligesom eders Hader, som er i Himlene, er fuldkommen.“ — Matth. 5, 44-48.

Disse Ord ere Herrens. Saaledes talte Jesus til sine Disciple, da han vandrede med dem paa Jorden. Saaledes taler han til sine Disciple, sine Børn, nu; thi hans hellige Ord staar fast fra Slægt til Slægt. Enten vi fuldeligen forstaar dem eller ei, saa staar de dog der i Sandhedens Bog urokkeligere end Himlens Sol og Stjerner, fastere end Jordens Grundvold og Klipper.

Og de er ligesaa lærerige som trofaste, thi her ved fremholder Jesus sin Religions dybe, rene og himmelske Mand saavel som dens ophoiede Maal og Ideal — Fuldkommenhed.

Det er ikke mine Ord, det er ikke vor Kirkes

Ord, men det er Jesu Ord, — nyttige til Overbevisning, til Lærdom, til Rettelse, til Optugtelse i Retsfærdighed, — som vi nu skal betragte. Maatte den gode Hellig Aand veilede os under dette Foretagende! Gid Alles Bøn maa være iaften: „Herre Gud! Din Villie ske!“ Saa vil han udbrede Lys over vor Forstand og indgyde Fred i vore Hjerter, idet vi i alvorlig Bøn betragter:

1. Hvad der ifølge Guds Ord indbefattes i den christelige Fuldkommenhed, hvortil vi er kaldte.

2. Hvorledes Herren kalder os til den.

Det vil maaske af flere Grunde være bedst at begynde med at undersøge, hvad der ikke indbefattes i den christelige Fuldkommenhed, som vor Kirke lærer, da vi saa ofte er blevene beskylde for at lære Ting, som vi paa ingen Maade lærer.

Vi, som Kirke, lærer for det Første ingen absolut Fuldkommenhed. Gud alene er absolut fuldkommen; hans Væsen, hans Egenskaber er fuldkomne; han udvikles ikke, men er fra Ewigbed til Ewigbed den Samme. Al menneskelig, al christelig Fuldkommenhed maa i Sammenligning med hans være relativ.

For det Andet forstaar vi herved ingen englelig Fuldkommenhed. „Uafbrudt Begeistring af Lov og Pris, uophørlig Henrykkelse af Glæde,“ siger den Gud hengivne Fletcher, „hører ikke til den christelige, men til den englelige Fuldkommenhed. Vore svage Legemer kan kun taale nogle Draaber af dette

herlige Bæger (Kjærlighedens), — — men skjøndt de ere svage, kan de dog taale en Fylde af Sægtmodighed, af Resignation, af Ydmyghed og Kjærlighed, som er villig til at adlyde indtil Døden.“

For det Tredie er det ingen adamitisk Fuldkommenhed, thi Mennesket, saalænge det er tilhuse paa Jorden, er underkastet legemlig Sygdom og Smerte, som i større eller mindre Grad har Indflydelse paa dets aandelige Liv.

For det Fjerde er det ingen saadan Fuldkommenhed, at det bliver umuligt at falde i Synd igjen. Enhver af os ved helt vel, at denne Beskyldning imod os er urigtig. Har du ikke hørt de alvorlige Formaning, der gives vort Folk til at være standhaftig i det Gode og se til, at de ikke falde? Jo, atter og atter lægges der Eftertryk paa denne Sandhed. Saalænge du er paa denne Side af de gyldne Porte, er det muligt at falde tilbage i Synd; thi saalænge vi er paa Jorden, er det nødvendigt for os Alle at vaage og bede, at vi ikke skal falde i Fristelse, samt give alvorlig Agt paa Herrens Advarsel: „Derfor, hvo, som tykkes at staa, se til, at han ikke falder.“

For det Femte er det ingen saadan Fuldkommenhed, at man ei kunde blive fristet. Djævelen ønsker netop at skyde paa en blank Skive. Seer han En, der vil vandre med Herren i hvide Klæder, i Sandhed og Hellighed, da vil han just gjøre det værste Mulige imod en Saadan, thi han ved ret vel,

at den, der vandrer saaledes, vil skade hans Rige allermost. Han vil skyde de hvasseste Pile imod og lægge de fineſte Snarer for den rene Sjal, men den imodſtaar ham i Troen — og fejrer. At blive friſtet er ikke Synd, men at bukke under for Friſtelsen er Synd. Jeſus var friſtet, dog uden Synd. Friſtede og prøvede bliver vi, mine Venner, ſaalange vi vandrer paa Jorden, men ved Jeſum Chriſtum ſkal vi altid fejre; Væ være Gud!

For det Sjette forſtaaes herved ingen ſaadan Fuldkommenhed, at vi ikke fremdeles ſkulde kunne vore i vor Herres Jeſu Chriſti Kundſkab og Naade. Et ſundt Træ, et ſundt Barn voxer bedſt, ikke ſandt? Saaledes vil ogſaa den Sjal, ſom drager ſin Næring og ſin Kraft fra Jeſus, meſt frodigen vore i Guds Kundſkab og Naade. De meſt gudhengivne Sjæle forſtaar bedſt at bede: „Herre, forøg os Troen, at vi iſølge dit Ord maa gaa fra Tro til Tro, fra Kraft til Kraft, fra Herlighed til Herlighed i Naadens jalige Rige;“ og de begriber bedſt Apoſtlenes dybe og kjærlige Formaning: „Men voxer i vor Herres og Frelſers Jeſu Chriſti Naade og Kundſkab.“ Ingen Stilleſtaaen findes i Naadens Rige, mine Brødre og Søſtre, — og eiheller deroppe, hvor vi, om vi bliver tro til Enden, ſkal ſkue Herren ſom han er og blive ham lige.

For det Syvende menes ingen ſaadan Fuldkommenhed, at man ei føler Trang til og Smag for Naademidlerne. Man beſkylder os tildels for, at

vi blot raaber paa Mand, Mand, paa Følelse, paa Begeistring. Dette er ikke saa. Thi vi lære, at enhver sand Christen maa bruge Herrens Ord og de andre Raademidler. Som David siger i den 119de Salme: „Din Munds Lov er mig bedre end tusinde Stykker Guld og Sølv,“ saaledes vil ogsaa den Christen tænke og erfare, der lever i inderligt Samfund med Gud. Han studerer og hører Herrens Ord med Glæde; naar han kommer til Herrens Nadvere seer han hen til Stifteren og bliver velsignet. Og saaledes ogsaa med Bønnen, baade den i Eenum og den i Fællesskab med Andre: i Alt, som Herren har anordnet for ham, finder en Christen Opbyggelse og forstaar at skattere det.

Vi lærer altsaa med Hensyn til Raademidlerne just det Modsatte af det, vi beskyldees for.

Der ligger en liden Traad paa Havets Bund mellem her og Europa. Den er liden og nanjelig, men den bringer mægtige Budskaber. Saaledes er det ogsaa med Raademidlerne, hvorigjennem Raaden strømmer fra Gud til os.

For det Ottende læres der ingen feilfri Fuldkommenhed. Vor Forstand, vor Dømmekraft er og forbliver ufuldkommen, medens vi er paa Jorden; derfor er og forbliver vor Praxis og vort Liv mangelfuldt i mange Henseender.

Vi er, siger Wesley, behæftede med tusinde Svagheder, Feil og Brøst, og føler derfor Trang

til at bede Gud om at han vil forlade os vor Skyld, som vi forlade vore Skyldnere.

„Vel,“ siger man, „vi tænkte, at I ikke holdt af eller brugte denne Bøn.“ Men ved I ikke, at vor Kirkes Disciplin endog paalægger hver Præst iblandt os at bruge Herrens Bøn i Forbindelse med hver offentlig Gudstjeneste? Og bør vi ikke forstaa, at kun den, som har et kjærligt og forsonligt Hjerte, kan i Sandhed og med Rette bede: Forlad, som vi forlade.

Hvad indbefattes da i den christelige Fuldkommenhed, som vor Kirke, følgende Guds Ord, lærer? Herved forstaaes og heri indbefattes:

1. En saadan salig, fuldstændig gennemgribende Renselse fra al Synd og Uretfærdighed, at den troende, bedende Sjæl erfarer Virkeliggjørelsen af det guddommelige Ord: „Jesu Christi, Guds Søns Blod renser os fra al Synd“, samt fornemmer Saligheden af Christi uforlignelige Erklæring: „Salige ere de rene af Hjertet, thi de skulle se Gud“. Kan du tro, at Jesus vilde sige dette, hvis ingen troende Sjæl paa Jorden kunde erfare hans Blods rensende Kraft? Er Frelseren tvetunget? Siger han en Ting og mener en anden? Nei, hans Ord er Ja og Amen. Vel ved vi, at ved Djævelens List er Synden kommet ind i Verden, og ved Synden dens Besmittelse; men Jesus, Loven af Juda, Guds Lam, er mægtigere end Djævelen, mægtigere end Synden, og frelser os, lovet være hans hellige

Ravn, fra Djævelens Bold og fra Syndens Skyld, Straf, Magt og Besmittelse. Jesus er mægtigere end Djævelen, ikke sandt?

2. Dernæst indbefattes heri en saadan Fylde af Guds Kjærlighed, at man ved den er istandgjort til at elske Gud af ganske Hjerte, Sjæl og Sind og Ens Næste som sig selv; at man forstaar at leve Kjærlighedens Lydigheds Liv: „Dette er Kjærligheden til Gud, at vi holde hans Bud, og hans Bud er ikke svære.“

Mange vil her udbryde: „Nei, der er formegen halv Kjærlighed ligeoverfor Gud, formegen halv Kjærlighed, ja Koldhed ligeoverfor Næsten til at dette kan finde Sted. Nuvel, vi indrommer med Bedrøvelse, at dette er Tilfældet, at der findes megen, ja overmaade megen Halvhed i Religionens Liv her i Verden, men hvad har det med Skriftens Ord og Lære at gjøre? Guds Ord, Skriftens Lære maa ikke bøies og rettes efter Menneskets forskjellige Erfaring, men Erfaringen maa grunde sig paa og rettes efter Guds Ord. Gud, som fyldte Salomons Tempel med sin Herlighed, skulde han da ikke kunne fylde sit Tempel, den tørstende Sjæl, med sin Kjærlighed? Jo, lovet være Herren! Han kan lade os, som Paulus siger, „kjende, erfare Christi Kjærlighed, der overgaar Kundskaben, at vi kunne fyldes til al Guds Fylde.“

Der er vist Børn, der med Sandhed kan sige, at de elsker deres Forældre af ganske Hjerte, og lige

jaa sikkert er der troende Sjæle, der kan sige, at de elsker Gud af ganske Hjerter og deres Medmennesker som sig selv. Men — dette er Død til den gamle Adam, det er vist. Og denne rene, dybe christelige Kjærlighed standser ikke ved Brødre og Søstre af den samme Kirke, det samme Samfund, nei, den udstrækker sig videre, selv til Guds Fiende. Desværre, vi erkjender det: hvor lidet er der dog i Verden af den fredsommelige Mand, som lyser ud af Textens Ord: „Befsigner dem, som eder forbande, gjører dem godt, som eder hade, og beder for dem, som gjøre eder Skade og forfølge eder; paa det I skulle worde eders Faders Børn, som er i Himlene, thi han lader sin Sol opgaa over Døde og Gode, og lader regne over Retfærdige og Uretfærdige.“ — Her har vi Jesu egen Fremstilling af den christelige Fredsommelighed, Kjærlighed og Upartiiskhed, der skulde bejæle os som hans Børn, og hermed stemmer, hvad Paulus skriver i Brevet til Romerne: „Derjom da din Fiende hungrer, giv ham Mad, derjom han tørster, giv ham Drikke.“ Dette er Kjærlighedens gudelige Liv. Den overvinder det Døde med det Gode. Den driver ud fra Hjertet al syndig Frygt og Hævnløst og fylder det med himmelsk Fred og Glæde. Saaledes virker den og saaledes maa den aabenbare sig i Guds Menighed, i Christi Disciples Mand og Omgjængelse. Saa lærer Guds Ord. Dette er Textens Kjærne og Indhold.

En Herrens Tjener, der virkede med hellig Iver

lige, denne bibelske Fuldkommenhed, dette dybe, rene og jalige evangeliske Liv i Christo Jesu, hvortil vi er kaldte.

2. Vi kommer da til det andet Punkt: Hvorledes er vi kaldte til denne christelige Fuldkommenhed? Vi svarer, at Gud ved sit Ord kalder os til dette Liv, til denne Erfaring. Skriftens hellige Befalinger, Forjættelser, Formaninger, Advarsler og Bønner lægger os paa den mest indtrængende Maade paa Hjerte, at vor Helliggjørelse er Guds Villie. Vi er kaldte ved den Hellig Mand hertil. Og har den ikke atter og atter mindet dig om dit høie Kald i Christo Jesu? Har den ikke tugtet dig igjen og igjen for din Lunkenhed, for din Træghed, for dit delte Hjerte? Har du ikke følt det? Er du ikke bleven draget af den Hellig Mand henimod dette Maal? „Jo,“ siger du. „Men jeg synes at være saa langt fra det endnu.“

Fremad da! Fremad i Jesu Navn! Lad Herren faa smykke dig som sin Brud.

Herren kalder os endvidere ved sine tro Børns Exempel, der skinner som klare lysende Stjerner paa Kirkens Himmel.

Har ikke ogsaa du paa din Livsvandring truffet lysende Exempler, her og der en Enoch, en Elias, en Daniel, en Zacharias og Elisabeth, en Johannes, en Maria, der har levet i Hellighed, vandret med Gud i Sandhed og Retfærdighed? Har du ikke hist og her fundet en Mand, en Christen, hvis Exempel

har været som et Kald fra Herren, at du skulde følge ham, som han fulgte Herren?

O, kjære Gud i Himlen! Maatte der opreises mange hellige Mænd og Kvinder iblandt os, som vil ære dig med barnlig Tro og kjærlig Lydighed!

O, lader os ikke fives med Herren om at slippe igjennem med Dette eller Hint; lader os eiheller fives med hverandre, thi dette er os ikke gavnligt; men lader os opgive al Snæverhertethed, al Egenvillie, og stræbe efter den sande, den christelige, den evangeliske Fuldkommenhed i Christo Jesu, at vi kan vandre vor Gud til Værelse paa Jorden og omfjeder blive delagtiggjorte i de Helliges Arvedel i Lyset! Amen.

Herrens Mands Kraft.

Text: „Da svarede han og sagde til mig sigende: dette er Herrens Ord til Serubabel, sigende: det skal ikke ske ved Hær eller ved Magt, men ved min Mand, siger den Herre Zebaoth.“ — Zach. 4, 6.

Disse ere velbekjendte Ord. Vi har ofte brugt dem baade i Bønner og i Prædiken og henvist til dem i christelige Samtaler, dog kan de med den Hellig Mands Bistand belære og opbygge os i denne Morgenstund.

Enhvert Menneske har sin Gjærning at gjøre for Herren paa Jorden; Enhver har sit Pund, sit Talent, for hvis Brug han holdes ansvarlig. Ligeledes har enhver christelig Menighed sin Gjærning, sin Mission at udføre. Men saasnart en enkelt Sjæl eller en Menighed forsøger at udrette Noget til Guds Riges Udbredelse, da skal man nok møde Hindringer og Modstand. Thi Enhver vil erfare, naar han vil gjøre Noget for Herren, at der er Vanstueligheder at overkomme, og det er under saadanne Omstændigheder Mennesket spørger med Zacharias: „Hvorledes skal dette ske? Hvorledes skal vi dog kunne fremme Herrens Sag?“ Og Svaret

lyder som i Textens Ord: „Det skal ikke ske ved Hær eller ved Magt, men ved min Aand, siger den Herre Zebaoth.“ Vi skal nu overveie disse to Punkter:

1) At Guds Gjerning maa gjøres ved Guds Aands Kraft, og

2) I hvilket Forhold bør vi staa til Guds Aand?

1. Den Sætning er klar, at skal Noget gjøres for at bygge Guds Tempel, at fremme Guds Rige paa Jorden, da maa det ske ved den Hellig Aand. Der er truende Fiender paa Menneskets Bei, naar han skal gjøre Noget for Herren; han føler maaske nedbøiet og mismodig og med Bæven spørger han: „Hvorledes kan jeg udføre denne Gjerning?“ Da kan vi trøste os selv og Andre med Textens Ord: „Det skal ske ved min Aand, siger den Herre Zebaoth.“ Og nu for at vise, hvorledes dette ogsaa er virkeligen skeet, skal vi paapege nogle af de Tilfælde, hvor Herren bejnderligen har blottet sin almægtige Arm til Frelse.

I Samuels Bog fortælles, hvorledes Philisterne havde samlet deres Leire til Krigen mod Israel, og de to Hære var leirede ved Egens Dal. Israelterne havde en ung kraftig Konge, nemlig Saul. Der fattedes ikke Hær, eiheller Vaaben eller Magt, men Seier. Saul og Israel forfærdedes over Philisternes Kjempe, Goliath, og de frygtede saare. De udæskedes uden at turde give Møde. Det gif

dem som saamangen en Menighed, der staar som en Armee under en Leder, og som ikke mangler Magt og Hær, Antal og Midler, men aandelig Seier. Gud kunde have givet Saul og hans store Hær Magt til at fejre, men da havde Gien blevet Sauls. Over hele Israel vilde Skriget have lydt: „O, se dog, hvilken Konge vi har! Hvor uimodstaaelig er han ikke! Hvilken Anfører! Hvor mægtig til Seier!“ Men paa Herren vilde Ingen have tænkt. Hvorledes skulde det nu ske, at Seiren tydeligt kunde vise sig at være Herrens og ingen Andens? Vi skal se det.

Der var en ung Hyrde, skjøn at se til, en Søn af Ephraimiten Isai. Hans vogne Brødre var i Krigen mod Philisterne, men selv var han hjemme hos Faderen og vogtede hans Smaakvæg. Til ham siger Faderen en Dag: Tag disse Brødre og bring dine Brødre. Den unge Mand iler glad til Hæren; men da han naaer den, finder han den meget nedslaaet. Hvad er Marsjagen? Han har rimeligvis spurgt dem derom, og de har svaret ham: Vent, saa vil du nok saa det at se. Og lidt efter træder Kjempen Goliath frem af Philisternes Skare og udæsker med Haansord den israelitiske Hær. Da spørger David sig selv: Har Herren da ingen Stridsmænd? Han bliver begejstret i sit Sind; han tænker ikke: Gid jeg var saa og saa stor, da vilde jeg gjerne møde ham. Nei, han siger: „Herren, som friede mig fra Lovens Bold og fra Bjørnens

Vold, han skal frie mig af denne Philisters Haand." Herrens Mand var med ham og i ham; han havde allerede fejret formedelst Troen, før han havde gjort det første Skridt. Hans Brødre haanede ham, men Guds Sag drev ham, og han siger til Saul: Jeg skal gaa og stride med denne Philister. Da vil Saul paanøde ham sin Rustning og sine Baaben, men nei, han maa netop gaa uden dem, kun beskyttet af Herren, kun stolende paa ham. Han gaar med sin Slynge, med fem glatte Stene, som han udvalgte ved Bækken, og med et frit og glad Hjerte iler han Kjempen imøde. O, hvilken Tro udviser han ikke? Philisteren haaner ham. „Du kommer til mig med Sværd og med Spyd og med Glavind,“ svarer David, „men jeg kommer til dig i Herrens Zebaoths Navn, — hvilken du haver forhaanet.“ Han svinger sin Slynge og fejrer, ikke ved Hær og Magt, men ved Guds Mand!

Saaledes siger ogsaa Jonathan (1 Sam. 14, 6), da han vil slaa Philisterne kun ledsaget af sin Baabendrager: „Hos Herren er ingen Forhindring at frelse ved mange eller ved faa.“ En kan jage Tusinde og To Titusinde paa Flugt, men den Ene eller de To maa have Troens Mand. Den, som tror, fejrer!

Gideon gif til Herren i Bon og bad ham om et Tegn paa, at han vilde frelse Israel. Han fik det; men saa siger Herren: „Folket er flere, som ere med dig, end at jeg skulde give Medianiterne i deres

Haand, at Israel ikke skal rose sig mod mig, og sige: min Haand haver frelst mig." Men Gideon havde to og tredive tusinde Mand med sig. Da udraaber han, at de, der vare bange, skulde gaa hjem, og se, to og tyve tusinde gif tilbage! Men Herren siger igjen: Folket er endnu formeget. Hvis de tilbageblevne ti tusinde havde seiret, da vilde det have lydt over hele Israel: „O, hvilke tapre, hvilke vældige Stridsmænd er ikke disse ti tusinde!" Og af den lille Skare sendtes endnu ni tusinde og syv hundrede tilbage! Med de tre hundrede gaar da Gideon mod Fienden. Og hvad Baaben har de? En Lygte i en Krukke, og en Trompet! Fine Soldater! vil du sige. Men Gideon deler i Mattens Mørke sin Skare i tre Afdelinger, og giver dem Feldtraabet: „Herrens Sværd og Gideons!" Det er Herrens Sværd, som Gideon skal føre. Og Fienderne tænkte: Hvilken Armee! O, gid vi dog blot var fri for denne trefoldige Armee, der omgiver os overalt. — Gideon seirede, ikke ved Hær eller ved Magt, men ved Herrens Mand.

O, Evangeliets Budskab er en lignende Magt til at trænge ind i Fiendernes Leir og sprede hans Skarer!

Vi kunde finde mange andre Exempler i det gamle Testamente, men jeg vil nu vende Eders Opmærksomhed til det nye. Og der finder jeg da en Beretning om, hvorledes en lille Skare Mænd og Kvinder er forsamlede i en Sal, midt i det mord-

skyldige Jerusalem, omgivet af hadefulde, mægtige Modstandere, af Pharisæere og Skriftkloge. Se, hvor de beder og venter paa Herren, og se, hvorledes Guds Mand kommer over dem og sætter sig paa dem som Ildsluer. Og se, hvilken Virkning, hvilken Kraft Guds Mand har! Petrus, — ikke længere den skjælvende, frygtagtige Petrus, der fornægtede sin Frelser, men den af Manden fyldte Petrus staar op og ved hans Ords uimodstaaelige Kraft gjennembores Hjerterne som af flammende Pile. Hele Jerusalem sættes i Bevægelse af den gennemgribende Mand, Christi Vidner, Jesu Disciple fejrer, — „ikke ved Hær eller ved Magt, men ved min Mand, siger den Herre Zebaoth.“

2. Vi skal nu betragte det andet Spørgsmaal: I hvilket Forhold bør vi staa til den Hellig Mand?

Det er Nøglen til hele vort aandelige Liv, der her er Tale om. Thi i det Forhold, du stiller dig til den Hellig Mand, i det Forhold staar du til din evige Salighed eller Fordømmelse. Og saaledes ogsaa med enhver Menighed. Det er ikke Forholdet til Benner, ikke Prædikanter, eiheller Kirken, men Forholdet til den Hellig Mand, der vil afgjøre baade vor christelige Karakter og christelige Indflydelse.

1. Vi maa staa, for det Første i et Bønnens Forhold, Afhængigheds Forhold til den Hellig Mand. Vi maa være som Leer i hans Haand. Vi maa ikke bedrøve ham paa nogen Maade; men

ydmygeligen bede, at han vil veilede os til al Sandhed og fylde os med Christi Kjærlighed.

Om Guds Rige skal fremmes iblandt os, om vi skal faa nyde en gjennemgribende Bækkelse, det vil ikke ske ved Hær eller ved Magt, men ved Herrens Aand. O, lader os da hjerteligen bede om denne Aandens Daab fra det Høie, om dens Ild og Kraft. „Beder og I skulle faa.“ Se da til, mine Venner, at I staa i et Bønnens Forhold til den Hellig Aand.

2. Vi maa for det Andet staa i et Troens Forhold til den Hellig Aand. Forstaar vi til Nytte den gamle Troesartikel: „Jeg troer paa den Hellig Aand“? O, hvilke Naadens Under, der kan ske i og ved os, om vi tror paa og ledes af den Hellig Aand. Som vi bede, saa maa vi tro, at vi skjænkes Aandens Gaver.

Om vi ærer Gud ved barnlig Tro, vil han forherlige sit Navn iblandt os ved mange dyrebare Sjæles Frelse, som i hin Pintstid. Det skal ske. *Ure* være Gud!

3. For det Tredie maa vi staa i et Lydighedens Forhold til ham. Aanden i Forening med Guds Ord skal lære os at vandre i Lyset og elske hverandre. Vi maa i Kjærlighed give Agt paa Herrens Bud, saa skal vi erfare Guds Fred som Floden, besjæles med Aandens Liv og Varme samt glæde os i Faderens Forjættelse, som de første Christne gjorde. Som de seirede, skal vi seire, om vi fyldes af samme Aand og Kraft.

Sluttelig maa vi lægge Mærke til den store Trost i Texten idag: „det skal ske ved min Aand.“ O, hvor ofte har jeg ikke følt mig urolig; jeg har seet paa saameget Nedtrykkende. Men naar jeg saa spurgte Herren: „O, er der ikke Noget, der kan trøste mig?“ da kom Svaret saa fyldestgjørende: „Jo, det skal ske.“ Naar Uveirsskyerne har raset, kommer Solen frem igjen; Mark og Enge smiler og Regudraaberne glimrer i Solens Glands som Millioner af Diamanter over Naturens Skjød. Saaledes ogsaa i det Aandelige. En Rift vijer sig i Mørket, i Taagen, og ved den Hellige Aands Bistand og Kraft skal Guds Sag fremmes — „ikke ved Hær eller ved Magt, men ved min Aand, siger den Herre Zebaoth!“ Amen.

Himlen.

Text: „Da En af de Eldeste talede og sagde til mig: disse, som ere iiserte de lange hvide Kjortler, hvo ere de, og hvortra ere de komne? Og jeg sagde til ham: Herre! du ved det. Og han sagde til mig: disse ere de, som ere komne ud af den store Trængsel, og have tvættet deres lange Kjortler, og have gjort dem hvide i Lammets Blod; derfor ere de for Guds Throne, og tjene ham Dag og Nat i hans Tempel; og han, som sidder paa Thronen, skal udbrede Paulun over dem. De skulle ikke hungre mere, ei heller tørste mere, Solen skal ei heller falde paa dem, ei heller nogen Hebe. Thi Lammets, som er i Thronens Midte, skal vogte dem, og lede dem til levend' Vandtilber; og Gud skal afdørre hver Laare af deres Dine.“ — *Apb. 7, 13—17.*

Gud har gjennem sit Ord aabenbaret os Saliggjorelsens Veie. Han har kundgjort os hvorledes en Synder kan blive benaadet og omvendt ved sin Naade, og hvorledes man kan blive bevaret i Sandheden indtil Enden. Og ligeledes har Herren fundet Behag i at aabenbare for os det tilkommende Livs eller Himlens Salighed. Dette har han i Naade gjort for at styrke vore Hjarter og opmuntre os paa Veien, der fører til denne Salighed, samt anspore os til ved hans Hjælp at vinde Andre med os.

Jeg ønsker nu ved den Hellige Aands naadige Bistand at tale om:

1. Himlen som et Sted;
2. Himlen som en Tilstand.

Den, som skal tale om rene Ting, maa kjende Renheden selv; gid da jeg maa kunne i denne Morgenstund tale om Himlen med et himmelsk Sind, et Sind svarende til Gjenstanden under Betragtning, og gid I maa kunne høre paa mig med det samme Sind!

To Ting veed vi med Visshed, som burde virke alvorligt paa vort Sindelag: For ganske kort Tid siden var vi ikke her i denne Verden, og om spæde Tid ville vi eiheller være her mere, og som vi alle ønsker at fare herfra i Fred, burde det os da ikke at gjøre vort korte Ophold her til en værdig Beredelse for det evige Herligheds Liv hinsides Graven?

Himlen fremstilles i Skriften som et Sted. Da Jesus mærkede paa sine Disciple, at de vare bedrøvede over Adskillelsen, der saa snart skulde finde Sted, hvorledes trøstede han dem da? „I min Faders Hus,“ siger Jesus i Joh. Ev. 14, 2, „ere mange Bærelser — — Jeg gaar bort at berede eder Sted.“ Dette var hans Trøst til de Bekymrede; her fremhæver han Himlen som et Hjem, som et bestemt Sted, „i min Faders Hus“. Og saadant svarede netop til Disciplenes Trang; de vare hjemløse, og nu skulde tilmed Herren forlade dem. Hvad skulde der blive af dem? Det saa mørkt ud for dem; de havde ingen Bolig, hvortil de kunde gaa, naar Verden forfulgte dem. Hvor velsignede maatte da ikke Frelserens Ord være: Trøster eder, jeg gaar for at berede eder Sted. Ved mit Blod vil I saa

Udgang til de mange Bærelser. Mange i denne min Forsamling har maaske aldrig havt et Hus, som de kunde kalde deres eget, men o, hvis du har Arveret hos Jesus, da kan du pege didop og sige: „I min Faders Hus, der er mit Hjem.“ Boliger paa denne Jord er forgjængelige, men hin er evig. Himlen er et Sted, — hvor trøstende er det ikke! Hvis man sagde: „Himlen er overalt,“ det er for ubestemt for vor Opfattelse. Nei, den er et Sted, — det Sted, hvortil Christus foer op, hvorfra Englene kom, da Jakob saa dem gaa ned ad Stigen, da Hyrderne saa dem paa Marken i Julenatten. Den døende Stephanus saa dette bestemte Sted, saa Himlen aaben, som der staar i de hellige Apostlers Gjerninger, 7de Kap.: „Se, jeg seer Himlene aabnede og Menneskenes Søn staaende hos Guds høire Haand.“ De stenede ham paa Jorden, men Himlen modtog ham med Glæde.

Igjen: Himlen forestilles i Biblen under Billedet af en Stad. Folk lever her paa Jorden i Gruppevis, i Familier, i Samfund, i Byer. Dette svarer til vor Trang. Saaledes har Herren da ogsaa fremstillet Himlen som en Stad. „Men I ere komne til Zions Bjerg og til den levende Guds Stad, til det himmelske Jerusalem, og til Englenes mange Tusinde“ (Hebr. 12, 22). „Ihi vi have ikke her en blivende Stad, men søge efter den tilkommende.“ Dog er der en væsentlig Forskjel. En Stad her paa Jorden er underkastet Forandringer

af Ild og Vand, af Pest og Krig, som har ødelagt mange blomstrende Byer, men Himlen er en sikker Stad. Denne By, hvori vi lever, var prægtig for otte Aar siden, besad store skjønne Paladser og megen Rigdom, men i fire og tyve Timer fortæredes den af Ild. Himlen derimod tilintetgjøres ikke. Den er ubevægelig, uforkrænkelig. Og ingen i den Stad skal sige: Jeg er syg. Her hos os hersker Sygdom, Død og Sorg. Mange en Moder gaar med Sørgeflor; men i Himlens Stad er der ingen Sygdom, ingen Død, ingen Sorg, ei heller Mørke; thi Gud og Lammet lyser der. Du kan læse om dens Indvånere, om dens Mure dens Gader, om Floden, der løber igjennem den, i Johannes Aabenbarings 21de og 22de Kapitel. Herlig Fremstilling!

Himlen er fremstillet som et Hjem, et Sted, en Stad, men ogsaa som et Land, hvor der aldrig er Dyrtd, aldrig Krig, aldrig Pest, aldrig Oprør, aldrig Misvært, et Herrens Land, et Himlens Land, et Salighedens Land. Men alle disse Benævnelser viser os med et Ord, at Himlen er et bestemt Sted. Naar du, som en sand Christen, som Udlænding her paa Jorden, forlader din Hytte, din Bolig, da taber du dig ikke i det Ubestemte, men gaar til et andet bestemt Sted, der er ved Jesus Christus beredt for dig. Og med hvert Skridt vi gaar her paa Jorden som Herrens Disciple, nærmer vi os dette vort salige Bestemmelsessted, som der staar i Sangen:

„Jeg gaar til Himlen, hvor jeg gaar!“

Hvor jeg gaar! Alene eller i Selskab, i Medgang eller Modgang, i alle Livsførelser og i alle Forretninger. Overalt, i Hjemmet, i Skolen, i Kirken gjør jeg visse Trin mod dette Hjem. Saa tror, saa lever den Sjæl, hvis Borgerskab er i Himlen. Og naar den tillidsfuld skuer Hjemgangstimen imøde, da smiler den og synger:

D søde Stund, naar Sjælen frigjort svinger
 Sig bort fra alt det Timelige her,
 Naar den til Alt, hvad her dens Frihed tvinger,
 Har sagt Farvel og svæver Himlen nær!

D søde Stund, naar Døren op er lukket
 Til Himlens Fryd, og Sjælen seer derind;
 Da spinder det for stedse, Længsels-Sukket,
 Da tørres Taaren paa den Frelstes Kind.

D søde Stund, naar Jesu Stemme høres:
 Kom hid til mig, tag Palmen i din Haand.
 Naar Sjælen skal i Himmelsklæder føres:
 D Fryd! — du kan ei fatte den, min Aand.

Du kan ei fatte Evighedens Glæder,
 At Sjælen evig, evig, evig bor
 Hos Jesus, hvor den aldrig mere græder,
 Hvor den skal se det, hvorpaa her den tror.

Men bi, og tie og tro og bed, saa kommer
 Og engang denne søde Stund for dig,
 Da du skal indgaa til en evig Sommer,
 Da du endelig skal blive Jesu lig.

Saaledes synger den Sjæl ved Enden af sin jordiske Bane, der har vandret med Jesu i Tro og Lydighed.

2. Lad os dernæst betragte Himlen som en Tilstand.

1. Den er for det Første en Glædestilstand. Vel er der allerede Glæde forbunden med at elske og tjene Gud paa Jorden, men vi er dog omgivne af Sygdom, Død, Trængsler, Sorger og Gjenvordigheder. Bedrøvelsens Taarer dækker ofte den alvorlige Christens Kinder. Men der kommer en Dag, da vi skal indgaa i den hellige Tilstand, hvori Texten siger, at Gud skal aftørre hver en Taare af vore Dine. Her erfarer vi, hvad den gamle Poet siger:

Sandt er det, i saa mangen Nød,
 Tidt Taare=Strøm paa Kinder flød;
 Men Gud har dem,
 Strax de kom hjem,
 Aftørret paa sit Skjød.

Nu holde de, og har til bedst
 Hos ham en evig Løvsals=Fest;
 Og Lammet selv,
 Ved Livets Elv
 Er baade Bert og Gjest.

Det sømmer sig for os som Jesu Disciple at føle Bedrøvelse over de Ufrelstes Tilstand, ja ogsaa over vore egne Feiltrin og Brøst. Naar Hjertet er mest smeltet af Christi Kjærlighed, og jeg glæder

mig over Guds Naade, over det nye Liv: at leve i Troen paa Guds Søn, saa jænkes dog min Sjæl i Bedrøvelse ved at føle, hvor uværdig jeg er, og over, hvor lidet Jesus og hans store Naade bliver paaafsjønnet af de Fleste. Her er det en Taarernes Søn, hist en Bedrøvelsens Datter, som volder vaagne Nætter og bedrøvede Timer. Men o, takket være Gud! vi vandrer mod det himmelske Hjem, hvor hver Taare skal astørres. Ja,

Alt, hvad Gud mod os har gjort,
Skal evig kaldes høit og stort!

Skuffelsens Dage er da svundne, Sorgens Timer forbi. Da er jeg befriet fra at sørge over min Ufuldkommenhed og mine Tilfortekommelser, da er jeg i godt Selskab, indenfor Stadens Porte. Skuffelserne her paa Jorden er undertiden meget bittre. Tab af Guds kan smerte, Tab af Vresposter ligesaa, men begge Dele er Intet mod at skuffes af en Broder, Søster eller Ven, hos hvem vi ventede at finde Trofasthed. Dog sønderknuust af Skuffelsens bittre Slag kan vi finde Hvile i Jesu Skjød. Jeg forventer et velsignet Selskab i Himlen, et friere Sprog end her overfor hverandre, et Glædesjamsfund med hverandre, med de Gamle, der er gaaet forud, med dem, der har staaet i Forjاملingerne og sjunget Guds Pris, med dem, der har levet og seiret med os. Mon vi ikke ogsaa skal tale med Englene hisset? Bisjfeligen. Skulde ikke Elias ønske at tale med

Englen, der fyldte Entens Oliekrus og bragte ham Himmelsøde under Enebærtræet? Mon ikke Petrus vilde ønske at tale med Englen, der besøgte ham i Fængslet og førte ham ud fra samme? Mon ikke Paulus skulde ønske at tale med Englen, der kom for at trøste ham paa Skibet, da det tumledes af Bølgerne paa det adriatiske Hav? Mon ikke Lazarus skulde ønske at tale med Englen, der tog ham op fra Saar og Død til Abrahams Skjød?

Englene, siger Skriften, er tjenende Aander; i Himlen staar de omkring Thronen. Og naar vi, mine Venner i Herren, skal være i Englenes og de Ældstes og de Helliges Selskab, jømmer det sig da for os at smudsje os i Djævelens Tjeneste? O nei, vi er bestemte for et høiere Maal. Jeg skal engang synge Guds Lovsang i de hellige Skarer, der har tvættet deres Klæder rene i Lammets Blod. Jeg har aldrig seet Jesu blide Dine, aldrig lagt min Haand i hans Haand. Men jeg skal engang se ind i disse kjærlighedsfulde Dine og glæde mig i hans Beskuelse. Dette er hans Forjættelse, og han skuffer ikke — aldrig!

O, Jesus, dyrebare Jesus, vi skal engang se dig i din Herlighed! Hjælp os at forblive dig tro indtil Enden!

2. Denne Tilstand er en Salighedens, en Forherligelsens Tilstand!

Himlen svarer som en Tilstand til hver Enkeltts Hjertes Trang. Den ene opfatter den som en

Hvile, en Anden som idel Kjærlighed, en Anden som idel Lovsang. Et Barn døde i Moderens Arme af Sult. „Jeg har aldrig ret forstaaet disse Ord før,“ sagde hun, „men nu forstaaer jeg dem: de skulle ikke hungre mere, eiheller tørste mere.“ En Moder, der havde mistet sin Søn paa Havet, gjentog med Forkjærlighed og Trost de Ord: „Og Havet afgav de Døde, som var i det.“

3. Det er en Wrens Tilstand. Nisjet staaer Sandheds Vidnerne for Thronen; her holdes de ofte for Daarer; her ringeagtes og forhaanes de;

Her gif de under stor Foragt;
 Men se dem nu i deres Pragt;
 For Thronen staaer
 De Slagte-Haar
 I Himlens Præste-Dragt.

„J, som bekjende mig paa Jorden, og bliver tro indtil Enden,“ siger Christus, „for eder skal der komme en Wrens Dag; I skal krones med Livsens Krone.“ Naar Konger krones paa Jorden, da skydes der fra Fæstninger, da raabes der leve Kongen. Jeg forventer ikke Kanoniskud fra Himmelsstadens Volde paa hin Dag, men jeg tror, at Englene vil slaa deres gyldne Harper. Og jeg vil høre „som en høi Røst af en stor Skare i Himmelen, som siger: Halleluja! Saliggjørelsen, og Wren, og Prisen, og Magten være Herren vor Gud!“ O, der vil blive herlige Sange, naar Guds

Børn krones. Ja, de vil selv juble og synge med forklaret Stemme: „Jesus Christus, det troe Vidne, den Førstefødte af de Døde, og den Jordens Kongers Fyrste, som os elskede og aftvættede os fra vore Synder med sit Blod, og haver gjort os til Konger og Præster for Gud og sin Fader! Ham være Ære og Kraft i al Evighed! Amen!“ O, ved Forvisningen, ved Tanken om denne Æres Tilstand, bør vi ikke glæde os, og i Haabet synge:

Er vort Liv i Gud forborgen,
Synes det som visnet hen,
Paa den sidste blide Morgen
Skal det klare op igjen,
Strid og Saar Da forgaar
Seiren aldrig Ende faar.

Da skal Christi Hær optræde,
For hans Throne stille sig,
Bære Livets Krands og Klæde
Med saa stort et Seierskrig,
Tænk engang, Hvilken Sang!
Himmelsød og evig lang.

Du, som gaar og er misfornøiet over, at du ikke ares her, se op til ham, der skal krone dig med Livsens Krone! Søg ikke efter Ære, som dog ikke findes her, men gaa paa Guds Veie, følg din Frelser, Jesus Christus, og du skal saa Ære evigt i Himlen.

4. Himlen er en tjenende Tilstand. „De tjene ham Dag og Nat“ — altid. Den Lade tænker sig Himlen som et Sted, hvor han kan undgaa at røre

fig. O, saadanne vanhellige Sjæle, som finder Christi Tjeneste et utaaleligt Nag her, vil ei finde Udgang deroppe. Der er ingen Himmel for den Lade; thi den onde og lade Tjener bliver bunden og kastet i det yderste Mørke. Menneskets høieste Maal paa Jorden er at kunne tjene Gud, og i Himlen skal vi eiheller ophøre at tjene ham. Englene tjener jo Gud; saaledes skal vi ogsaa, og det uafsladeligt, Nat og Dag; men hvori Tjenesten skal bestaa, det er os ikke aabenbaret.

O, min Tilhører! Er du beredt for Himlens Hjem? Har du grebet Jesu Christi dyrebare Sandheder? Er Jesus dit Liv, din Sandhed, din Veie? Du bereder dig med Klæder og Penge og mange Ting, naar du skal foretage en Reise her paa Jorden; har du beredt dig for den sidste store Reise? Har du omgaaedes dine Medmennesker her saaledes, at du med Glæde kan møde dem hisset? Er Himlen et saadant godt Sted, en saadan herlig, salig Tilstand, hvad gjør du da for at naa derhen? O, bered dig til at møde Gud i Fred! Før dig Bryllupsklædningen! Vandre i Lyset! Prøv dig selv! Er din Lampe brændende? Gjør du Guds Villie? Husk dog, at du inden søie Tid skal vandre bort; og bær denne Sandhed med dig, at „ikke Enhver, som siger Herre! Herre! skal indgaa i Himmeriges Rige, men den, som gjør min Faders Villie, som er i Himmelen.“ Amen!

Helvede.

Tert: „Da skal han og sige til dem ved den venstre Side: gaar bort fra mig, I forbandede! i den evige Ild som er berebt Djævelen og hans Engle.“
Matth. 25, 41.

Disje er Herrens Ord. De fremholder for os, mine Tilhørere, en gribende, en alvorlig Sandhed: Læren om Helvede eller den evige Straf er ikke Menneſkeopſpind, men Guds Ords Lære. Enten vi dødelige Menneſker fortolker det høitidelige Ord paa forskjellige Maader eller ei, ſaa ſtaar dog Sandheden der, uroffelig, uforgjængelig ſom alt Guds Ord. Vi maa ikke tage Noget derfra, ikke heller lægge Noget dertil. Vi, ſom Herrens Tjenere, er ikke ſendte til at forklare, hvorfor Herren i Himmelen handler ſaa eller ſaa, men vi er forbundne til at fremholde Guds hele Raad til Salighed. Vi er ſendte til at forkynde de guddommelige Sandheder, og, ſiger Herren, „hvad jeg lægger i din Mund, ſkal du tale til mit Folk.“ I denne Mand maa derfor min Prædiken iaften opfattes. Og ſtod jeg ſelv ſom den, der ikke havde ſyndet og derved ikke paadraget mig Guds Vrede, da vilde jeg maaſke kunne bruge større Strengthed i mine Udtalelſer; men da det nu er ſaaledes, mine Tilhørere, at er I og jeg frelſte,

benaadede, da er det skeet udelukkende af Naade, og bliver vi engang frelst fra den evige Straf, da vil det ogsaa være af Naade, — saa ønskede jeg gjerne at fremlægge Sandheden for Eder med Mildhed og Alvor og derved søge at bevæge Nogen til at fly den tilkommende Bredde. Jeg skal derfor med den Hellige Aands Bistand søge at fremstille:

1. Skriftens Lære om Helvede.

2. Nogle af de Indvendinger, der er tildels reist imod den.

Guds Ord, jaaledes som det lyder i den forelæste Text og dens Sammenhæng, fremstiller paa den ene Side den evige Salighed og paa den anden Side den evige Pine, Helvede. Guds Ord, Biblen, som saa klart lærer os Salighedens Storhed, har en ligesaa klar og tydelig Fremstilling om Straffens uendelige Omfang. Den taler om evigt Samfund med Gud, men ogsaa om evig Fortabelse og Undergang. Hvorledes kunne vi tro, at der er en Himmel, men samtidigt fornægte, at der er et Helvede? Tror vi hvad Biblen siger om den Salighed, der venter Guds Børn, saa maa vi ogsaa tro, hvad den samme hellige Skrift siger om den Straf, der venter de Bantroe og Ubodfærdige. Er ikke dette den ligefremme Sandhed, som meddeles os i Guds Ord?

Jeg bemærker dette særligt for at aabne Eders Sind og gjøre dem modtagelige for den Sandhed, som skal blive Eder forkyndt. Og det kan ligeledes være godt at erindre om, at Gud veed noget mere

end vi, er temmelig meget ældre end vi, saa at det sommer sig for os at boie os for ham, naar han taler.

Jesús talte stedse mildt, men dog alvorligt om Syndens Følger, som for Exempel i Bjergprædiken. O, siger man, kunde vi høre en saadan Prædiken, da fik vi Kjærligheden og Sandheden i Forening at høre. Ja vist. Men lyt da til hvad han siger: „Men dersom dit høire Nie forarger dig, da riv det ud, og kast det fra dig; thi det er dig gavnligt, at eet af dine Lemmer tabes, og ikke dit ganske Legeme skal kastes i Helvede,“ og ligeledes i Marcus 9de Kapitel: „Og dersom din Haaud forarger dig, hug den af; det er dig bedre, at gaa som en Krøbling ind til Livet, end at have to Hænder, og fare hen til Helvede i den usluffelige Ild?“ Disse er Jesu Ord; og kan vi nu lægge Andet deri, end at Jesús paa det bestemteste advarede imod et evigt Pinested? Vi tør ikke tage Noget derfra, ei heller lægge en anden Mening deri. Menneskene ønsker ganske vist at leve i Synd og undgaa Straf for Synden; de ønsker at tro, hvad de synes om og tænke sig en Gud, der ikke tugter dem, ligesom Børn ikke ønsker at smage Riiset. Det er ganske naturligt. Forbryderne i Fængslet kunde ogjaa nok lide, at Straf ikke existerede. Men gaar man til dem for at spørge dem, om de skal have Straf eller ei? Spørger man den blodbestænkte Morder, hvilken Straf han skal have? Og skal vi med Synde-

blod paa vore Hænder spørges, om hvilken Skjæbne vi ønske? Om hvilken Straf vi fortjente? Er Forbryderen kompetent til at domme i sin egen Sag? Byder Ret og Retfærdighed, at den evige, almægtige og hellige Gud skulde spørge os, der har syndet imod alle hans Love, om hvor lidet eller stor Straf vi vilde være tilfreds med?

I Matth. 10. 28, siger Jesus: „Dg frygter ikke for dem, som slaa Legemet ihjel, men kunne ikke slaa Sjælen ihjel; men frygter heller for Den, som kan fordærve baade Sjæl og Legeme i Helvede.“

Den velsignede Jesus talte disse Ord, og endnu taler de. Dg naar vi skue frem til den Tid, da alle Jordens Slægter skal staa for Guds Domstol og Jesus Kristus, den retfærdige Dommer, skal domme dem, hvad siger da Skriften herom i vor Text i aften? Hører: „Gaar bort fra mig, I Forbandede, i den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle.“ I kjender ogsaa Signelsen om Talenterne. Der siger Herren til den tro Tjener: „Gaf ind til din Herres Glæde; men kaster den unyttige Tjener ud i det yderste Mørke; der skal være Graad og Tænders Gnidsel.“ Fortabelsen og Saligheden stilles parallelt. Ewig Glæde paa den ene Side og evig Graad paa den anden.

Jungen, der ikke vil bøie Guds Ord efter sit eget Sind, kan tro det ene og forkaste det andet. I Signelsen om de ti Jomfruer gaar de fem ind med Brudgommen til Brylluppet, men de fem andre maa

staa udenfor. „Gaar bort, I Forbandede!“ siger vor Text, — — „og de skulle gaa hen, disse til den evige Pine, men de Retfærdige til det evige Liv.“ Det er igjen evigt Liv paa den ene Side, evig Pine paa den anden. „Kommer hid, min Faders Belsignede“ svarer til „Gaar bort fra mig, I Forbandede!“ I Lukas 13de Kapitel siger Jesus: „Stræber alvorligen at indgaa igjennem den snævre Port, thi Mange, siger jeg eder, skulle søge at komme ind og skulle ikke kunne. Derefter, naar Husbonden er opstanden, og haver tillukket Døren, skulle I komme til at staa udenfor, og banke paa Døren og sige: Herre, Herre, lad op for os! og han skal svare og sige til Eder: jeg kjender eder ikke, hvorfra I ere.“ Samme Tanke, samme Lære, samme Sandhed fremholdes overalt: evig Salighed for de Retfærdige, evig Fortabelse for de Uretfærdige. „Disse skal bede Bjergene falde over sig og Dalene skjule sig; de skal staa udenfor og banke, og der skal ikke lukkes op for dem.“ O, min Tilhører! Gid du vilde forstaa at benytte Naadens Tid! Den er kort; for hver Dag et Menneske forbliver i sin Synd, samler han sig Brede for Bredens Dag. Vi maa berede os til at indgaa til Herrens Glæde, ellers samler vi Brede for Bredens Dag, og om vi end tænker, at Gud vil ikke være saa streng, hvo har da givet os Ret til at tænke saaledes, til at tro, at Gud siger Et og mener noget Andet? Hvorfor skulde han da paa minde os saa venligen, saa indtrængende til at

undgaa Straf og Dom, og igjen tale saa alvorliger og advarende om, at den skal komme? Talte han ikke til Noah om Straffen for Menneſkenes Ugudelighed, og kom ikke Opfyldelsen? Talte han ikke Advarſler gjennem Loth til Sodomas og Gomorraſ Indbyggere? Men de levede fremdeles i deres Synd, og de har maaske leet ad Truſlerne om Undergang. „Bore Born,“ har de maaske jagt, „er ligesaa ſmukke, ligesaa junde og kraftige ſom Loths. Gaar det ikke os ligesaa godt ſom ham?“ Ha, saa taler Menneſkene: „Lad intet ſkræmme os, ikke Prædikanterne, ikke Skriften; vi kan leve, ſom vi lyster: Herren er nok ikke saa haard!“ Men vi vil komme til at forſtaa paa Dommens Dag, at det var Alvor med Truſlerne ſaavelſom med Raadens Tilbydelse. Har ikke Herren erklæret gjennem Martufinder ſine Straffedomme over Folkene, og er de ikke komne? Jo, ligesaa viſt ſom Himlens Salighed er, ligesaa viſt er Straffen, hvis vi ikke ſøger Raade i betimelig Tid. I Johannes Aabenbaring 20de Kapitel ſiger Apoftlen: „Og jeg ſaa de Døde, Smaa og Store, ſtaaende for Gud, og Bøgerne bleve opladte; og en anden Bog blev opladt, ſom er Livſens Bog; og de Døde bleve dømtede efter det, ſom var ſkrevet i Bøgerne efter deres Gjerninger. Og Havet afgav de Døde, ſom vare i det, og Døden og Helvede afgav de Døde, ſom vare i dem, og de bleve dømtede, hver efter ſine Gjerninger. Og Døden og Helvede bleve kaſtede i Ildſøen. Denne er den anden Død. Og

derjom Nogen ikke fandtes skreven i Livsens Bog, blev han kastet i Ildsjøen.“ Og ligeledes i næste Kapitel: „Den, om fejrer, skal arve Ting, og jeg vil være ham en Gud, og han skal være mig en Son. Men de Frygtagtige og Bantro, og Bederstyggelige, og Manddrabere, og Skjørlevnere, og Troldkarle, og Afgudsdyrkere, og alle Løgnere, deres Del skal være i Søen, som brænder med Ild og Svovl.“

Jeg kunde anføre mange flere Skriftsteder herom, men de udjiger alle det Samme. Det er en alvorlig Sandhed, der her stilles os for Die. Ligejom de herligste Billeder bruges til at beskrive Herlighedens Liv, jaaledes kan der ikke tænkes noget mere Gruefuldt og Skræffeligt end de Udtryk, som Herren har brugt, naar han taler om den evige Straf: Ildsjøen, Ormen som ikke døer, Svovlspølen, det yderste Mørke. Men naar nu Beskrivelsen er saadan, hvad vil da ikke Virkeligheden blive? Hvo formaar at fatte en fordømt Sjæls Tilstand, adskilt, som den vil være fra Gud, ene med sine Synder, vridende sig i Helvede? Saaledes udbryder den rige Mand: „Send Lazarus, at han dyppe det Yderste af sin Finger i Vand og lædsker min Tunge; thi jeg pines svarligen i denne Lue. Men Abraham sagde: Son! Kom ihu, — kom ihu, — at du haver annammet dit Gode i din Livstid, og Lazarus ligesaa det Onde; men nu trøstes han og du pines.“ Og var det end kun en Lignelse, hvad siger det? Er

Signelserne ikke givne til at give os en bestemt Ide om Virkeligheden? Læren er altjaa den samme, saameget mere som Jesus Christus pleiede at fremholde de hoitideligste Lærdomme ved Signelser.

Jeg skal nu gaa over til at nævne nogle faa af de Iudvendinger, der tildels blive gjorte.

1. Læren om en evig Straf, siger Nogle, kan ikke forenes med Guds Godhed. Hvorfor ikke? Er ikke Gud god nu? Hans Godhed er ligejaa stor nu, som den nogensinde vil blive; thi han er uforanderlig god, som han er uforanderlig retfærdig; men er der ikke Lidelser, Pinser og Kvaler nu paa Jorden, som Folge af Synd og Uretfærdighed, skjondt Gud er god? Er der ikke Hjem, som med Rette kunde kaldes Helveder paa Jorden? Tor Nogen sige, at disse paa nogen Maade er Herrens Bærk? Føler og erkjender ikke Fangerne i deres mørke Fængsler, og alle Synders Slaver i deres Skam og Ulykke, at de selv er skyldige i deres Skjæbne?

Guds Godhed bør lede hvert Menneske til Omvendelse, men hvis ikke, saa forhærdes Mennesket under dens Misbrug.

Solen lyser og opliver, men den fortærer og forbrænder ogsaa. Er Marsjagen hos Solen? Nei. Gud vil ikke, at noget Menneske skal døe i sin Synd og gaa evigt fortabt; hvert Menneske, som gaar til Fortabelse, gaar der imod Guds Villie.

2. Læren om Helvede, siger Andre, er et Skræm-

mebillede af Præsterne og brugt som saadant for at kontrollere de Enføldige.

Vid dog, min kjære Tilhører, at hvad der her er fremholdt iaften er Guds Ord, skrevet ikke af mig eller dig eller Præsterne, men af de hellige Guds Mænd, som talte drevne af den Hellig Mand.

En Herrens Tjener maa tale Sandhed, og det, som ofte kaldes et Skræmmebillede, er ofte den alvorligste Sandhed. Stod jeg ved Jerubanen og saa Toget nærme sig og saa Folk paa Skinnerne, vilde Noget da forundre sig, om jeg raabte og skreg? Na! der kommer et Dødens Tog efter os, og naar man ser Mennesker le og være ubekymrede for deres Sjæls Frelse, naar det evige Fordærvelses = Tog nærmer sig, kan man da advare for meget, for alvorligt? Skal jeg frygte, at Noget vil paa hin Dag bebrejde mig for, at jeg fra Bions Mure har talt for høit, for advarende? Ingenlunde. Nei, jeg vil vedblive at advare, at Enhver maa fly fra Synden, fra Uretfærdigheden og fra den brede Wei, som fører til Fordærvelsen. O, gid denne Sandhed, mine Tilhørere, maa sænke sig dybt i Eders Hjerter, at I maatte ved Jesu Blod blive frelst fra al Synd og befriet fra den kommende Brede.

Nei, mine Venner, det er intet Dydigt af Mennesket, men en virkelig Undergang, imod hvilken den ufrelste Sjæl iler. Mange spottes og leer ad denne Sandhed; men Mange, som saaledes har spottet og leet i Livets gode Dage, bæver og skjælver

af Skræk og en gyfende Anelse om Helvedes Dom, naar Dødens blege Haand slaar dem mod Jorden. De raaber da lig Oberstlieutenant Charteris: „Jeg vilde give £30,000 for om Nogen kunde tilfredsstillende mig, at der er ingen Straf efter Døden!“

O, du unge Mand, du unge Kvinde, vogt dig for vor Tids letsindige, spottende og Sandheden fornægtende Mand!

Hvo, spørger du, siger: Der er intet Helvede, der er ingen Straf efter Døden? Jo, gaa til de mange Salvoholdere, Drankere, Uteerlighedsøvere, Ugudeligheds-Forsvarere, Blodjugere og Barnemordere i denne af Synden fordrufne Stad, og du vil maaſke finde, at Nitti af hvert Hundrede spottende nægter Læren om en evig Straf! Hvo vil forene sit Vidnesbyrd med disse af Djævelen allerede forførte Mennesker? Hvo vil lade sig forføre af disse? Jeg siger igjen: Vogt dig, o Sjæl; thi det gjælder dit evige Vel, din evige Skjæbne!

Og nu ligger Sandheden i Eders Hænder. Der er Misfandhed for hver Sjæl endnu, som vil søge Herren; Naadens Dør staar endnu aaben. O, kjære Sjæl, tænk nu over denne Sag. Debatter ikke, søg ikke at bortforklare Skriftens ligefremme Udtalelser, men husk paa, at det er Guds Ord. Maatte det lyse for En og Hver til nærværende og evig Salighed for Jesu Christi Skyld! Amen.

Sjælens store Spørgsmaal.

Text: „Dg han førte dem ud og jagde: Herrer! hvad bør mig at gjøre, at jeg kan vorde salig? Men de jagde: Tro paa den Herre Jesum Christum saa skal du vorde salig, du og dit Hus.“— Ap. Gj. 16, 30-31.

Herrens Apostle var omreisende Missionærer. De havde intet fast Hjem, intet fast Sted, hvor de virkede. Hvorhen Gud bød dem at gaa, der gik de. Paulus og Silas hørte i Nattens stille Time Herrens Raab ved en Mand fra Macedonien: Kom over til Macedonien og hjælp os! De gik strax, de forstod, at Manden, som Paulus saa om Natten i et Syn, antydede et Kald fra Herren. Og vel er det for den Apostel, den Discipel, den Sjæl, ung eller gammel, det Menneske, rigt eller fattigt, der følger Herrens Kald, men Be over den, der staar imod, naar Gud lader sin Røst høre til ham!

De kom til Macedonien og vedblev med Reisen, til de kom ind i den store Stad Philippi, hvor tidligere Jagen havde prædiket, hvor Folket endnu levede i Synd, levede efter Kjødets Drifter. Der var ingen Menighed til at ønske dem velkomne, ingen Præstebolig, hvor de kunde tage ind, ingen

christelige Venner. Mandeligt Mørke rugede over Staden. O, har du ikke mærket, min Tilhører, hvor tungt Hjertet bliver, naar du kommer til et Sted, hvor Ingen modtager dig, Ingen kjender dig? Det er ofte faldet i min Lod at gaa til saadanne Steder, hvor jeg har søgt og søgt for at finde en alvorlig Sjæl, med hvem jeg kunde tale om aandelige Ting. Og dog er det saa, at søger man efter Ligefindede, da finder man saadanne, om de er der, thi det er, som om de havde Noget, der uvilkaarligt drog dem til hverandre. Saaledes var det og med Paulus og Silas. De fandt ud, at der ved en lille Flod udenfor Byen var en Plads, hvor Kvinderne pleiede at samle sig til Bøn. Der gik de ud, og der holdt de deres første evangeliske Missionsprædiken. Og under denne Prædiken kom saa Herren dem til Hjælp ved at aabne Lydias Hjerte, en Purpurkræmmerke fra Staden Thyatira, og hun indbød dem til sit Hus. Her fandt de saa Herberge, — Præstebolig! De gik og talte Herrens Ord der, hvor der holdtes Bøn, hvorved mange Sjæle blev frelst. O, hvor glade var da Paulus og Silas! Der er Intet mere opmuntrende for en Herrens Udsending end at se et Folk under Guds Ords vækkende og frelsende Magt. Men en Pige, der havde en Spaadoms-Mand, gik efter dem i mange Dage og raabte: „Disse Mennesker er den høieste Guds Tjenere, som forkynde eder Saliggjorelsens Vel.“ Men Paulus harmedes og bød Manden i Jesu

Navn at fare ud, og den foer ud i den samme Stund.

Over dette blev Pigenes Herrer forbitrede, thi de havde Binding af Pigen, og de besluttede at hævne sig paa Paulus og Silas. Ha, det er Djævelens gamle List! Naar Menneskene omvender sig, da sætter han Syndens og Bantroens Mørke ind og forfølger Guds Sag. Disse Herrer, der saa Pengetab i Pigenes Omvendelse, førte Paulus og Silas ud paa Torvet, lod dem hudstryge og fastede dem derpaa i Fængsel. „De forvirrer vor Stad“, det var Anklagen mod dem. Og saa tænkte man: Nu er de i Fængsel, nu er det ogsaa forbi med den Bækkelse, de har fremkaldt. Men Fængslet forvandlede til et Bedehus, hvor Jesu Navn blev æret.

Midt paa Natten bad Paulus og Silas til Gud og sang Lovsange. Der var tykt i Byen, men ikke i Guds Rige; Fienderne sov og tænkte, at nu sad de To fast i Stokken. Men Bønnen gik til Himlen midt om Natten, medens de Andre sov, og virkede kraftigt. Bønnens Ord er ikke opbevarede, men de lod sikkerligen ikke mod Fienderne, ikke mod Bønderne, men for dem: „Herre, tag dem ud af Syndens Lænke.“ Paulus tænkte nok paa, hvad Herren havde gjort for ham, hvorledes Herren havde mødt ham paa Veien, da han fnyssende foer frem som en Forfølger; han bad vist: O, Herre, du, som rykkede mig som en Brand ud af Ilden, kan ogsaa hjælpe os nu og tillige gjøre vor Fængsling til en Mis-

tionstur i dit Navn; lad dem, der har hudstroget og bundet os, blive løste fra Satans Baand og Lænker!

Der var stille i Byen hin Midnat, der var stille i Syndens Leir, men ikke i Pauli og Silas Hjerter, ikke hos Herren. Tys! Hvad er det? Jorden ryster; Fængslets Grundvolde skjælver; Dørene springer op; Lænkerne falder af! Stokmesteren kommer styrte, ræd, frygtfom frem. Fangerne, tænker han, er nu bortløbne; nu er er det ude med mig. Og han vilde dræbe sig selv. Men hør nu den Guds Mand: Gode Stokmester! „Gjør dig selv intet Ondt; thi vi ere her Alle.“ Da forandres Stokmesterens Skræk sig til Overbevisning om hans Synd. Hans Dine aabnes, han ser sin Sjælenød; han kaster sig for Pauli og Silas Fodder og udbryder: „Herrer, hvad bør mig at gjøre, at jeg kan worde salig?“

Dette er, mine Venner, Sjælens store Spørgsmaal: „Hvad bør mig at gjøre, at jeg kan worde salig?“ Mange gjør Spørgsmaal om, hvorledes de kan blive rige, blive store, blive æret, blive Mægtige paa Jorden; Andre, hvorledes de kan faa Rum for deres Rigdomme, eller hvorledes de kan hurtigt forøge dem. O, Verdens Børn er fulde af Spørgsmaal, men Sjælens store Spørgsmaal — Spørgsmaalet om dens Frelse — forbigaaes desværre; men den af Herren vakte Sjæl har kun dette ene, store Spørgsmaal at stille: Hvad bør mig at gjøre,

at jeg kan vorde salig? Dette er et individuelt, et personligt Spørgsmaal; det forudsætter:

1. Overbevisning om Synd. Stokmesteren saa pludselig, hvad han ikke før havde seet: sin Synd, sin Usalighed, sin Fare. Herrens Aand havde pløiet dybt i hans Sjæl og Hjerte; han saa sig selv; han sølte Hjælpeløshed. Dette er den rette Overbevisning om Synd, og den medfører altid alvorlig Syndserkjendelse. Dette er Guds Aands Gjerning, og den kan, lovet være Gud, gjøre sin Gjerning paa kort Tid, som det sees i dette Tilfælde.

2. Beredvillighed til at lade sig lære. „Hvad bør mig at gjøre, at jeg kan vorde salig“, det er: Herre, du seer, jeg er beredvillig. Og det er ogsaa en Tilstand, hvor Ungen tænker paa at stille Betingelser eller vælge Naaden, men blot: lad mig blive frelst, som du vil frelse mig, Herre!

Han ligger for sine Fangers Fødder og bekjen-der sin Hjælpeløshed, sin Nød, sin Trang til Frelse. Haabefulde Tilstand, naar Sjælen kommer dertil! O, er du, min Tilhører, saaledes beredvillig til at blive frelst, da er du modtagelig for Guds Naade i denne Aftentime. Og hør nu Svaret: „Tro paa den Herre Jesus Christum, saa skal du vorde salig.“ Hvor enfoldigt! hvor forstaaeligt! Det er ikke nogen lang Tale. Nei! Tro, hvad Skriften siger os om Jesus Christus, det er det, han skal gjøre. Hvad siger Skriften da om Jesus? „Hver den, som

tror paa ham, skal ikke fortabes, men have det evige Liv" — „Kommer hid til mig, alle I, som arbeide og ere besværede, og jeg vil give eder Hvile.“ Du maa tro Guds Vidnesbyrd om sin Søn. Stofmesteren troede paa Jesus, og han blev benaadet, frelst, salig.

En Misjonær kom en Dag paa sin Vandring ind i et Hus, og Familien bad ham om at læse Noget for dem. Han læste i Johannes Evangelium: „Og ligesom Moyses ophøiede Slangen i Ørkeneu, saa bør det Menneſkens Søn at ophøies, paa det at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Thi saa haver Gud elsket Verden, at han haver givet sin Søn den enbaarne, paa det at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Thi Gud haver ikke sendt sin Søn til Verden, for at han skal domme Verden, men at Verden skal blive frelst ved ham. Hvo, som tror paa ham, dømmes ikke; men hvo, som ikke tror, er allerede dømt; thi han haver ikke troet paa Guds enbaarne Søns Navn.“ Saa talte han om, hvor enfoldig Saliggjorelsens Bei var fremstillet i Skriften; og til Slutning sagde han: lader os bede, og han bad inderlig med dem. Før han var færdig, udbrød en af Døtrene med Jubel: „Jeg har fundet Jesus! Jeg seer ham med Troens Øie!“ O, der blev Glæde, der blev Jubel! Hun sagde: „I to Aar har jeg sukt efter Gud, men Ingen fortalte mig om den simple Bei, ad hvilken jeg kunde finde

ham, før du kom." — O Sjæl, er det Herren, du søger, da behøver du ikke at famle; gaa den lige Vej, „tro paa den Herre Jesum Christum, jaa skal du vorde salig.“ Se, hin elendige, blege Kvinde, næsten fortæret af Sygdom, der forgjæves har søgt Hjælp overalt, hun siger: kunde jeg blot røre ved Sønnen af hans Klædebon, da er det nok. O, naar Herren har givet mig blot en Forjættelse, da er det nok! — Hun rører, — det er Troen, — og da følte hun Jesu helbredende Kraft, — bekjendte hans Navn, — og han jagde til hende: „Gaa bort, din Tro har frelst dig.“ O, tro paa den Herre Jesum Christum, og du skal vorde salig! Du, som føler dig nedbøiet under Syndens kvælende Byrde, tro paa den Herre Jesum Christum, og du skal vorde salig; du, som gjerne vil fremme hans Rige, tro paa den Herre Jesum Christum, og du skal ikke blive beskjæmmet; du, som er nedjunken i Tvivl og Mørke, i Skam og Glendighed, tro paa den Herre Jesum Christum, og du skal vorde salig. Det er Sjælens store Spørgsmaal: „Hvad bør mig at gjøre, at jeg kan vorde salig?“ Lad det blive ipurgt med Alvor og følg Svaret: „Tro paa den Herre Jesum Christum, jaa skal du vorde salig, du og dit Hus.“ Amen.

Sjælens store Tab.

Text: „Thi hvad kan det gavne et Menneſte, om han vandt den ganſke Verden og tog Skade paa ſin Sjæl? Eller hvad kan et Menneſte give til Bebetlag for ſin Sjæl?“ — Mark. 8, 36. 37.

Diſſe ere alvorlige Spørgsmaal, mine kjære Tilhørere, Spørgsmaal, ſom fremjættes af Jeſus Chriſtus, der bedre forſtod Sjælens ſtore Værd end vi. Og de er de alvorligſte Spørgsmaal, der kan ſtilles til et Menneſte: „Hvad kan det gavne et Menneſte, om han vandt den ganſke Verden, og tog Skade paa ſin Sjæl?“ Textens ſtore Spørgsmaal bør derfor behandles med Interesſe og hjertelig Omhyggelighed, thi det angaar os alle, Fattige og Rige, Unge og Gamle. Den gode Gud hjælpe os!

Menneſket har ikke blot et Legeme; der findes ogſaa Noget i dette Legeme, der ikke kan veies eller maales ligeſom Legemet, og dette kaldes i Skriften Aand, Sjæl. Legemet er kun Sjælens Bolig, dens Tabernakel, og det er muligt at nedbryde, at ihjelſlaa det. Mange Blodvidner har ſaaet deres Legemer dræbte, men, ſiger Jeſus, „frygter ikke for dem, ſom ſlaa Legemet ihjel, men kunne ikke ſlaa Sjælen

ihjel." Der er altsaa en bestemt Forskjel paa Sjæl og Legeme, Legemet er ikke Sjælen, og Sjælen er ikke Legemet. Jeg skal nu i denne Aftenstund med den Hellig Nands Bistand lede Eders Opmærksomhed til:

1. Sjælens Værd, og
2. Sjælens Tab.

1. Naar vi taler om Sjælen, saa mener vi dens Selvbevidsthed, Tanker, Ihukommelse, — dens Karakter. Sjælen kan ikke vises frem, men er dog til. Kan du vise mig en Tanke? Og dog er dens Tilværelse noget af det Ubenægteligste. Kan du vise mig Ihukommelsen? Kan du vise mig Selvbevidstheden? Og dog er begge disse Kræfter mægtige, vimodsigelige. Ihukommelsen farer over hele Tiden og Rummet i et Sekund. Mine Tanker kan gaa viden om, medens jeg staar her; jeg kan tænke paa hver enkelt Sjæl og dog samtidigt ogsaa paa min Text, ja, lade Tankerne svæve tilbage til min Barndoms Egn. Og du, min Tilhører, lytter til Sætningerne af Prædikenen, samtidigt med at du maaske lader din Tanke fare over dit Liv og Syndereregister. Men det Høieste er, at Sjælen kan staa i Forening med den almægtige Gud, være forenet med ham som Straalen til Solen, som Flo- den til Kilden, som Grenen til Træet, som Faaret til Hyrden. Du kan være fattig som Lazarus, men om du elsker Gud, som han, er du rig, thi du har en udødelig Sjæl, gennemglødet af Haabet, at naar

din jordiske Hytte nedbrydes, da skal din Sjæl henbæres, lig hans, i Abrahams Skjød. Hvilken alvorlig Tanke, at kunne tænke sig Hundreder, ja Tusinder af Aar fremad i Tiden og vide, at ogsaa da skal Sjælen være sig bevidst af evig Glæde eller evig Pine! Jorden skal sammenfoldes som et Klædebon, men Sjælen skal leve og være sig bevidst, enten af Salighed eller Ualighed. Verdener skal forgaa, Stjernerne blegne, men Sjælen trodser al Foranderlighed og Forkrænkelighed. Der er Tal, der kan angive alle Spirer paa Jorden, men intet Tal omfatter Sjælens fremtidige Tilværelses Aar. Der er Tal, der omfatter det Skabtes Mangfoldighed, om vi end ikke kjender dem, men intet Tal omfatter vor Saligheds eller Ualigheds Dage. Vi skal leve i Evigheden. Var vi kun lig Dyrene, mon Jesus vilde have forladt Faderens Herlighed i Himmelen? Hvor skulde vi finde Grund eller Tankefæstelse for Forsoningen i Christo Jesu, om vi ikke betragtede Mennesket i Besiddelse af en aandelig Natur, en udødelig Sjæl, der er bestemt til at leve i Nydelsen af Evighedens Herlighed?

Jesus Christus kom til Jorden for at aabenbare Faderens Kjærlighed. Hans Liv opsummeres i en Sætning, men en betydningsfuld Sætning: „Han gik omkring og gjorde vel.“ Naar han græd over Jerusalem, da var det ikke over Murene eller Bygningerne, ikke over Skattene, han græd, men over Sjælene, over deres nærværende

Ulykjalighed og den endnu frygteligere kommende Skjæbne. Han udbrod: „O, vidste du endnu paa denne din Dag, hvad der tjener til din Fred, men nu er det skjult for dine Dine.“ Han forstod Sjælens Værd. Derfor led han Korsets Død, led Golgathas ubeskrivelige Kvaler. Sjælens Løsepenge var ikke Sølv eller Guld, men Jesu Christi dyrebare Blod. Dette var Sjælens Løjesum. Hvo kan beregne den? Og hvo kan beregne Sjælens Værd? Da Jesus, som hengav sig selv som en Gjenløsnings Betaling for Alle, nagledes paa Korset, hørtes der en Stemme i hans Nærhed, der sagde: „Herre, tænk paa mig, naar du kommer i dit Rige!“ Og Jesus, der ikke kunde række den Bedende Hænderne, thi de var fastnaglede, sagde til ham: „I dag skal du være med mig i Paradis.“ Midt under Haan og Spot, under Tørst og Sved, under den blodigste Kamp imod Syndens, Dødens og Djævelens Herredømme, udbrod han: „Fader, tilgiv dem, thi de vide ikke, hvad de gjøre! — Det er fuldbragt. — Fader, jeg vil befale min Aand i dine Hænder.“

I sandhed, mine Venner, Jesu Død paa Korset giver os den dybeste og klareste Forstaaelse af Sjælens høie Værd og ubegrændsede Skjæbne. Derfor spørges En og Hver: „Hvad kan det gavne et Menneske, om han vandt den ganske Verden, og tog Skade paa sin Sjæl? Eller hvad kan et Menneske give til Bederlag for sin Sjæl?“ Dette leder os til at overveie Sjælens mulige Tab.

2. Dens Tab er stort. Man kan miste Meget her paa Jorden, og dog er det ofte Tilfældet, at naar man udbryder: Alt er tabt! saa har man dog det Bedste tilbage. Men Sjælens Tab er altomfattende. Sjælens evige Fortabelse forudsætter og indbefatter Tabet af alle Ting; naar den er tabt, da er Alt tabt. Videnskab, Ære, Magt, Rigdom, Venfskab — Alt gavner intet, veier intet, naar Sjælen lider evig Skade — Skade, Tab i enhver mulig Henseende. „Hvad kan det gavne et Menneske, om han vandt den ganske Verden og tog Skade paa sin Sjæl!“ Hvo kan svare?

Det er tillige et personligt Tab. Der kan lides store Tab ved Huses og Skibes Odelæggelse, men ofte er det dog Tilfældet, at disse Tab fordeler sig paa Mange, og den Enkeltes Tab kan saaledes desuagtet blive lidet. Men Sjælens Tab kan ikke fordeles, thi ingen fortabt Engel, intet fortabt Menneske kan dele Tabet med en Anden; Enhver maa bære sit eget Tab. Synden er en personlig Handling, Ansvarer er personligt, og saa er Straffen.

Det er et uerstatteligt Tab. Alt andet kan oprettes. Et Skib eller et Hus kan tabes, men et andet, endnu større, endnu smukkere bygges istedet. Vi saa de store Tab, som Branden her i Chicago for saa Nar siden anrettede, men vi har ogsaa seet nye Bygninger, nye Forretninger opstaa paa de opbrændte Ruiner. Du kan maaske ved dine Handlinger tabe dit gode Navn og Rygte, men det er

muligt for dig at føre et nyt Liv og faa det Tabte igjen. Men hverken Bod eller Taarer eller Penge kan oprette Sjælens Tab. Engang tabt er ubodeligt tabt, altid tabt, for evigt tabt!

Det er et selvpaaført Tab. Klager du over, at dit Hus er brændt, at din Helbred er ødelagt eller at dit Skib er sunket, og en Anden vilde svare: Du brændte selv dit Hus; du ødelagde selv din Helbred; du sankede selv dit Skib, — da vilde din egen Samvittighed troligen fortælle dig, at du selv havde paaført dig disse Tab; ikke sandt? Men har du tabt din Sjæl, da har netop du og ingen Anden Skylden. Gud frister dig ikke, Gud vil eiheller, at du skal fortabes, tvertimod vil der være Jubel og Glæde i Himlen over din Frelse. Men spørger du i dette Dieblif: Hvorfor er jeg ikke omvendt? da maa du søge Skylden hos dig selv. Du vil kunne udbryde: „Jeg kunde have været en Christen, men jeg vilde ikke. Jeg kunde have vundet det evige Liv, men jeg valgte den evige Fortabelse.“ Sjælens Tab er et selvpaaført Tab.

Det er endelig et Tab paaført ved Forsømmelse. Jeg har hørt om en Fader og en Moder, der ved deres egen Forsømmelse havde mistet deres Barn, som var brændt tildøde. Hvilken Kval for disse at tænke paa det stakkels Bæjens brændte arme, forkullede Legeme og vide, at det var ved deres egen Forsømmelse det skete! Men o, hvor langt forfærdligere er det ikke, at tænke sig den uforkrænkelige

Sjæl brænde i den evige Ild, pines af evig Smerte ved Forsømmelse, ved egen Forsømmelse!

Men — lad dette være vor sidste, trøstende Betragtning: Sjælens Tab er et undgaaeligt Tab. Du behøver ikke at lide dette Tab, du skal ikke nødes dertil, naar du blot vil høre Frelserens stedse lydende Røst. Søg din Gud, han kalder paa dig, han vinker ad dig. Hvor taknemmelige vilde vi ikke være, om Noget, naar denne Kirke stod i Flamme, og alle Udgange var spærrede, viste os en Dør, ad hvilken vi kunde slippe ud? O, der er endnu Udgang til Barmhjertighedens Gud, endnu er Naadens Dør aaben. O, fly da til Herren, der staar med aaben Favn for dig; gaa ikke længere og udsæt din Sjæl for evig Fortabelse. O, mine Tilhørere, Haabets Stjerne lyser, Kristus staar i Porten til Naadens og Herlighedens Rige og kalder ad dig; lyt til hans Røst: „Hvad kan det gavne et Menneske, om han vandt den ganske Verden og tog Skade paa sin Sjæl? Eller hvad kan et Menneske give til Bederlag for sin Sjæl?“ O, søger ham endnu i aften, beder Alle med mig om, at I maa finde Ly under Jesu frelsende Binger. Amen!

Sennepskornet.

Text: „Han fremsatte en anden Lignelse for dem, og sagde: Himmeriges Rige ligner et Senneps-korn, som et Menneſte tog og ſaaede i ſin Ager, hvilket er vel mindre end al anden Sæd, men naar det vorer op er det større end Madurterne, og bliver et Træ, ſaa at Him-melens Fugle komme, og bygge Rede i dets Grene.“ — Matth. 13, 31-32.

Jesus havde netop fremholdt to Lignelser for ſine Diſciple, og begge diſſe havde han ſelv derefter forklaret dem. I Lignelſen om Sædemanden talte han om Guds Ord i Forhold til dem, ſom hørte det, i den anden, om Klinten blandt Hveden, talte han om Guds Børns Forhold til Verdens Børn.

Vi kan tænke os Indflydelſen deraf. Diſciplene maatte føle ſig miſmodige; Hjertet, om ikke Munden, talte ſom ſaa: Det ſeer ikke meget lovende ud; vi ſkal tale, men det vil ofte være forgjæves; Mange vil vende ſig fra os; tre af de fire Klaſſer blandt Ordets Hørere, der omtales i Lignelſen om Sædemanden, ſaar jo ingen varig Nytte deraf, og i den anden Lignelſe underrettes vi om, at der ingen Adſkilteſe ſkal blive mellem Rigets Børn og den Ondes Børn, før Høſten eller Verdens Ende kommer, og

det betegner ogsaa en haard, stadig vedvarende Kamp. Saa følte Disciplene.

Jesús læste deres Hjerter. De to første Lignelser havde han fremstillet for at give dem et Billede af Verden, som den er, af de Forhold, som de vilde faa at kæmpe med, men nu viser han dem ogsaa paa den anden Side Himmeriges Riges vidunderlige Seier i Verden. Han ligner det ved et Sennepskorn, men fra denne uanselige Begyndelse bliver det til et stort Træ, hvor Fuglene bygger deres Nester.

Man har tildels studset og forundret sig over denne Lignelse, at det skulde være muligt for et Sennepskorn at vore op og blive til et Træ, og særlig har de Rejsende i det Hellige Land søgt at faa denne Sag opklaret. En af dem skriver saaledes, at han i lang Tid spurgte og søgte efter et saadant Træ, men Ingen kunde vise ham det. Men han blev ved at søge; han havde sat sig det som et Maal, at om noget saadant Træ fandtes, vilde han opsjøge det. En Dag fandt han endelig Træet i en frugtbar Egn, men Grenene forekom ham saa smaa og spinkle. Han satte sig nær ved det, og den Tvivl rørte sig i hans Hjerter: mon Fuglene virkelig kan bygge her? Da kom pludselig en af de store Fugle, som havde omkredset Træet; den satte sig paa en smækker Gren og sang saa deiligt, at den sang Tillid og Haab ind i den Rejsendes tvivlende Hjerter. „Takket være Gud,“ udraaber han, „om jeg ikke havde havt andet Udbytte af min Rejse end dette, at

jeg blev overtødet om den nævnte Vignelses Sandhed, saa vilde jeg dog have vundet meget ved denne min Rejse."

Vi skal nu se lidt nærmere paa de forskjellige Tanker for Betragtning, som vor Text idag indeholder, nemlig:

1. Guds Riges uanselige Begyndelse;
2. Dets store og herlige Fremvæxt;
3. Dets velgjørende Karakter.

Jesús, dette Riges Stifter, kom i det Smaa, i det Simple, saa at de Fleste bleve stødte paa ham. Men, mine Tilhørere, lad aldrig det Simple i Christendommen være Anstød for Eder. Herren har Behag i at lade det Største fremkomme af det Mindste. Jesus Kristus fødtes i Krybben og var dog Herlighedernes Herre, Englenes Fyrste, Kongernes Konge, for hvem den kosteligste Køgelse, den dyrebareste Myrrha, det fineste Guld er for ringe.

Hans Barndomstid hengled roligt og stille i Lydighed og Kjærlighed. Han var saa ubemærket i denne Tid, at man senere forundret spurgte: „Er han ikke Tømmermandens Søn? Hvorfra har han alt dette?“ „Hvo er denne, som Veir og Vind adlyder?“

Ydmyghed og Beskedenhed er de karakteristiske Træk af hele Jesu Liv paa Jorden i hver Henseende. Han gaar ikke til de Høilærdes Skole i Jerusalem for at vælge sine Apostle, men til Fiskere ved Tiberias Sø. Han vandrer ved Strandbredden

hvor nogle Mænd sidder og bøder deres Garn, og siger til dem: Følg mig! Han henter Matthæus ud af Toldboden. Guds Veie er ikke vore Veie, og Herrens Tanker ikke vore Tanker. I Menneſtens Dine var Apøstlene ſimple, men de var det ikke i Virkeligheden, ikke med Henſyn til Hjerte og Karakter.

En ringe Begyndelse var det. Kun tolv Apøstle havde han, hvoraf endog den ene var uværdig. Hans Diſcipelſkare var liden og uanfelig, thi efter hans Død finde vi, hans troende Flok endnu kun ethundrede og tyve.

Dette var altsaa Sennepskornet. Havde du i hine Tider kunnet ſpørge i Jeruſalem: Er der Frygt for, at Jeſu Chriſti den Korsfæſtedes Lære ſkal omdanne alle Forhold? Vil hans Efterfølgere kunne gjøre noget? Har de nogen Indflydelse, nogen Reſpekt? Har de nogen Lærd iblandt ſig? Da vilde de Viſe have ſmilet med Foragt. „Der er ingen Fare,“ vilde de have ſvaret; „Templet er lukket for dem, ſom og Synagogerne. Vore Præſter og Lærde, vore Embedsmænd og Folk er alle ſunde i Troen paa det Beſtaaende, der er ingen Fare, viſt ingen!“ Det ſaa ud for Alle, ſom om Herrens Sag var tabt. Men Sennepſrøet havde fæſtet Rodder allerede. Herren bød Diſciplene, at de ikke ſkulde vige fra Jeruſalem, men oppebie Faderens Forjættelſe, bie i Bøn og Tro. „Forlader eder paa mit Ord,“ lod Herrens Roſt til dem, før han forlod dem. „I er ſaa, men I er en Sæd, Herrens Sæd, Plantning.

Den guddommelige Kraft skal komme til eder, og I skal blive det Lys, der skal lyse i Verden." Der skulde Tro til at forlade sig paa dette Lofte, og navnlig at blive i den Stad, hvor Alt var saa fiendtligt imod dem. De forblev dog i Bøn efter Jesu Ord, og Herrens Mand kom, og den før saa svage Petrus talte Kraftens Ord. Og det spredte sig som Gnistter fra Sjæl til Sjæl. „D," raabtes der, „hvad skal vi gjøre for at vorde salige?" Frelsens Evangelium hørtes: „Tro paa den Herre Jesus, og I skal blive salige." De troede, bleve døpte, og vi see Sennepskornet vidunderligt at spire frem som en herlig Plante, ja som et Træ, Herren til Ore og Pris; og fra den Dag udbredtes Rigets Evangelium fra Jerusaleem til Cæsarea, fra Cæsarea til Antiochia, fra Antiochia til Iconium, fra Iconium til Lystra, til Philippi, Corinth, Ephesus og videre ud i Verden. Og siden den Tid er Kirken gaaet frem fra Seier til Seier. Den har visjeligent haft sine dunkle Perioder, men det var kun Vintertiden, der gav Træet Hvile og fornyet Kraft til Blomstringen i den paafølgende Vaar. Ogsaa i vore Dage har man seet en saadan Dunkelhedsperiode. Man har paastaet, at Kirken har mistet sin Magt, at det er en overlevet, forældet Institution. Nei, nei, mine Venner, det er ikke saa; selv om en stor Del af Slægten er vantro og ugudelig, saa er dog Guds Ord lige kraftigt, og Herrens Mand virker endnu som før til Christi Riges Fremme paa

Jorden. Sandheden fejrer og vil fejre fremdeles. Være være Gud!

Sennepskornet er voxet op, saa at Himmelen's Jngle har bygget Rede deri. Dette fører os til at betragte Træets — Kirkens — Karakter. Men var nu ikke Karakteren af Træet god, var nu ikke Kirkens Aand lig Herrens Aand, var det kun dens Bestræbelser at lave Samfund, opreise Bygninger og give Embeder og høie Titler, da vilde jeg sige: bort med den! Men Kirkens Aand er og maa være Herrens Aand. At bringe Frelse til den Fortabte, Liv til den Døde, Lys til den, som sidder i Syndens fæle Mørke, Trøst til den Bedrøvede, at opsjøge og hjælpe Enker og Faderløse i deres Nød, at udbrede Guds Rige paa Jorden, — det er dens Mission, dens høie Kald. Den skal ikke herske over Menneskene som Trælle, men det er dens Opgave at frigjøre dem ved Sandhedens frigjørende Ord, Christi Evangelium.

Kirkens Aand er en fælles Kjærligheds Aand. Hvor Brødre bor enige tilhammen, der er Kirkens rette Aand tilstede, der er dens stærkeste Livsbaand. „Ikke som om jeg skrev eder et nyt Bud,“ siger Johannes, „men det som vi have fra Begyndelsen, at vi skulle elske hverandre.“ Dette er Kirkens uundværlige Kjendemerke; dette er dens Liv og Marv: indbyrdes Kjærlighed. Kirken forbliver derfor ogsaa kun en aandelig Magt, naar den er et fælles Hjem for sine Medlemmer. Hjem-

mesfølelsen er en skjøn, en mægtig Følelse. Men den afhænger ei af det Ydre. Har du Rigdom og Pragt i dit Hjem, men føler dig bedst ude, da har du intet Hjem. Saaledes er det ogsaa med Kirken. Men er Kirken, hvad den skal være for dig, da omslutter den din hele Tilværelse og værner dig mod alt Ondt. „Den, som boer i den Hviestes Skjul,“ siger David i sin 91de Pjalme, „han skal blive om Natten i den Altmægtiges Skygge. Jeg vil sige: Herren er min Tillid og min Befæstning, min Gud, paa hvilken jeg forlader mig. Thi han, han skal fri dig af Fuglesjængerens Snare, fra den skadelige Pestilentse. Han skal bedække dig med sine Vinge=Tjedre, og du skal haabe under hans Vinger . . . thi du Herre! er min Tillid! — Den Hvieste haver du, du Gud=frygtige! sat til din Bolig.“ O, har du denne Følelse, da forstaar du den gamle Poet:

Hvor stor er dog den Glæde,
 At man med Jesu maa,
 I Herrens Tempel træde
 Og i hans Forgaard staa,
 Den Lyst, den Ro, den Ære,
 Kan aldrig siges ud,
 Naar Sjælen den maa være
 Sin Frelsens Kirke, Brud.

Er denne Erfaring din, min Tilhører, da kjen-
 der du dig ogsaa igjen, naar David i den 27de
 Pjalme beder: „En Ting haver jeg begjæret af
 Herren, den vil jeg søge efter: at jeg maa boe i
 Herrens Hus alle mine Livs Dage, at beskue Her-
 rens Deilighed, og at undersøge i hans Tempel; thi

han skal gjemme mig i sin Hytte paa den onde Dag; han skal skjule mig i sit Pauluns Skjul, han skal ophøie mig paa en Klippe."

Det er min Trost, at Mange blandt Eder, mine Venner, har følt denne Kirke at være et Hjem, et fælles aandeligt Hjem for Eder.

Fuglene bygger Neder i Træets Grene, og disse Neder er saa vel, saa kunstigt byggede, at de beskyttes og bevares tørre under Storm og Uveir. Se de smaa Unger, hvor koseligt, hvor venligt, hvor stille de ligge, medens Fader og Moder er borte efter Føde for dem! Men, naar de hører Faderens eller Moderens Stemme, da opsende de deres „Tit! tit!“ og med Glæde og Taknemmelighed modtager den bragte Føde. Mange i Kirketræet er desværre mest urolige, ufordragelige, naar Noget slaar om paa dem. Taler Myrene til os om Flid og Omtanke, saa taler Fuglene til os om fælles Kjærlighed og Glæde.

Forstaar vi da ret at bygge vor aandelige Nede i Ly af Sennepstræet, af Jesu Kirke, saa skal vi være beskyttede mod Livets værste Storme. Fællesskabet med hverandre som Medlemmer virker sit til at støtte os. At staa alene gjør det let at falde. „Tætssluttet! Tætssluttet!“ raaber den kommanderende Officer, naar det gaar fremad mod Fienden; han kjender fuldt vel, at Styrken ligger i, at staa Skulder mod Skulder. Napoleon stillede altid sine Tropper i en tætssluttet Firkant, det var hans Styrke i Kampen.

Herren siger hos Ezech. 17, 23: „Paa Israels høie Bjerg vil jeg plante det, og det skal faa Grene og bære Frugt og blive til et herligt Cedertræ, og allehaande Fugle, allehaande, som haver Vinger, skal bo under det, de skal bo under dets Grenes Skygge.“ Saaledes raaber Gud selv til os, at vi skal staa forenede i hans Rige, i hans Kirke. Og i 2det Kapitel hos Propheten Daniel omtales dette Rige under Billedet af en Sten, der blev afhuggen uden Hænder, som overvandt andre Riger og opfyldte Jorden. Dette Rige er Christi Rige; Jesu ved sit Rige skal opfylde Jorden; Sorte og Hvide, Rige og fattige skal søge Ly under Herrens Træ. „Kom,“ høre vi ham sige, „kom, og du skal være min Søn og min Datter.“

I Ly af Herrens Træ trives alt Godt og Skjont. Hvad gjør de, der staar udenfor som Kirkens Fjender? Hvad gjør de Bantro for de Nødlidende, for de Syge, for Enkerne og de Faderløse? Hvor er deres Hospitaller og Aplyer? Hvor er Frugterne af deres Birkjomhed? Men gaa fra den ene Ende af Jorden til den anden, og du vil finde Barmhjerlighedens Aplyer, Kjærlighedens Pauluner, byggede i Ly af Jesu Træ, af det Træ, der er spiret frem af et lille Sennepskorn, men som nu strækker sine mægtige Grene mod Himlen i Pris og Taknemmelighed til dens Herre og Gud. Amen!

Ikke nu, men en anden Gang.

Text: „Men efter nogle Dage kom Helix med sin Hustru Drusilla, som var en Jødinde, og kaldte Paulus frem, og hørte ham om Troen paa Christum. Men der han talede om Retfærdighed og Afholdenhed, og den tilkommende Dom, blev Helix forfærdet, og svarede: gik bort denne Gang; men naar jeg saar beleiligt Tid, vil jeg kalde dig til mig.“

Ap. Gj. 24, 24-25.

Sikkert er det, at hvad Hjertet er fuldt af, det er det let at udtale og let at gjøre; thi hvor der er en Billie, er der ogsaa en Bei. Denne Sandhed fremlyser ganske klart for os ved Betragtningen af Apostelen Pauli Liv. Ofte er han i Lænker som en Misdæder for Christi Navns Skyld. Forleden omtalte vi hans Fængsling i Philippi, iasten skal jeg med den Hellig Aands Bistand fremholde for Eder en Begivenhed, der skete, medens han som Fange i Cæsarea ventede paa at blive sendt til Rom. Men hvor vi end træffer ham, tillands eller tilvands, omgivet af Farer og ugunstige Omstændigheder, overalt finder vi ham prædikende Christi Evangelium. Han er greben af Christus, saaledes at, som han siger, „Christi Kjærlighed tvinger“ ham. Almindelige Mennesker kunde let finde Undskyldning, naar de befaandt sig paa Havet eller i Fængslet; „her er ikke Stedet til at prædike eller at vidne om

Jesus," vilde de rimeligvis sige. Men Paulus finder Leilighed overalt til at ære sin Frelser. Herren kan storligen velsigne en Prædiken, om den end er holdt uden Prædikestol, uden Præstedragt, som uden Tempel, som med disje. Og hvor Hjertet er opfyldt af Guds Mand, vil Marken eller Skoven, eller Fængslet eller Skibet, der omtumles af Bølgerne, være et passende Sted; overalt vil Gud udgyde sin Mand over sit Redskab. O, det er saa let at tjene Herren hvorjomhelst, naar blot Hjertet er opfyldt af hans himmelske Kjærlighed.

Her træffer vi Paulus igjen i Fængsel, men dog ikke under streng Bevogtning. Landskøvdingen har erklæret ham for en ikke farlig Fange og befalet Hovedsmanden, der skulde bevogte ham, at lade Alle, som ønskede det, saa Tilladelse at tale med og høre ham. Og Paulus har visseelig ikke ventet noget Dieblik med at benytte denne Omstændighed til at prædike Christus for dem, der besøgte ham. Og disse bragte maaske Rygtet om hans gribende Ord til Landskøvdingen Felix. Han siger til sin Hustru Drusilla, som han vist ikke havde bekommet med Rette: „Vi vil lade denne Prædiker komme til os og prædike for os ogsaa.“ Dette vakte naturligtvis Opsigt og Opmærksomhed. „O,“ tænkte Paulus, „det ventede jeg just paa; det er atter en Leilighed, som Herren skjænker mig. Nu skal Jesus og hans Ord blive æret igjen ved mine Baand.“ Der hører Alvor, der hører Kraft og Frimodighed til at gjøre

dette, mere end til alt Andet. Det er en af de alvorligste Ting, thi her gjælder det evigt Liv eller evig Død. Vi ſkal nu betragte:

1. Pauli Prædiken.
2. Hvorledes den blev misbrugt.

Pauli Prædiken til Felix var uegennyttig. Der udfordredes en mandig Karakter til ikke at ſøge egen Fordel i et ſaadant Dieblif. Han ſtod for en Overordnet, og en ſaadan er man tilboielig til at ſmigre, — kun altfor tilboelig. Han ſtod ſom Fange overfor den, der havde Magt til at løſe ham. Og maaske Friſteren hviſkede: „Nu gjælder det, Paulus; frels dig om muligt; vær ikke for ſtreng, ſøg at vinde Felix paa din Side; naar du da kommer løs, vil du jo kunne prædike Sandheden for Mange, der ellers ikke vil ſaa den at høre og ſaaledes vedblive at ſynde.“ Men Paulus ſaa, at Herren havde beſtemt ham til det Arbeide, den Gjerning, der laa lige for Haanden. Han tænkte: bedre er en Fugl i Haanden end ti i Skoven, han tænkte kun paa den forhærdede Synder, Felix, der ſtod for ham, og ſom vilde gaa tilgrunde, hvis han ikke blev bragt til Omvendelſe. Og i denne Mand prædikede han: Nu er Tiden for dig, o Felix, idag, i denne Stund taler Herren til dig; brug Leiligheden nu, frels din arme Sjæl! Saaledes ſaa Paulus kun paa Landshøvdingens Sjæls Frelſe, ikke paa ſin egen Fordel, ſin egen Løsladelse, o nei!

Det var ikke hans Bekymring: hvorledes kan

Jeg redde mig ud af Fængslet, nei, ikke han, men Felix var den Bundue, der skulde løses fra Syndens Lænke, fra Djevlels BOLD. Det at lide for Jesu Sags Skyld, agtede Paulus kun ringe, „min Mester og Frelser hang paa Korset,“ har han rimeligvis tænkt, „skulde jeg da klage, om jeg lider Noget med ham? Er jeg ikke dertil kaldet?“

Han talte frimodigt om Retfærdighed, om Afholdenhed, om den tilkommende Dom. Der hører stor Frimodighed til at gøre dette ligeoverfor den enkelte Synder. Naar Folk møder i Mængde for at høre en Prædiken, den være saa indtrængende, saa kraftig som den vil, da siger Mange: det er ikke mig, om hvem dette gjælder, det passer bedre for de Andre, for den eller hin. O, Gud give, du, min Tilhører, vilde indse, at det netop er dig, Talen er rettet til! Vil du betræde den rette Vej, som fører til Livet, da maa du forjage al Synd og Uretfærdighed og annamme Christus som din Frelser. Er du end ikke Landshovding, men Forretningsmand, eller Daglønner eller Lediggjænger, saa vid dog, o du moderne Felix med din Hustru, at om du lever i Uretfærdighed, Drukkenskab, i Fraadseri, — thi Afholdenhed er ikke alene Forjagelse af stærke Drikke, — da gaar du Fortabelsen imøde. Mennesket har sin frie Villie. Saa kom det ihu, o Sjæl, at du kan, lig Felix, forblive i din Synd og Uretfærdighed, — vælg Dødens Vej, — og støde fra dig Christi tilbudte Raade, men der er en tilkommende Dom.

Man give Agt paa Guds Bud eller lade det være, — men der er en Dom. Regnskab skal engang aflægges for hver Prædiken, du har hørt, hvert Guds-Ord, du har læst, hver Bøn, der er opsendt for dig. Der er en Dom! Du kan leve takkeligt for Verdens Dine, trods dine Synder; du kan skjule Mængt og Meget, men der kommer en Dag, da Forretningsmanden og hans Kunder, Blodjugeren og hans Offer, Forældrene og deres Børn, Manden og hans Hustru, Bedrageren og den Bedragne skal frem for Dommen! — Der kommer en Domsædags!

O, jeg kan se Uegennyttighedens og Kjærlighedens Taarer i Pauli Dine over de To, der stod for ham! „O, min kjære Mand, min kjære Kvinde,“ synes jeg at høre ham sige, „er det ikke paa høie Tid, at I omvender Eder, at I komme til Jesus?“ Den ene Sætning drev den anden ind i deres Sind, det ene Ord fulgte det andet ind i deres Samvittighed, den ene Taare trillede efter den anden paa Talerens blege, alvorlige Kinder. O, det var en indtrængende Prædiken, mine Venner. Den var rettet udelukkende til Felix og til hans Hustru, saa de kunde ikke et eneste Dieblisk tvivle om, hvem den gjaldt. Og Felix frygtede og bævede. Hustruen har vel været stærkere i sine Synder end han; hun har tænkt: nu er det bedst, han gaar, thi Felix taaler ikke mere, ellers vil han maaske forsjage mig for denne Prædikens Skyld! „Og Felix sagde: Gaf bort denne Gang; men naar jeg faar beleilig Tid, vil jeg kalde

dig til mig." Og den Veilighed kom aldrig for ham!

Lad os dvæle ved denne Sætning. Den Prædiken, der rystede, der overbeviste Felix, den misbrugte han: ikke nu, men en anden Gang, var hans Udflugt. Var det ret? Var det viist? Er der Nogen blandt de her Tilstedeværende, der tør paastaa, at han handlede rigtigt? Nei, jeg tror ikke, at Nogen vil sige det, — men hvorfor vil da du, min Tilhører, handle, som han gjorde? Der er maaske over hundrede Sjæle i denne Forsamling, som er overbeviste om deres Synd og seer Omvendelsens Nødvendighed, men siger dog: ikke nu, men en anden Gang!

En ung Mand i sine bedste Aar paamindedes ofte af sine Nærmeste om at søge Gud, men svarede altid: ikke nu, men senere, en anden Gang. Der var formange Fornøielser, formange Glæder, formange Selskaber, der holdt ham fra Omvendelsen. En Dag forlod han Gudstjenesten og red hjem, men faldt fra Hesten og beskadigede sig saa slem, at han døde inden saa Timer. Prædikanten kom ned til ham i det sidste Dieblik, bad for og talte til ham, men han sagde: „Jeg har bedrøvet Guds Naades Mand, ringeagtet Guds Søn, opsat min Omvendelse, nu er det forsent!“

O, kjære Sjæl, elskede Tilhører, lad ikke dette blive din Skjæbne! Tag nu din Bestemmelse, opsat det ikke længere. Synd ikke mere ved at sige: Ikke

nu, men en anden Gang. O, I, som er omvendte, hvor tidt har I ikke ogsaa sagt: Ikke nu, men en anden Gang. Og hvor tidt siger I det ikke endnu, naar Herren formaner Eder til en fuldstændig Opofrelse. Gud Herren frelse os fra alle vore Undskyldninger! Kom ihu, Natten kommer snart, da Ungen kan arbejde; virk derfor medens Dagen lyser! Sig ikke: en anden Gang! Nei, hvorfor ikke nu? Nu er den behagelige Tid.

En Præst traf en gammel Mand i et Hotel, hvor han tog ind, og de kom i en dyb Samtale om Politik, Tidens Begivenheder og Lignende. Men næste Morgen, da den gamle Mand ikke kom ned, skjøndt der flere Gange var kaldt paa ham, lukkede man Døren op til hans Værelse og fandt da, at han laa død i Sengen. „O,“ sagde Prædikanten, da han fortalte dette, „jeg blev saa bedrøvet. Jeg havde talt flere Timer med Manden, men kun om ubetydelige Ting. Ikke et eneste Ord havde jeg ladet falde om det Vigtigste: hans Sjæls Frelse. Jeg skal aldrig gjøre det mere.“

Hvad Hjertet er fuldt af, det er let for Haanden at gjøre. O, du, min Tilhører, handle ikke med denne Prædiken som Felix og Drusilla gjorde! Lad Ungen sige i sit Hjerte: Gak bort for denne Gang, eller: Ikke nu, men en anden Gang! Handle efter den af Gud givne Overbevisning. Nu lad Jesus, som staaer for dit Hjertes Dør, komme ind; nu tro

paa ham og bliv salig! „En anden Gang“ har bedraget Mange; den vil ogsaa bedrage dig, om du ikke med Alvor agter paa Herrens Røst, medens den falder dig. Lad da Herrens store Nu blive dit bedste Nu, idet du erfarer i dit Hjerte: „Nu er Frelsens Tid.“ O, misbrug ikke længere Guds Raades Tid og Raades Ord ved at udsætte din Omvendelse til en anden Gang. Men

Træng i Guds Arme ind
Og fat din Jesu Hjerte,
Det koste i dit Sind
I hvad det vil for Smerte;
Til Kronen gaar man ei
Udi sin gode Mag,
Træng ind! nu er der Bei,
Nu hedder det: i Dag!

Amen.

Afskedsprædiken.*

Text: „Derfor, mine Elskelige! ligesom I altid have været lydige, saaledes, ikke alene som ved min Nærværelse, men nu meget mere i min Fraværelse, arbejder paa eders egen Saliggjørelse med Frygt og Bæven.“ — Philipp. 2, 12.

Det er en herlig Kunst at kunne tale passende Ord i rette Tid, og jeg vilde gjerne i denne Aftentime, som bliver en Afskedsstund for mig og Eder, give min Menighed et Ord, der kunde blive til stor Betsignelse. Jeg vilde gjerne iaften tale et Ord, som jeg kunde medtage til den Stund, da jeg skal staa for den Høiestes Domstol med Eder.

Gjenstanden for vor Betragtning iaften er: Hvad I maa gjøre i min Fraværelse, og som Text for denne Gjenstand har jeg valgt Pauli Ord til Philippenserne: „Derfor, mine Elskelige! ligesom I altid have været lydige, saaledes, ikke alene som ved min Nærværelse, men nu meget mere i min Fraværelse, arbejder paa eders egen Saliggjørelse med Frygt og Bæven.“

Er Spørgsmaalet om, hvad jeg ønsker, at I skal gjøre i min Fraværelse, da er Svaret her: I maa forarbejde Eders egen Saliggjørelse med Frygt og Bæven. Har I gjort det hidindtil i min Nær-

* Holdt den 11te Mai 1879 i Anledning af Pastor Johnsons Reise til Norge.

værelse, saa gjør det endnu meget mere i min Fraværelse, det er Textens Ord, Textens Lære.

Her forstaar vi da, at der er Noget, der ligger for os som en Livsgjerning: at arbejde paa vor Saliggjorelse. Hvad nytter nemlig alt Mudet, hvis vi ikke opjamler det Liggendefæ, som Tyvehaand ikke kan stjæle, og Møl og Rust ikke fortære? Hvad er vort Liv uden Samfund med Gud? Hvad hjælper det at vinde den ganske Verden, hvis vi tager Skade paa vor Sjæl? Hvad er Nyttten og Henfjigten med vor Tilværelse her paa Jorden, naar vi ikke griber det, som er det Allerstørste: Saliggjorelsen, saa at vi søger at blive frigjorte fra Syndens Skyld og Tyranni, fra Syndens Begjær og Besmittelse? Hvad hjælper Rigdomme, som den rige Mands, hvis vi dog skal forlade dem for bestandigt, og hvis da vor Sjæl ei er frelst fra den evige Ualighed ved Lammets Blod? Hvad kan Venner og Slægtninge gavne os, hvis vi ikke er i Venskab og Slægtskab med Alles Frelser? Som Blinde famler vi da om her i Verden, uden at gribe den sande Veileders altid fremrafte Haand.

Apostlen vil her ligefrem udtale, at alt Arbeide, som ikke gaar ud paa Sjælens Frelse, er i egentlig Forstand unyttigt. Den Tid er ei heller fjern for Nogen af os, da vi skal skue saavel de jordiske som de aandelige Ting med andre Øine, end vi nu gjør, og den Tid kommer snart. Tænk dig, om en af Chicagos prægtigste Bygninger, fuld af de kost-

bareste Skatte, kom i Brand, og at der inde i den brændende Bygning laa et lidet, hjælpeløst Barn. Hvad vilde man søge at frelse? De dyrebare Skatte eller Barnet? Du vilde fremfor Alt redde Barnet, og blev det frelst, da vilde du regne det for Lidet, om ogsaa Huset med dets Skatte tilfammen opbrændte. Just saaledes forholder det sig med hvad der hører dette og hvad der hører hint Liv til. Klæder og Føde og Bolig er gode, thi de kommer jo som Gaver fra Gud, men Livet, det evige, og hvad deri indbefattes er vigtigere end alt Andet.

En af de græske Billedhuggere i Oldtiden arbejdede meget langsomt paa en Billedstøtte. Man undrede sig over, at han arbejdede saa slittigt og dog saa langsomt; i den tidlige Morgen var han i Atelieret, og først sent om Aftenen forlod han det. „Men, Kjære,“ spurgte en Dag en af hans Venner ham, „hvorfor arbejder du dog saa forsigtigt paa den Statue?“ — „Jeg hugger for Evigheden,“ svarede han. Men vi — vi uddanner vor Karakter for Evigheden, og ikke for Berømmelsens saakaldte Evighed, men for den sande Evighed. Derfor maa denne Aand, dette Liv, der banker i min Barm, mine Forhaabningers Arne, dette sjælelige Liv renses og udvikles. Her i Verden er Vaaren, men hisjet er Høsten, her er Forberedelsen, hisjet Fuldkommengjørelsen. Hvor høitideligt saaledes at se Mennesket i Evighedens Belysning! I leve her, mange i smaa Kaar, kæmpende med Fattigdom, mangen En

følende sig som en enlig Fugl, men idet jeg seer paa Eder, tænker jeg paa Eder som de, der en Gang skal staa for Gud med Seiersklædning paa, og derfor er det min hjertelige Stræben ved Guds Naade at hjælpe Eder fremad mod dette Maal ogjaa under min forestaaende Fraværelse. O, I maa forarbeide Eders egen Saliggjørelse med Frygt og Bæven. I maa sørge for, at I ikke smittes af Syndens Pest, ikke lade Synden komme ind i Eders Hjerters Lonkamre. Husk, at I er forenede med Andre! Du, som med mig har druffet af Herrens Naadebæger, du har forbundet dig til Gud, du er ikke bleven stærk i Herren, forat Philisterne skal røve din Styrke, som de røvede Samsons!

Hvad skal I gjøre i min Fraværelse? Arbeide paa Eders Saliggjørelse med Frygt og Bæven. Det er det Vigtigste jeg har at paalægge Eder. Hver Sjæl maa blive tro indtil Enden. Elskede Venner, jeg er kommet sammen med Eder mange Gange, men o, hvor vil det glæde den Herre Jesus, at se Eder komme til ham! Naar du har været her blot en Gang, og jeg har seet dig, da tænker jeg ofte paa dig, og det ligger mig alvorligt paa Hjertet, at du engang maa kunne fremstilles for Herrens Throne med Glæde. Den største Glæde for mig iasten vilde derfor være, om jeg kunde vinde endnu nogle Sjæle for Jesus, inden jeg forlader Eder for en Stund.

Det er sikkerligt nødvendigt for dig at bygge Huse og berede Klæder, men det er dog allernød-

vendigst, at du har Bryllupsklædningen paa, naar Herren kommer ind i Bryllupsjalen. Dagligt Brød er godt, men at æde af Livets Brød er dog meget bedre. Sundheden er vigtig, men at staa renset for Gud fra Synden er dog endnu vigtigere. O, mine Venner, I forstaaar Textens Ord: at arbeide paa Eders egen Saliggjørelse er det vigtigste af Alt.

Jeg var en Gang paa et Præstemøde, hvor Mange var samlede, og jeg saa der en gammel Hyrde i Herrens Tjeneste, en graahaaret Dr. theol. staa op paa Talerstolen. Han har visseligen ingen Frygt, tænkte jeg. Han var paa Mødet som Dele-gat fra et andet Samfund og frembar en Hilsen til Forsamlingen. Men den gamle Mand skjalv som et Blad i Skoven. Sig ei derfor, at han var svag, nei, han var stærk, han følte Betydningen af det Hverv, der hvilede paa ham, Byrden af sit Ansvar. Naar jeg, som det saa tidt skeer, overtænker det Kald, jeg har — at tale paa Herrens Begne, — da skjælver jeg, men jeg føler mig ei feig, men stærk i Herren, og siger: Herre, jeg er Støv og Aske for dig, men jeg handler efter min Evne i Tillid til dig, det er min Trost. O, hvor maa vi bøie os for Herrens Bælde! Englene bøier sig, Cheruberne bøier sig, skulde vi da handle, som var det en let Sag at gaa i Herrens Grinde? Vi maa føle som Moses, da han drog Skoene af sine Fødder for at vise sin Urefrygt for det Steds Hellighed, hvorpaa han stod. O, det er en høitidelig Ting at tale Herrens Sag. Vi

maa tjene ham med Grefrygt, thi han er en hellig Gud. I Store, I Små, I Fædre, I Børn, arbejder derfor med Frygt og Bæven paa Eders Saliggjørelse! Djævelen vil gjøre Anfald mod og haardeligen friste Eder, men staa ham imod i Troen, jaa skal han fly fra Eder, og I vil finde, at Livet bliver en stadig og hellig Seier. I skal ikke nære en Trældomsfrygt, men en sønlig, barulig Frygt. Det er det hellige Alvor, og den dybe Gudsfrøgt, der har kronet Herrens fejrende Kirke til alle Tider.

Hvad skal vi da vente som Frugt heraf? Texten svarer: „Thi Gud er den, som virker i Eder baade at ville og at udrette efter sit Velbehag.“ Han vil altjaa hjælpe Eder. O, hvor velsignet at arbejde for Herren, naar han virker i os og fylder vore Hjertes med sin Kraftes Mand! Lader os derfor arbejde i hans Tjeneste uden Knur, uden at blive trætte.

Men dernæst fortsætter Apostlen: „At I kunne vorde ustraffelige og rene, Guds ulastelige Børn midt iblandt den vanartige og forvendte Slægt! Guds ulastelige Børn! Lovet være Herren! Daniel var ikke behagelig i sine hedenske Medtjeneres Dine, men han var ulastelig og behagelig i Guds Dine. Saaledes skal ogsaa du, min Tilhører, staa som den Ulastelige, som Guds behagelige Vidne midt i den vanartede Slægt, som omgiver dig.

Et Ord endnu: Alle I, som her har fundet

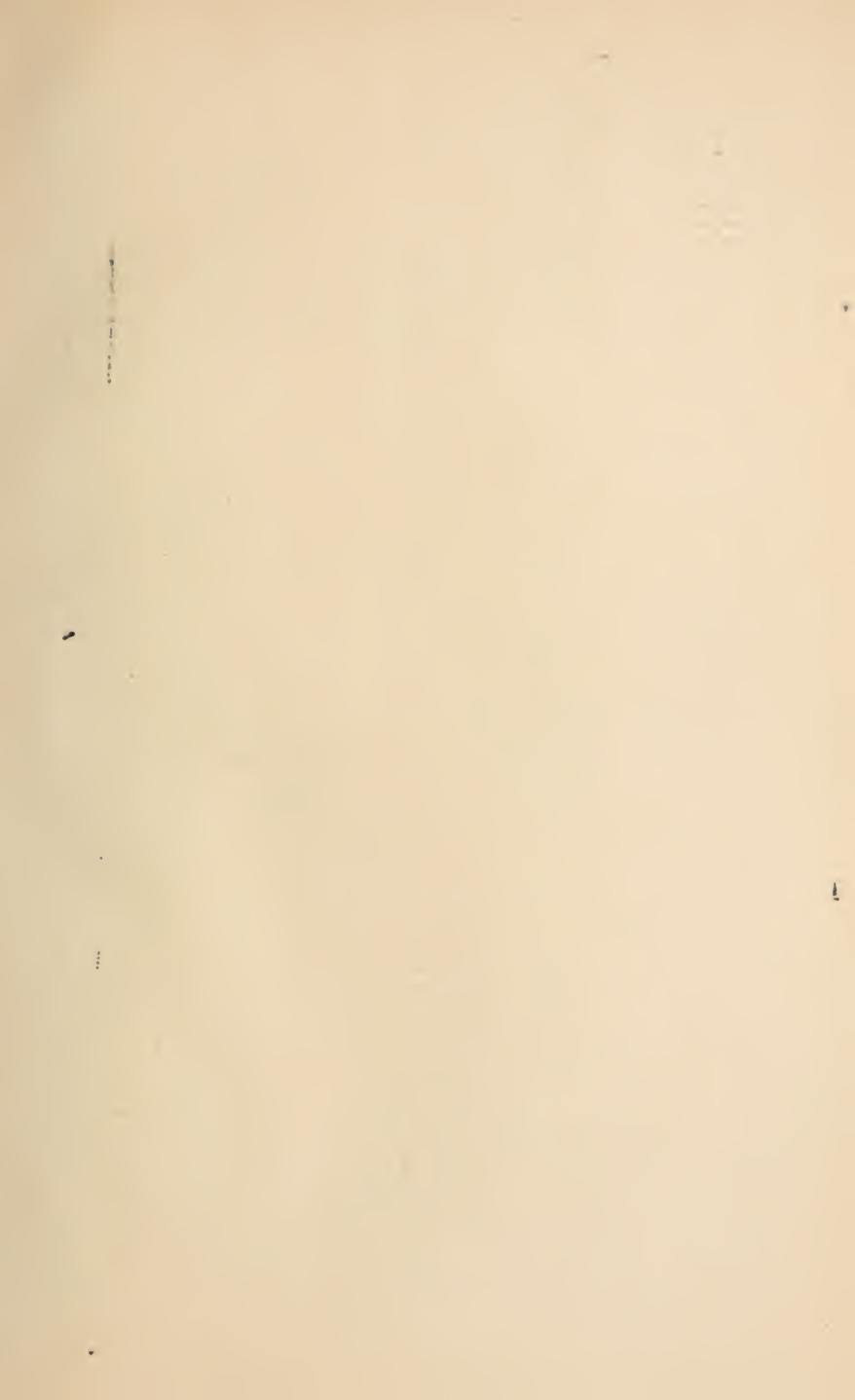
Jesús som Eders Frelser, vil I glæde mig, da „skinner som Lys“ i min Fraværelse. Vandrer efter Aanden, ikke efter Kjødet; omgaaes i Kjærlighed; værer ensfinede; tjener Gud i Hjertets fulde Oprigtighed. Jeg agter ved Herrens Hjælp at komme tilbage, for endnu at virke i min Mesters Tjeneste, dog skulde jeg ikke komme tilbage igjen, skulde det falde i min Lod at dø under Reisen, saa lader os tro, handle og leve saaledes, at vi Alle kunne samles hos vor Fader i Himlene, som hans ulastelige Børn!

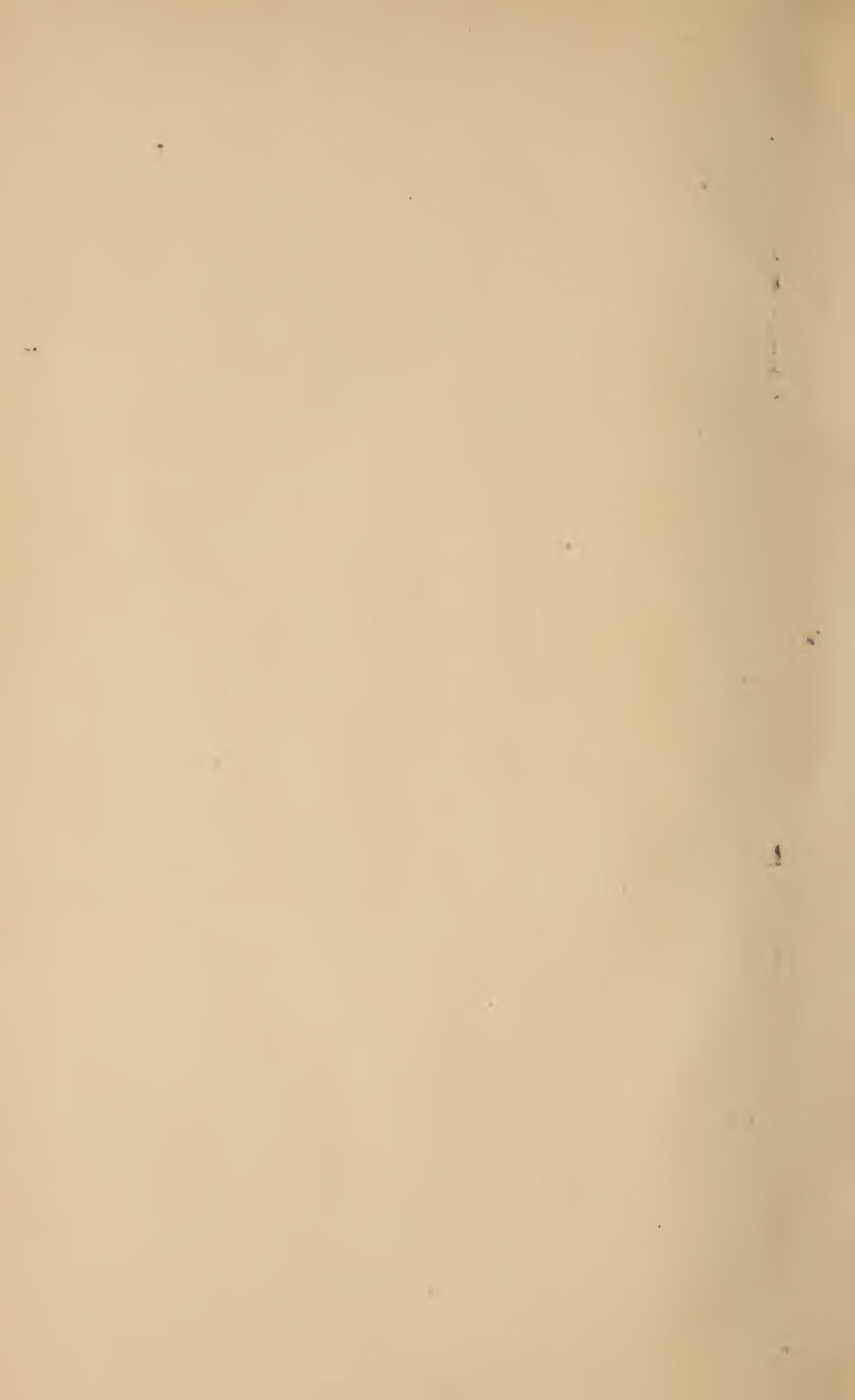
I, mine yngre Søstre og Brødre, I, som i denne Vinter ere optagne som Medlemmer iblandt os, Fredens Gud være med Eder! Holder fast ved, hvad I har fundet. Og I, Børn, ved hvem jeg paamindes om den Tid, da jeg selv var lille, I skal blive baarne frem for Naadens Throne i min Bøn, naar jeg er langt borte. Jeg skal ikke glemme Eder. Møder slittigt i Søndagskolen, forlader Eder paa Herren. Klasseledere, Medhjælpere og Truisteer bringer jeg herved min hjertelige Tak for Eders kjærlige Samvirken. Der har været meget at gjøre, men Herren har hjulpet os. Jeg har mindet Eder at yde til Bestridelse af alle Udgifter, til Lys og til Brændsel og til mange andre Ting, og vi har faaet Alt, hvad der behøvedes. Lad det gaa ligeledes i min Fraværelse; haver Omjörg for Kirken og for hverandre og Fredens og Naadens Gud skal være med Eder.

Til Slutning, mine Venner, som I har hørt Tertens Ord, saaledes er ogsaa min Bøn til Eder: Maatte I arbejde paa Eders egen Saliggjørelse under min Fraværelse med Frygt og Bæven. Og skulde jeg have talt til Nogen iasten for sidste Gang, skulde Nogen af Eder have forladt denne Jord, inden jeg kommer tilbage, da haaber jeg at hilse ham i Himlen, som en Brand udrevet fra Syndens fortærende Ild, som en Synder frelst af Naade ved Troen paa Jesum Christum, der kom til Verden for at gjøre Syndere salige.

Venner, Brødre og Søstre! Faderen, Sønnen og den Hellig Aand være med Eder! Vi skal mødes igjen, enten her eller hisjet. Farvel! Amen.

B
83
J

LIBRARY OF CONGRESS

0 021 899 529 9